ALBERT BONNEAU

DOMNIȚA STEPELOR

Lei
30+1

In fiecare lună apare câte un volum din

E N I G M A

Singura colecţie de romane poliţiste, semnate de cei mai cunoscuţi autori ai acestui gen.

Au apărut:

1. Cine a ucis pe Rogers Ackroyd?
   de Agatha Christie
2. Sfântul la New-York
   de Leslie Charteris
3. Un om de onoare
   de Phillips Oppenheim
4. Cadranul morţii
   de Rufus King
5. Secretul celor 7
   de J. M. Walsch

Fiecare volum de 144-160 pagini, lei 20

In fiecare lună apare câte un volum din

E N I G M A

Singura colecţie de romane poliţiste, semnate de cei mai cunoscuţi autori ai acestui gen.

Au apărut:

1. Cine a ucis pe Rogers Ackroyd?
de Agatha Christie

2. Sfântul la New-York
de Leslie Charteris

3. Un om de onoare
de Phillips Oppenheim

4. Cadranul morţii
de Rufus King

5. Secretul celor 7
de J. M. Walsch

Fiecare volum de 144-160 pagini, lei 20

COLECȚIA DANUBIUS

Nr. 5

ALBERT BONNEAU

DOMNIȚA STEPELOR

(Tamara la sanglante)

Traducere de [illegible]

CLEOPATRA [illegible]

EDITURA [illegible]

CUVÂNT ÎNAINTE

«Colecția Danubiu» oferă în numărul 5, o lucrare a unui valoros scriitor francez, a cărui reputație a trecut de mult granițele țării sale.

Albert Bonneau este un maestru necontestat al romanului de aventuri, operele sale fiind traduse în zeci de limbi. Evitând banalul, autorul atâtor romane de mare succes își plimbă cititorii prin toate unghiurile lumei. Nu există colțișor al sferei noastre în care imaginația lui Bonneau să nu fi plasat o intrigă oarecare, făcându-ne cunoscut moravurile locurilor.

«Domnița stepelor», care apare azi în editura noastră, este una din cele mai bune lucrări ale lui Albert Bonneau, având-și acțiunea plasată în Crimeia și Rusia Meridională.

BIBLIOTECA PUNCĂREA EMIL PERSONALĂ

Domnița stepelor

de ALBERT BONNEAU

Purcărescu Emil

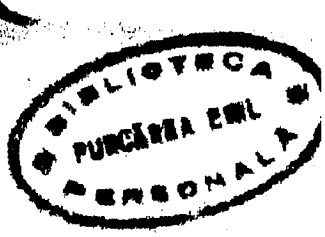

CAP. I

O ZI MARE LA ZAPOROJENI

Petrecerea era în toiu în ziua aceia, la Izambor, unul din cele mai importante centre ale cazacilor zaporojeni, situat dincolo de Nipru în stepa Nogailor. Se sărbătoriau cei 70 de ani ai hatmanului Kondrat. Înlăuntrul fortificaţiilor cari ocrotiseră adeseori tribul contra atacurilor tătarilor veniţi din Crimeia, se îmbulzea o mulţime împestriţată, care cânta dansa şi ţipa, de-ţi spărgea urechile. Femeile şi fetele îşi îmbrăcaseră rochii în culori ţipătoare. Pretutindeni, — stăpânind murmurul vocilor — se auzeau sunetele «livnik»-ului sau scripca ucraniană şi tremolo-urile «bandurei», această melodioasă ghitară cu 12 şi 24 coarde, care este instrumentul prefevat al tuturor triburilor nomade din Rusia meridională.

Peste tot, mulţimea făcuse cerc în jurul

dansatorilor, cari, neobosiţi, executau tradiţionalul cazacioc, încurajaţi de aplauzele camarazilor lor. Dansul acesta avea ceva diabolic în el şi lumea nu făcea altceva decât să acompanieze pe dansatori, bătând ritmul din palme, în vreme ce dansatorii săreau sau se învârteau până la ameţeală.

Hidromelul curgea în valuri şi sumedenie de capre şi berbeci căzură jertfă lăcomiei nesăţioase a conmesenilor.

Fumul focurilor se înălţa spre cerul senin şi, uneori, urletele celor în sărbătoare speriau grupurile de lebede care întâmplător sburau deasupra meterezelor. Bietele păsări nu ştiau ce să mai creadă şi, din puternice fâlfâiri de aripi, se înapoiau spre marele fluviu de unde porniseră.

Fuseseră anunţate numeroase probe, în decursul cărora cei mai buni călăreţi se vor lua la întrecere între ei pentru a tranşa rivalitatea, fie în curse sau în lupte dintre cele mai periculoase. Mari admiratori ai callor, cazacii aşteptau nerăbdători momentul în care vor putea să participe sau să aplaude toate aceste isprăvi. Deseori, privirile celor prezenţi se ridicau spre mare. Cei mai mulţi aveau impresia că astrul zilei cobora prea încet spre orizont. Totuşi, fiecare se căznea să-şi înşele nerăbdarea, fie continuând să danseze, fie instalându-se în scrânciobiurile care fuseseră

ridicate foarte aproape de zidurile cetății. In jurul scrânciobuvilor, se îmbulzise o mulțime de oameni, care se distrau regește auzind țipetele îngrozite ale femeilor pe care brațele viguroase ale bărbaților le făceau să urce până la înălțimi vertiginoase. Bietele femei închideau ochii, crispându-și mâinile pe frânghii pentru ca să nu cadă și țipau disperate, crezând în tot momentul că vor fi precipitate în gol, deasupra mulțimei care se asemăna cu o mare cu valuri agitate.

Ceva mai la o parte, stătea pe un scăunel acela în cinstea căruia se organizase această serbare. Era bătrânul Kondrat. Văzându-l, nu-i dădeai cei 70 de ani bătuți pe muche, ce-i avea. Era mic și îndesat, iar pe frunte avea o largă brazdă. Urmele unei cicatrice căpătate odinioară într'o luptă cu polonezii, vrăjmașii de veacuri ai cazacilor. Mâna și mângâia, în neștire, mânerul pumnalului și pistolul, ce-i atârnau la brâu. Din când în când, își dădea căciula sa de astrahan la o parte și se scărpina în cap. Teasta îi era complect rasă, iar în creștet îi atârna o șuviță de păr cărunt, așa precum obicinuiesc cazacii.

De cu dimineață, începuse sărbătoarea și, ore întregi hatmanul băuse și mâncase alături de curajoșii lui locotenenți și călăreți.... Aceștia îl părăsiseră, unii după alții, împinși chiar de el, pentru ca să la parte la distracții. Acum, rămas singur, contempla gândilor lumea din

juru-i, care aclama în fiece clipă numele său sau îl saluta respectuos oridecâteori cineva trecea pe lângă el. O mândrie de nedescris se citea pe obrazu-i și buzele lui se deschideau pentru a murmura din când în când:

— Cazacii mei sunt mereu aceiași! Primii la chefuri și petreceri, dar nelipsiți și din luptele cu polonezii, tătarii sau turcii!...

Deși foarte fericit, văzând toată această mulțime veselă, care benchetuia în cinstea lui, Kondrat se simți cuprins de o ciudată melancolie. Curând, ochii lui se învolburară de lacrimi...

— 70 de ani am acum, gândi el și nu există nimeni care să mă înlocuiască!...

Această preocupare constituia un coșmar pentru hatman. Desigur, se simțea el destul de bine ca să se mai poată război, ani întregi, contra vrăjmașilor zaporojenilor, dar știa prea bine că va veni clipa când trebuia să-și întâlnească strămoșii și durerea bătrânului era mare gândindu-se că nimeni din sângele său nu va prelua conducerea tribului și că un necunoscut îi va lua locul.

Își pusese toată nădejdea în cei trei fii și o fată, pe care cerul îi dăruise, dar războiul îi cosise feciorii și fiica îi murise în urma unei boli neîndurătoare.

Acum, nu mai avea nici un urmaș pe care să conteze pentru a-i menține autoritatea în trib!...

*Anul trecut, cu ocazia aniversării a 69 de ani, își zicea nefericitul bătrân, aveam lângă mine pe scumpul meu Starko. Dar a căzut și el luptându-se cu polonezii... Acum, sunt singur și fiecare zi ce trece mă duce tot mai repede spre groapă !...

Deodată, hatmanul tresări. O mână i se pusese pe umăr, în timp ce o voce dulce, muzicală, îi murmura la ureche:

— Te căutam, tată-mare... Voiam să-ți urez și eu ani mulți și fericiți, dar n'aveai timp pentru mine... Dumnezeu să te ajute totdeauna !...

— Prascovia, răspunse el fericit, doar tu mai știi să-mi alungi necazurile bătrâneții și să-mi încălzești inima aproape înțepenită de frigul morții.

— Oh... tată mare, dece vorbești așa? Deabia ieri ai galopat până la malul Niprului, întrecând pe cei mai buni călăreți din sat !

Kozdrat clătină din cap.

— Da, dar asta n'o să fie o veșnicie!... Uite, nu știu ce îmi spune că asta e ultima petrecere ce se mai face în cinstea mea!...

— Nu mai vorbi așa, bunicuțule... Fecioara din Kazan te va ocroti... Timpul nu a isbutit să te învingă.

— Timpul nu este adversarul de care ne temem, micuță floare... Amintește-ți de taică tău, vajnicul Starko.. La patruzeci de ani, era tot

atât de puternic şi viguros, ca şi cum ar fi avut douăzeci de ani, dar săbiile câinilor de polonezi nu l'au cruţat... Noi ăştia, copiii stepei, ne aşteptăm în orice clipă să pornim spre ţara de unde nu se mai înapoiază nimeni!... Dar lasă-le în pustiu de gânduri negre... Vino mai bine lângă mine, scumpa mea... Văzând-te, mă simt alt om...

Tânăra fată luă imediat loc lângă bătrân.

Hatmanul o privi cu mândrie. Era o fată de o frumuseţe răpitoare, căreia îi închinase, dela naştere chiar, adică de vreo 18 ani, o dragoste ce ducea dincolo de idolatrie. Moartea lui Starko, tatăl ei şi fiul lui — ucis într'o luptă cu polonezii — i-o făcuse şi mai dragă. Nu era nepoata lui, singura comoară ce-i mai rămăsese, asupra căreia veghea cu o grijă nespusă? Ochii ei îl priveau cu dragoste iar mâna bătrânului îi mângăia părul frumos ca spicul de grâu copt.

Privind-o, credeai mai curând că ai de-a face cu o păpuşică. Era atât de frumoasă, încât cine o vedea se îndrăgostea imediat de ea.

— Ce mult semeni tu cu Starko, exclamă bunicul, într'un târziu, întrerupând tăcerea. Ai acelaş profil... Aceiaş privire. De câte ori mă uit la tine, îmi reaminteşte de tatăl tău...

O expresie de tristeţe răsări pe faţa fetei, amintindu-şi de tatăl prea curând dispărut.

Avea mare poftă să plângă, dar se stăpâni, pentru a nu-şi întrista bunicul.

— Ce fericit ar fi fost el, astăzi!... Îţi reaminteşti ce fericit a fost, anul trecut, când, învingându-i pe toţi călăreţii, a primit chiar din mâna ta coroniţa de argint, răsplata învingătorilor?

— Coroniţa de argint, suspină hatmanul, care, astăzi, va împodobi fruntea altuia, care va desfăşura aceiaş energie şi va arăta aceiaş valoare ca acela pe care-l plângem...

Cei doi tăcură... Fata îşi şterse, pe furiş, o lacrimă şi vru să se scoale, dar mâna bunicului o reţinu:

— Mai rămâi puţin, floricico! Aş vrea să-ţi vorbesc... Vezi tu, aş putea dispare, ucis de sabia unui polonez, sau găurit de aceia a unui turc, dar oricât de glorios mi-ar fi sfârşitul, n'aş vrea să plec înainte de a şti că ai pe cineva lângă tine, care să te ocrotească atunci când va fi nevoie...

Tânăra fată tăcu, neştiind ce trebuie să răspundă. Bătrânul continuă, privindu-o drept în ochi:

— In curând, Prascovia, vei avea 18 ani... E vârsta când, în tribul nostru, fetele de o seamă cu tine încep să-şi caute soţul... Credemă că nu ţin să mă despart de tine, dar n'aş vrea să te las singură, fără sprijin. Printre zaporojeni, sunt destui cari ar fi fericiţi să se poată căsători cu tine!

In timp ce bătrânul îi vorbea, faţa tinerei fete se coloră puternic. Intimidată, ea lăsă capul în jos, incapabilă să reziste mai departe privirei cercetătoare a hatmanului.

— Fireşte, urmă bătrânul, fiecare fată are câte un mic secret, cred totuşi că e timpul ca să-ţi căutăm un bărbat, care să fie tot atât de viteaz şi tot atât de mândru, ca şi Starko... Repet, că în tribul nostru sunt mulţi cari ar vrea să te conducă în cortul lor, după binecuvântarea popei, dar eu ţin prea mult la fericirea ta, ca să-ţi impun vreunul. Voi lăsa deci inima ta să vorbească...

Tânăra fată, mereu stacojie la faţă, părea foarte încurcată. Bătrânul zâmbi, dându-şi seama că o pusese într'o dificilă situaţie.

— Acum o oră cineva mi-a cerut mâna ta... Strămoşii lui sunt de nobilă linie şi dânsul chiar, a luptat cu multă vitejie pe malurile Niprului. Astă seară, va fi, fără îndoială, unul din cei mai scrioşi concurenţi la întrecerile cu cai...

Un fulger străluci în ochii Prascoviei. In timp ce Kondrat o privea pe furiş, ea întrebă curioasă:

— Cum îl cheamă?

— He, he, râse bătrânul, am ghicit oare dece floricica mea e atât de retrasă, în ultimul timp?

Tânăra fată se simţea din ce în ce mai prost,

— Pe sfântul Grigore, strigă însfârșit bătrânul, spune-mi odată că e vorba de Kalinic!

Deabia pronunță bătrânul hatman aceste vorbe, că Prascovia sări în sus, scuturată parcă de o descărcare electrică.

— Nu-mi vorbi de el, bunicuțule, te rog... Nici nu știi ce mult îl urăsc!...

— Nu mă așteptam deloc să-mi spui asta, îi răspunse bătrânul, mângâindu-o. Dece îl urăști? E unul din cei mai bravi cazaci, călărește ca un centaur și apoi, sunt sigur că te iubește.

Tânăra fată nu-și putu stăpâni un gest de desgust.

— Niciodată, răspunse ea. Aș prefera mai curând să mor, bunicuțule, decât să devin soția lui !...

— Pe Sfântul Vladimir, ce ți-a făcut oare Kalinic, că-l urăști atâta ?

— Personal, nu am dece să mă plâng împotriva lui, reluă discuția tânăra fată, dar îmi inspiră o adâncă antipatie. Când privirile lui alunecă asupra mea, mi se pare că sunt privită de o pasăre de pradă. Și apoi e o fire foarte brutală. Nu mai departe decât eri, era cât pe ce să-l ucidă pe jidovul Sepel...

— N'ar fi fost mare nenorocire, mârâi hatmanul. Fetițo, ascultă-mă pe mine: polonezii, tătarii, turcii și evreii, sunt buni de băgat într'un sac și aruncați în Nipru. Descendenții

lui Israel sunt şi mai laşi decât ceilalţi. Nici unul dintre ei n'ar cuteza să pună mâna pe armă să ne înfrunte...

— Mă rog, dar asta nu e un motiv ca să te porţi brutal cu o fiinţă fără apărare, aşa cum a făcut Kalinic. Mă aşteptam la cererea lui. De mult îl văd că se ţine după fustele mele. Dar nu vreau să aud de el şi pace. Asta-i răspunsul meu! Şi te rog ca răspunsul tău să fie la fel !...

Kondrat înalţă din umeri.

— Cum vrei, floricico... Te vei mărita cu cine ţi-o plăcea. Şi noi ne-am iubit mult — bunică-ta şi cu mine. Dar, oare, în satul nostru n'o fi existând cineva la care ţii şi tu?

Prascovia nu răspunse, dar din atitudinea ei jenată, hatmanul înţelese că nimerise.

— Aide, nu mai şovăi şi spune-mi secretul tău. Cum îl cheamă?

— Ai dreptate, bunicule, răspunse ea după o îndelungată tăcere. O să-ţi mărturisesc totul. Iubesc pe cel mai brav şi mai mândru zaporojean, pe acela care l-a smuls pe tata din ghiarele polonezilor cari îl răniseră. Numai el mă va face fericită!...

Bătrânul o privi puţintel, în tăcere, apoi zâmbi:

— Trebuia să-mi dau seamă. Nu putea fi altul decât Kassian !

CAP. II

NIKITA, TRUBADURUL.

Abia terminase hatmanul aceste vorbe, că se auziră noui aclamaţii. Inaintea bătrânului descălecară vreo 12 inşi, toţi unul şi unul, veniţi să-l salute pe hatman. Erau concurenţii întrecerilor sportive, care urmau să se desfăşoare pe câmpul situat dincolo de metereze.

— Viaţă lungă, Kondrat! strigă unul din ei. Să-ţi ajute Domnul să ne conduci mereu la izbândă!

Văzându-l pe noul venit, tânăra fată tresări puternic. Era, într'adevăr, acela despre care tocmai vorbiseră: Kassian.

Obrazul regulat al tânărului cu faţa arămie era iluminat de ochii săi frumoşi, cari acum, se fixau cu sinceritate asupra hatmanului. Niciun muşchiu de pe faţa sa nu tresări, la vederea fetei, dar ochii lui spuneau multe. O iubia mult pe Prascovia şi voia ca aceasta să-i devină soţie. Se temea însă de răspunsul ce-i va da bătrânul.

Kondrat se ridicase şi fata îi imită exemplul. Cu aceiaş voce puternică, prin care îşi îmbărbăta zaporojenii să pornească la atac împotriva duşmanului, hatmanul răspunse:

— Iţi mulţumesc pentru cuvintele tale, Kassian. Dar vreau să-ţi spun şi eu ceva, care,

cred c'o să-ţi facă plăcere. Am vorbit cu Prascovia şi cum eu simt că îmbătrânesc, cred că nimeni nu poate fi mai indicat ca tine să preia conducerea tribului nostru. Cred că toţi prietenii noştri vor fi de acord cu alegerea mea. In tot cazul, nepoţica mea te-a ales de soţ... Ocroteşte-o şi iubeşte-o aşa precum am ocrotit-o şi iubit-o eu !

Kassian rămase ca trăznit, auzind aceste cuvinte. La aşa ceva nu se aşteptase... S'ar fi spus că fusese pietrificat. Fu nevoie ca Prascovia să se uite în ochii lui pentru ca să înţeleagă că nu visa.

Bătrânul hatman cunoştea de multă vreme secretul nepoatei sale. Făcuse aluzie la Kalinic, numai din dorinţa să grăbească mărturisirea fetei. Când fusese sigur de sentimentele fetei, nu ezitase să purceadă la fapte.

Hatmanul luă mâna fetei şi o puse în aceea a tânărului, zicând:

— Să dea Domnul ca hotărârea pe care am luat-o să constituie o dată memorabilă în istoria glorioşilor zaporojeni!... Prascovia, de astăzi înainte eşti logodită cu Kassian, care a fost cel mai credincios tovarăş al tatălui tău.

Ştirea se răspândi cu o repeziciune fulgerătoare... Instrumentele încetară să cânte, iar cazacii, sărind jos din scrânciob, discutau cu aprindere fericitul eveniment. Aceleaşi vorbe sburau din gură în gură:

— Prascovia, nepoata hatmanului, s'a logodit cu Kassian!

Deobiceiu, un asemenea eveniment se pregăteşte pe îndelete. Kondrat ştia acest lucru, dar fusese împins să acţioneze astfel sub imperiul unei puteri irezistibile... De multe ori, îl tot obsedase ideia că era ultima lui aniversare. Aceasta îl împinsese să ia o hotărâre bruscă. Văzând figurile celor doi logodnici, pe care mulţimea îi aclama, înţelese că procedase foarte bine, realizând fericirea singurei fiinţe pe care o iubea pe acest pământ.

Deşi bucuria era generală printre zaporojeni, se părea că un om n'o împărtăşeşte deloc. Făcea parte din grupul de călăreţi cari veniseră să sărbătorească pe bătrânul hatman. Părea să fie unul din şefii cazacilor. In timp ce cazacii aclamau pe cei doi tineri, ochii lui arătau o ură de nedescris, iar pumnii i se crispaseră într'o supremă ameninţare.

Degetele crispate mângâiau nervos mânerul lungului său pumnal ce-i atârna la brâu. Doar buzele sale se întredeschiseră, pentru a murmura :

— Kassian, îmi vei plăti scump ocara asta. Kalinic nu uită!

Ascunzându-şi necazul, îşi croi cu greu drum prin mulţime şi se apropie de hatman.

Privirile bătrânului şef se întunecară, oprindu-se asupra lui Kalinic, dar acesta nu lăsă să-i se ghicească turburarea.

— Te felicit, Kondrat. Ai ştiut să-ţi alegi un urmaş valoros. Îi urez ca, sub comanda sa, zaporojenii să culeagă tot atât de multă glorie ca şi atunci când îi conduceai tu în lupte grele.

Numai atunci când se depărtă de hatman, Kalinic îşi dădu frâu liber furiei sale. Un câine ce se apropiă de el, primi o lovitură atât de puternică, încât animalul fugi, urlând. Ah, dacă Sepel, evreul, ar fi pe aici, ce s'ar mai fi răzbunat pe pielea lui!

Deodată, însă, un zâmbet lumină faţa cazacului. La o mică depărtare de dânsul, un omuleţ cânta din «bandura». Părea să aibe vreo patruzeci de ani. Corpul lui uriaş era susţinut de două picioare mititele, iar sudoarea îi siruia cu îmbelşugare pe frunte şi pe faţă. O barbă roşcovană îi «înfrumuseţa» bărbia.

— Pe sfântul Nichifor, uite-l şi pe Nikita trubadurul! rânji Kalinic.

Omuleţul făcu o plecăciune până în pământ.

— Nikita, mi se pare c'ai mai slăbit de când nu ne-am văzut!

— Se poate, bâlbâi acesta, presimţind ceva rău. Umblu atâta prin stepă.

«Banduristul» nu mai avu timp să-şi isprăvească fraza. Cu repeziciunea fulgerului, braţul lui Kalinic se destinse şi pumnul de oţel al cazacului lovi pe muzicant în plină faţă... Ameţit de lovitură, nenorocitul căzu la pă-

mânt. Sălbatec, agresorul său începu să-l bată şi să-l calce în picioare. N'avea niciun motiv pentru asta, dar cineva totuşi trebuia să plătească oalele sparte. Lovea ca să se răcorească şi nenorocitul trubadur, pe jumătate leşinat, scotea gemete disperate.

— Câine, asta te va face să slăbeşti. Când o să scap, odată, de tine? M'am săturat să tot văd înaintea ochilor mei chipul tău hidos...

Bruta şi-ar fi ucis, fără îndoială, victima, dacă n'ar fi apărut o siluetă, venită s'o ocrotească. Inainte ca brutalul cazac să mai fi avut timp să mai repeadă vreo lovitură, se simţi apucat, cu putere, de beregată.

— Ce ai cu el? Până când o să crezi că toată lumea este obligată să se supună nervilor tăi? Nu carecumva suntem datori să ne fie frică de tine ?...

Scoţând un urlet de furie, cazacul voi să se repeadă asupra noului venit.

— Pe sfântul Nichifor, tot tu eşti Kassian? Am să te ucid ca pe un câine!

Era într'adevăr Kassian, logodnicul Prascoviei. Auzind strigătele nenorocitului muzicant, nu şovăise deloc să-i ia apărarea. Impregjurul lor se formase un cerc gălăgios de cazaci. Cei doi rămaseră tăcuţi, privindu-se duşmănos.

— Ruşine laşului care loveşte un om neputincios!... isbucni tânărul, revoltat de scena la

care asistase. Eşti socotit drept unul din şefii zaporojenilor, Kalinic, şi ar trebui, deci, să ştii că persoana unui trubadur e sfântă pentru noi. Ei sunt aceia cari cântă şi răspândesc prin lume isprăvile glorioase ale părinţilor noştri!...

— Halal de trubadur!... Un boţ de untură care deabia se ţine pe picioare!

— Nikita e prietenul meu şi cine se atinge de el, m'atinge pe mine, replică Kassian. Ţin să se ştie asta de toţi.

Mâna lui Kalinic se strânse pe mânerul pumnalului său. El se găsea în prada unei furii de nedescris.

Atitudinea dezaprobatoare a cazacilor, îl făcu să se stăpânească. Ridicând capul şi sfidând pe logodnicul Prascoviei, el declară cu o voce şuerătoare:

— Ne-om mai vedea noi, Kassian, apărătorul obiditilor şi năpăstuiţilor. Dealtfel, vom vedea îndată, la întrecere, cine e mai tare. Am să te fac să muşti ţărâna!...

Tânărul nu răspunse şi se mulţumi, doar, să ridice din umeri. Kalinic se pregătea să continue cu insultele, când interveni Kondrat, punând capăt acestei discuţii, care ameninţa să degenereze.

— Nu vreau ca doi bravi zaporojeni să se certe, vorbi hatmanul. Haide, lăsaţi ca hidromelul să curgă în valuri, iar gândurile noastre

de luptă să se îndrepte numai spre vrăjmaşii creditari.

Kalinic se depărtă, în timp ce Nikita se culese de jos, spre a îngenunchia înaintea lui Kassian, a cărui mână o duse spre buze.

— Fecioara din Kazan mi-e martoră că vei găsi în mine, întotdeauna, un prieten credincios. In necazuri, ca şi în bucurii, crede în devotamentul şi credinţa lui Nikita!..

— Haide, Nikita, lasă asta şi ia-ţi mai bine bandura. Uite, cazacii vor să danseze «cazaciocul». Cântă, căci în curând vom avea de luptat cu polonezii cu armuri grele şi cu tătarii cu ochii ca migdalele!..

Aclamaţii furtunoase primiră aceste vorbe şi, în curând, din toate unghiurile tribului, isbucniră sunete melodioase. Ducându-se spre nepoata hatmanului care asistase tremurând la toată scena, Kassian o luă în braţe şi o atrase într'un vârtej nebun, în vreme ce asistenţa bătea tactul din palme iar Nikita scârţâia pe scripca lui, cu o ardoare de nedescris, scoţând din când în când chiote asurzitoare.

In timp ce serbarea îşi relua firul întrerupt, Kalinic se depărtă. Nu putea să uite lecţia ce i-o dăduse Kassian în faţa fruntaşilor tribului. Deodată se opri, surprins. Privirile sale se fixară asupra unei femei, simplu îmbrăcată, care înainta în tovărăşia unui bărbat cu mersul săltăreţ, cu faţa plină de riduri...

— Pe sfintele Icoane, uite-l și pe câinele acela de Sepel!... Dar unde dracu a putut el să-și găsească o tovarășă atât de frumoasă? Probabil că-i o străină pentru tribul nostru... Eu n'am văzut-o încă până acum... Cum a isbutit să pătrundă până aici?

Kalinic își încruntă sprâncenile. Din ce în ce mai interesat, se apropiă de necunoscută. Era o femeie răpitor de frumoasă, cu părul negru. Ochii ei trădau pe asiatica. Cât despre Sepel, evreul tremura din toate mădularele, văzând că se apropie acela care-l făcea să îndure cele mai grele cruzimi.

— Cine ești, femeie? întrebă Kalinic, oprindu-se în fața străinei care-l intrigase atât de mult.

— Sunt aceea care poate citi viitorul. Vin de nicăeri. Rătăcesc la întâmplare prin stepă. Acest jidov mi-a spus că sunt mari petreceri în tribul vostru. Atunci am venit și cu încoace, deoarece peste câteva zile nu vor fi pe aici decât ruine și cadavre, peste cari corbii stepei se vor abate. Cât este de minunoasă toată această veselie!...

Cuvintele femeiei impresionară adânc pe Kalinic. Superstițios până în măduva oaselor, el se cutremură, dar nu spuse nimic. Femeia continuă:

— Această prezicere, însă, nu te, poate atinge pe tine, deoarece porți semnul care te va apăra de orice nenorocire.

Străina îi apucă pe negândite mâna dreaptă şi îi examină palma cu atenţiune. Sepel, mereu în prada unei vii nelinişti, se ţinea ascuns în spatele ei.

Câteva clipe, nimeni nu vorbi, tăcerea celor trei fiind întreruptă doar de chiotele şi dansurile cazacilor. Mai emoţionat decât lăsa să se vadă, Kalinic renunţase la toată obrăznicia lui, întrebându-se ce fioroasă revelaţie îi va face enigmatica-i vecină. Brusc, femeia ridică fruntea şi fixându-l până în albul ochilor cu privirea-i întunecată, spuse:

— Eşti sortit să înfăptuieşti lucruri mari şi să conduci un întreg popor. Te văd călărind lângă o femeie care târăşte după dânsa hoarde neînvinse... Tótul cedează înaintea ta... Vrăjmaşii tăi sunt măturaţi ca spicele de grâu tăiate de lama tăioasă a secerătorului!...

— Pe sfintele Icoane! bâlbâi Kalinic, neîncrezător. E adevărat că voi fi stăpânul acestui trib ?

Misterioasa creatură clătină capul în chip negativ.

— Tot ce-i aici e sortit să fie distrus prin foc şi sânge. Ursita te-a numit tovarăşul Tamarei, fiica sângeroasă a stepelor!...

Nemişcată, cu braţul întins, străina arătă spre Orient.

CAP. III

LUPTA CENTAURILOR.

Kalinic rămase câteva clipe tăcut. Furia lui se topise, fiind înlocuită de o uimire de nedescris. Nu era pentru prima oară când Kalinic auzia de Tamara. In stepă, toată lumea știa că Garak, fostul han al tătarilor, fiind ucis în timpul unei întâlniri cu zaporojenii, fiica sa făcuse jurământ că-l va răzbuna. Se spunea că mai toate hoardele tătărești se grupaseră sub porunca ei și că se pregăteau să năvălească în stepa Nogailor, pentru a o descotorosi de toți cazacii.

Dar aceste lucruri se povesteau de atâta amar de vreme, și între timp nimic nu se întâmplase, încât totul trecuse în domeniul legendei și misterioasa Tamara ajunsese să fie considerată o sperietoare de ciori.

Se înțelege lesne că, la auzul celor spuse de necunoscută, Kalinic fu puțin cam sdruncinat. Mai întâi, locotenentul lui Kondrat se gândi să cheme câțiva din tovarășii lui care se sbenguiau la dans. Declarația femeiei avea ceva turburător în ea. Cele petrecute cu puțin înainte, îl opriră să acționeze loial. Totodată, ochii interlocutoarei sale parcă îl ardeau până în străfundul sufletului. Ochii îl fixau într'una. Zadarnic căuta Kalinic să scape de sub

imperiul voinței necunoscutei, căci era incapabil să se miște, să pronunțe vreun cuvânt. Tot atât de turburat părea și Sepel, care tremura ca o frunză, asistând la această stranie întrevedere. Dar n'avea decc să se teamă: sărbătoarea era în toiu în trib și nimeni nu acorda vreo atenție necunoscutei care pătrunsese în cetate fără să trezească bănuiala nimănui.

— Tu ești un privilegiat, continuă femeia, examinându-i mai departe palma. Ai pe mâna ta o dungă pe care n'am văzut-o decât la învingători! Ești croit să conduci armate de neînvins, care vor sdrobi totul în drumul lor, băgând spaima în toți. Se pregătesc evenimente importante și nu văd decât glorie pentru tine! Toți hatmanii de dincolo de Nipru vor veni să se închine înaintea ta, jurându-ți credință!... Revanșa ta va fi nemaipomenită, mai ales că ai suferit un afront care trebue spălat...

— Ești nebună, femeie, spuse el, retrăgându-și mâna. Speranțele tale sunt deșarte, căci un zaporojean nu-și trădează prietenii!...

Un surâs tainic trecu pe fața necunoscutei.

— Nimeni nu poate opri mersul destinului!... In fundul inimei tale, știi prea bine că nu-ți iubești frații cari te-au disprețuit mai adineauri, aplaudându-l pe rivalul tău!

Kalinic tresări și mâna sa se strânse pe mânerul pumnalului.

— Eşti o vrăjitoare! Dacă aş chema câţiva cazaci, ai fi arsă de vie — în chinurile cele mai groaznice...

Vorbind astfel, îşi făcu semnul crucii, dar femeia sta şi mai departe, nepăsătoare, în faţa lui. Ameninţarea nu o intimidase. S'ar fi zis chiar că-l provoca să o pună în execuţie.

— Degeaba, răspunse ea. Nu poţi schimba mersul destinului. Mai mult, încă... Sunt convinsă că-mi vei ajuta să plec fără a fi văzută de cineva. Ştiu să citesc până în adâncul sufletului tău... Pentru moment, mai eziţi... Dar când vei cântări totul bine, vei vedea că am dreptate...

Degetele lui Kalinic tremurau. Niciodată nu-i vorbise o femeie astfel. Şi brusc, înţelese. Femeia aceia nu poate fi o simplă vrăjitoare, ci ceva sus pus.

— Inapoi, femeie, spuse el însfârşit. Caută-ţi altă victimă. Am fost întotdeauna credincios tribului meu şi voi ştii să fiu şi mai departe...

Necunoscuta surâse din nou, tot atât de misterios ca prima oară.

— Degeaba te împotriveşti: ce e scris, e scris. Vei fi constrâns să-ţi urmezi destinul. Ascultă deci: La miezul nopţii, la o depărtare de cinci verste de trib, se va vedea un foc mare... Două persoane vor fi acolo... Te vor aştepta...

— Află femeie, că până azi, doar hatmanul i-a poruncit lui Kalinic.

— Vei veni... trebuie... Şi cele două persoane te vor călăuzii spre aceia cari vor fi de mâine înainte fraţii tăi, pe cari tu îi vei conduce la izbândă...

Rivalul lui Kassian voi să răspundă, dar necunoscuta se depărtă şi, strecurându-se prin mulţime, dispăru, urmată de Sepel.

Kalinic îşi trecu mâna peste frunte. I se părea că e în prada vreunui vis urât.

Bandurele continuau să cânte nesfârşitele lor cazaciocuri. Perechile jucau încurajate de bătăile din palme ale spectatorilor. Scrâncioburile scârţâiau nebuneşte, legănând perechile vesele.

— O fi fost vreo vedenie! murmură Kalinic şi se repezi în mijlocul mulţimei, acolo unde cazacii îl sărbătoriau pe hatman.

Mai mulţi zaporojeni îl salutară voioşi.

— Pe sfântul Nichifor, Kalinic, hatmanul ne-a oferit o drojdie de prima forţă, spuse unul.

— Nu vrei să bei un păhărel cu noi, în cinstea tinerilor logodnici? întrebă un al doilea.

— Fi şi tu om de înţeles, căci suntem fraţi cu toţii, spuse un al treilea.

Inima cazacului se strânse la auzul acestor vorbe. Mândria lui suferi o crâncenă lovitură, constatând că toată lumea sărbătorea triumful rivalului său.

Totuşi, făcând piept loviturei, gândindu-se că nu-i deloc nimerit să lase să i se vadă [illegible] părarea şi ura, Kalinic rămase lângă [illegible]

săi de arme. Un cazac îi turnă o ceaşcă de drojdie, pe care el o goli dintr'o înghiţitură. Lacrămile îi ţâşniră din ochi. I se părea că un flaviu de foc traversase arterele lui. Câteva clipe, rămase nemişcat, sub descărcarea electrică pe care i-o provocase alcoolul, apoi râse şi ridicându-se execută un dans. Încrucişându-şi braţele, învârtindu-se ca o sfârlează, în timp ce palmele vecinilor băteau cadenţa, el încercă să uite, să îndepărteze vraja, dar mereu i se părea că în faţa ochilor săi se înalţă turburătoarea siluetă a misterioasei femei, iar cuvintele pe care le pronunţase îi răsunau într'una la ureche.

Deodată, un zaporojean apucă pe Kalinic de braţ :

— Eşti nebun? isbucni cazacul. Ai uitat că trebuie să-ţi menajezi forţele pentru cursele şi luptele sportive care vor începe peste puţin?

Beţia se risipi ca prin farmec şi rivalul lui Kassian se opri, aruncând în juru-i o privire uluită... Uitase, într'adevăr... Animaţia cazacilor ar fi trebuit să-i fie un avertisment... Kondrat, care până atunci rămăsese nemişcat în faţa cortului, la câţiva paşi de cei doi logodnici, se ridicase şi, cu voce puternică, anunţă pe concurenţi să se pregătească.

Ca prin minune, cântecele încetară şi dansatorii îşi întrerupseră jocurile. Ordinul şefului avusese asupra mulţimei efectul unei formule magice.. Din toate părţile, grupurile, por-

nită spre terenul de luptă, discutând cu animație. Scrânciobnrile fură părăsite...

Kalinic își regăsi prompt toată stăpânirea de sine. Ideia că va putea să se revanșeze îl trezise din beție. Mai mult ca oricând, era convins că abilitatea lui de centaur va triumfa asupra abilității și energiei lui Kassian.

In timp ce acest odios personagiu era frământat de tot soiul de gânduri, cei doi logodnici se îndreptară spre poarta orientală a cetății, în apropierea căreia urmau să se desfășoare întrecerile. Kondrat îi preceda și toți cazacii se dădeau respectuos la o parte la trecerea lui. Hatmanul, care era considerat arbitrul suprem al luptelor, ținea în mână coroniță de argint, care trebuia să împodobească fruntea învingătorului. Fiecare se întreba, în tăcere, cine va fi fericitul câștigător: Kassian sau Kalinic ?

Pentru acești eroi ai stepei, care-și petreceau călare cea mai mare parte a existenței lor, proba care urma să se desfășoare constituia o atracție fără de egal. Banchetul, dansurile, cântecele și petrecerile celelalte fuseseră prologul sărbătorirei hatmanului. Pe toate fețele se citea o veselie de nedescris. Numele curajoșilor concurenți sburau pe toate buzele, Kalinic și Kassian fiind cei mai susținuți.

Cei doi riyali, erau într'adevăr, cei mai buni călăreți ai tribului. De când Starko căzuse în

războiul cu polonezii, ei erau favoriții tuturor întrecerilor sportive.

Prascovia era adânc turburată. Știa, era sigură, că brutalul Kalinic nu se va lăsa învins cu una cu două, și deaceea tremura pentru viața iubitului ei, căci cunoștea de multă vreme de ce era capabil Kalinic.

— Nu-ți fie teamă, floare scumpă. Fecioara din Kazan e cu mine... Eu voi învinge, să știi, îi șopti logonicul ei.

Dar vorbele astea nu risipiră turburarea Prascoviei. Privirile răzbunătoare ale lui Kalinic o obsedau mereu.

Zaporojenii se răspândiră pe nemărginitul câmp și fiecare își căută un loc de unde să vadă cât mai bine.

Nu departe, se ridicase o estradă, care fu împodobită cu toate trofeele cucerite dela învinși. Hatmanul și Prascovia, precum și locotenenții cei mai însemnați ai tribului, se urcară în această tribună improvizată. Kondrat ținea în mână coronița de argint.

Se auzi un fluerat. Kassian se ridică de pe bancă.

— Să-mi revii învingător, îi șopti fata. Mă voi ruga pentru tine.

Tânărul coborî în goană cele câteva trepte ale estradei și alergă, împreună cu ceilalți concurenți, spre locul unde se găsiau caii.

Peste tot, era o însuflețire neobișnuită. Mul-

lumea aclama pe concurenţi, strigându-şi favoriţii.

Unul lângă altul, concurenţii se aşezară în linie dreaptă. Incălecară... Deodată, răsună o fluierătură ascuţită şi centaurii, în număr de 30, se armară fiecare cu câte un arc şi 20 de săgeţi, apoi se repeziră înainte, într'un galop îndrăcit.

Totuşi, încă nu începuse cursa. Era vorba doar de câteva exerciţii preliminare. La o depărtare de câte 50 de paşi, fuseseră înfipte în pământ o serie de lăncii, de vârful cărora atârnau bonete şi turbane. Acestea erau ţintele pe cari călăreţii trebuiau să le atingă în galopul lor deslănţuit.

Cu o dibăcie uimitoare, cazacii trimiteau săgeţile spre ţintele indicate, deslănţuind în mijlocul asistenţei un delir de nedescris.

Până atunci, Kassian atinsese toate ţintele, când deodată auzi un şuierat uşor şi o săgeată trecu pe lângă el, atingându-i obrazul...

Deşi era sigur că vreun concurent încercase să se scape de dânsul, el continuă totuşi să tragă asupra ţintelor din drumul său şi peste puţin, ultima săgeată ce-i mai rămase găuri turbanul ce atârna pe ultima lancie...

Toţi concurenţii se opriră. Vreo 12 cazaci, aleşi de către Kondrat spre a fi arbitrii, examinară cele douăzeci de lăncii. Peste zece mi-

nute, rezultatul acestei prime încercări fu cunoscut şi transmis hatmanului şi spectatorilor. Câştigătorul era Kassian cu 20 săgeţi, al doilea Kalinic cu 19.

Kassian fu foarte turburat, constatând că o singură săgeată îl împiedecase pe Kalinic să câştige. S'ar fi putut să fie tocmai aceia care era cât pe ce să-l ucidă. Tânărul, nu destăinui însă nimănui atentatul a cărui victimă fusese.

CAP. IV

CORONIŢA DE ARGINT.

Răsună un şuierat şi concurenţii apărură pe jumătate goi, doi câte doi. Urma lupta călare, probă redutabilă pe care cazacii o apreciau enorm.

Mai răsună un şuierat şi cele 12 grupe cari formau concurenţii, se înfruntară. Fiecare cazac îşi căută un partener şi se încinse o luptă corp la corp atât de puternică, încât urlete de delir răsunară pe tot întinsul câmpului.

Kassian, care fusese pus în prezenţa unui zaporojean vânjos, se descotorosi uşor de el. Numai trei minute de luptă şi tânărul îl asvârli jos de pe şea.

12 învinşi fură eliminaţi şi învingătorii îşi căutară alţi adversari. Răsună un nou fluerat

şi lupta reîncepu. Sudoarea curgea şiroaie pe spinările albe ca laptele.

Vigoarea lui Kassian entuziasmă asistenţa. Hatmanul, în culmea bucuriei, se ridică de pe bancă şi cu strigăte ascuţite îşi încuraja viitorul nepot.

Insfârşit, aclamaţii prelungite salutară noua izbândă a tânărului, care-şi trimisese, încă-odată, adversarul la pământ; peste câteva clipe, Kalinic îşi învinse şi el adversarul...

Rămăseseră acum numai patru inşi: Kassian, Kalinic şi doi uriaşi cari erau socotiţi printre cei mai grozavi bătăuşi ai tribului. Dar şi de astădată învingătorii fură Kassian şi Kalinic.

Hatmanul deveni foarte nervos, mângâindu-şi, cu furie, mâncrul pumnalului. Ghicea că între Kassian şi Kalinic urma să se dea o luptă pe viaţă şi pe moarte.

Cei doi adversari se repeziră, unul asupra altuia. O sclipire drăcească lucia în ochii lui Kalinic. Furia îi dubla puterile, dar nici Kassian nu era de dispreţuit. Kassian voia să-şi vândă pielea cât mai scump. Ştia doar cine era trădătorul!...

Braţele lor se strângeua cu disperare în jurul mijlocului... Kalinic crezuse că-l va răpune pe Kassian imediat ce va înce
înşelase. Asistenţa urla, încer
rajeze favoriţii. Erau foarte

şi lupta reîncepu. Sudoarea curgea şiroaie pe spinările albe ca laptele.

Vigoarea lui Kassian entuziasmă asistenţa. Hatmanul, în culmea bucuriei, se ridică de pe bancă şi cu strigăte ascuţite îşi încuraja viitorul nepot.

Insfârşit, aclamaţii prelungite salutară noua izbândă a tânărului, care-şi trimisese, încă-odată, adversarul la pământ; peste câteva clipe, Kalinic îşi învinse şi el adversarul...

Rămăseseră acum numai patru inşi: Kassian, Kalinic şi doi uriaşi cari erau socotiţi printre cei mai grozavi bătăuşi ai tribului. Dar şi de astădată învingătorii fură Kassian şi Kalinic.

Hatmanul deveni foarte nervos, mângâindu-şi, cu furie, mâncrul pumnalului. Ghicea că între Kassian şi Kalinic urma să se dea o luptă pe viaţă şi pe moarte.

Cei doi adversari se repeziră, unul asupra altuia. O sclipire drăcească lucia în ochii lui Kalinic. Furia îi dubla puterile, dar nici Kassian nu era de dispreţuit. Kassian voia să-şi vândă pielea cât mai scump. Ştia doar cine era trădătorul!...

Braţele lor se strângeua cu disperare în jurul mijlocului... Kalinic crezuse că-l va răpune pe Kassian imediat ce va înce
înşelase. Asistenţa urla, încer
rajeze favoriţii. Erau foarte

zanii lui Kassian, dar nici Kalinic nu ducea lipsă In timp ce Kondrat, în picioare, își făcea mereu semnul crucii, Prascovia, tăcută, aștepta liniștită izbânda logodnicului ei. Căci trebuia să învingă... Așa-i spusese el și așa va fi...

Kassian sta neclintit pe șea, cu toate numeroasele atacuri ale lui Kalinic. Pierzându-și cumpătul, acesta lovi, furios, cu piciorul, micul căluț ucrainian al vecinului său. Făcând așa, cazacul viola regulamentele luptei drepte, căci animalele nu trebuiau lovite.

Calul necheză de durere, și puțin lipsi ca tânărul să nu fie aruncat jos de pe șea. Paharul se umpluse. Ca un fulger, se repezi Kassian asupra lui Kalinic, care, pierzându-și echilibrul, alunecă de pe șea și se prăbuși, învins, la pământ, în timp ce calul său, înspăimântat, o luă la goană...

Izbânda lui Kassian fu salutată cu strigăte puternice. Kalinic se sculă rușinat de jos. Niciodată nu suferise o asemenea umilință. Lui i se adresau acum toate huiduielile mulțimii. Trebui să se facă nevăzut, deoarece zaporojenii nu iartă o manevră neregulată și perfidă.

Mai rămânea acum o singură întrecere: aceia de viteză.

[illegible] își îmbrăcară cămașa și cazachi[illegible] încălecându-și bidivii, fiecare așal de plecare.

Kalinic era tocmai pe cale să se alăture grupului de concurenţi, când fu strigat de către unul din arbitri.

— Inapoi!... N'ai dreptul!... Ai fost descalificat pentru atacul mişelesc de adineauri!...

Kalinic înţelese că totul era pierdut, deaceia se îndepărtă, înjurând şi blestemând de mama focului.

Insfârşit, răsună o şuierătură şi cei 20 centauri îşi înfipseră pintenii în coapsele cailor.. Incepu o goană nebună.

— Ura! Ulianov si Sabinski sunt în frunte!

Intr'adevăr, cei doi călăreţi sburau ca fulgerul, pe caii lor tătăreşti, lăsând cu mult în urmă pe Kassian şi ceilalţi. Pista de alergare era rotundă. La al doilea tur. Ulianov şi Sabinski erau mereu în cap, dar Kassian câştigase ceva teren. Curând, Kassian se apropiă de capul coloanei. Deodată, calul lui Sabinski se împiedică şi călăreţul aruncat la pământ, fu sdrobit de copitele cailor ce veneau, ca vârtejul, îndărătul lui. Insfârşit, un salt desnădăjduit şi Vatşi, armăsarul lui Kassian, îl întrecu pe acela al lui Ulianov.

O furtună de urlete şi sbierete, răsunară la adresa lui Kassian.

Fără să pară prea turburat, tânărul descălecă şi se îndreptă spre estradă. El era învingătorul coroniţei de argint.

De îndată ce tânărul ajunse lângă Kondrat, îngenunchiă.

Hatmanul luă coroniţa şi înmânând-o Prascoviei, îi spuse:

— Floricico, împodobeşte cu coroniţa asta, fruntea logodnicului tău:

Adânc mişcată, Prascovia se achită de însărcinare, plângând de bucurie.

Zaporojenii petrecură apoi şi benchetuiră, până hăt târziu, în noapte, înveseliţi de sunetul bandurei lui Nikita.

Doar Kalinic, pierdut în mulţimea care nu-i mai dădea nici cea mai mică atenţie, nu luă parte la veselia generală. Mizerabilul nu se mai gândea decât la răzbunare...

— Râde bine cine râde la urmă! murmură cazacul. O să vă fac să plângeţi cu lacrimi de sânge ocara de azi!

Mizerabilul se decisese să părăsească pe furiş tribul, unde prezenţa lui devenise odioasă.. Îşi reaminti de misterioasa întâlnire pe care i-o fixase necunoscuta, la cinci verste depărtare de cetate, în stepă, şi deaceea se strecură până în locul unde erau ţinuţi caii zaporojenilor. Îşi găsi calul fără de nici o greutate. Hotărându-se prompt, încăleca şi în galop nebunesc ieşi prin poarta orientală şi dispăru în noapte.

CAP. V.

MIEZUL NOPŢII IN STEPA

Câteva minute, Kalinic galopă ca un nebun, temându-se ca plecarea lu să nu fi fost semnalată de către oamenii de gardă postaţi de Kondrat în jurul cetăţii. Dar sentinelele nu văzură nimic, atenţia lor fiind reţinută de sărbătoare. Treptat-treptat, tumultul şi cântecele se stinseră şi trădătorul se pomeni singur în mijlocul câmpiei fără de sfârşit..

Noaptea era splendidă şi mii de stele scânteiau pe fondul întunecat al cerului. Iu jurul lui, un vânt uşor aducea puternice miresme de flori şi ierburi. S'ar fi spus că firmamentul se reflecta pe întinsul stepei, căci peste tot se zăreau puncte luminoase. Erau viermi lucitori care trăiesc în număr mare în stepa Nogailor.

Uneori, câte o umbră trecea pe lângă călăreţ şi dispărea ca o săgeată. Calul lui, speriat, făcea un salt în lături, dar rivalul lui Kassian nu prea se sinchisea de aceste umbre şi nu-şi ducea nici măcar mâna la sabie. Ştia

— Pe sfintele Icoane, se bâlbâi el în fine, noaptea sburau cu o viteză uluitoare.

Cântecelor din trib şi chiotelor celor cari benchetuiau le succedase concertul neîntrerupt al greierilor şi altor insecte de tot soiul. Stepa trăia intens şi Kalinic era prea obiş-

ta pe Tamara cea Sângeroasă.

Rivalul lui Kassian tresări, reţinându-şi cu greu un gest de nedumerire. Venise în stepă atras de mister şi de dorinţă de a se răzbuna pe Kondrat şi Kassian. Acum se temea să nu fi procedat greşit. Reprimându-şi o mişcare, el murmură:

— Dece m'ai făcut să vin până aici?

— Am nevoe de tine, Kalinic, pentru a-mi desăvârşi răzbunare... Eri, erai unul din cei mai onoraţi şefi ai cazacilor, iar astăzi nu eşti decât un nimic. Orice ai face, deacum înainte pentru ei, rămâi un om pătat, acela care a recurs la mijloace inavuabile pentru a se debarasa de adversarul lui, în cursul luptelor ecvestre.

Un fulger de mânie ţâşni din privirea lui Kalinic. Nu-i plăcea să i se vorbească astfel, făcându-se să-i sângereze rana.

— Nu merita osteneala să mă chemi până aici, ca să-mi spui vorbele astea. Nu-mi place să-şi bată cineva joc de mine!

Tonul furios al cazacului, n'o impresionă pe Tamara, care-şi păstră stăpânirea de sine. Un zâmbet apăru pe figura ei. Totul din ţinuta ei dovedea că este sigură de tot ce face şi spune.

— Kalinic, eu vreau să-ţi înlesnesc revanşa. Dacă mă asculţi, vei deveni mai tare ca oricând. Te vei putea răzbuna...

Rivalul lui Kassian fu puternic impresionat

nuit cu ea, pentru ca să se preocupe de sgomotele din juru-i. Acum când sinistrul individ se socoti destul de departe de Izambor, mai încetini galopul calului şi privi insistent înaintea lui. Căuta să descopere focul la care îi făcuse aluzie necunoscuta. In repetate rânduri, se ridică în scări, căsnindu-se să deosebească vreun punct luminos care să-i indice locul unde se aflau cele două persoane cu care vorbise.

— Pe toţi sfinţii, poate şi-au râs de mine? Mizerabilul începea să se teamă că i se pregătise o cursă, dar în curând temerile lui se risipiră. Cam la vreo două verste înaintea lui, se ridicară deodată flăcările unui foc bine alimentat.

O exclamaţie de bucurie ţâşni de pe buzele lui şi îşi înfipse pintenii în coapsele calului repezindu-se într'acolo, în goana cea mai mare, fără să piardă din vedere focul, care se măria din ce în ce, pe măsură ce călăreţul se apropia... Calul parcurse distanţa în mai puţin de cinci minute şi odată ajuns la locul convenit, călăreţul sări sprinten din şea...

Deabia atinse cu piciorul pământul, că tresări la auzul unei voci:

— Ştiam c'o să vii, Kalinic!

Cazacul îşi smulse sabia din teacă şi se întoarse repede ca fulgerul, dar se pomeni în faţa necunoscutei care-i prezisese un viitor glo-

rios, dacă îşi va trăda fraţii. Femeia nu mai era îmbrăcată în rochia aceia de vrăjitoare, ci pusese un costum bărbătesc, aidoma acelora al cazacilor lui Kondrat: cazachină purpurie, pantaloni bufanţi şi cizmuliţe roşii. De sub căciula ei de astrahan, şuviţe de păr, lungi, rebele, îi cădeau din bolşug pe umeri. La brâu avea un pumnal. La câţiva paşi depărtare de ea, evreul Sepel ţinea, cu greutate, de căpăstru, doi cai nărăvaşi, turcomani.

Zărind-o pe superba creatură astfel îmbrăcată, Kalinic rămase cu gura căscată şi câteva clipe nu fu stare să scoată nici o vorbă.

— Pe sfintele Icoane, se bâlbâi el în fine, unde sunt persoanele despre care mi-ai spus că le voiu întâlni?

— Kalinic, ştiam c'o să vii. Şi mai constat că eşti foarte punctual! Nu-i nevoie să cauţi de jur împrejur. Persoanele despre care ţi-am vorbit sunt în faţa ta.

Cazacul, nesigur încă de bunacredinţă a necunoscutei, căută împrejur cu grijă. Ii era teamă să nu se năpustească împotriva lui câţiva tătari aduşi de vrăjitoare. Oarecum, i se părea ciudat că această femeie îl chemase în stepă, la cinci verste depărtare de trib.

Fără îndoială că necunoscuta ghici ce se petrecea în capul cazacului, căci, înaintând, spuse, întinzându-i mâna în semn de pace.

— Nu-ţi fie teamă, Kalinic... O ai înaintea

ta pe Tamara cea Sângeroasă.

Rivalul lui Kassian tresări, reținându-și cu greu un gest de nedumerire. Venise în stepă atras de mister și de dorință de a se răzbuna pe Kondrat și Kassian. Acum se temea să nu fi procedat greșit. Reprimându-și o mișcare, el murmură:

— Dece m'ai făcut să vin până aici?

— Am nevoe de tine, Kalinic, pentru a-mi desăvârși răzbunare.. Eri, erai unul din cei mai onorați șefi ai cazacilor, iar astăzi nu ești decât un nimic. Orice ai face, deacum înainte pentru ei, rămâi un om pătat, acela care a recurs la mijloace inavuabile pentru a se debarasa de adversarul lui, în cursul luptelor ecvestre.

Un fulger de mânie țâșni din privirea lui Kalinic. Nu-i plăcea să i se vorbească astfel, făcându-se să-i sângereze rana.

— Nu merita osteneala să mă chemi până aici, ca să-mi spui vorbele astea. Nu-mi place să-și bată cineva joc de mine!

Tonul furios al cazacului, n'o impresionă pe Tamara, care-și păstră stăpânirea de sine. Un zâmbet apăru pe figura ei. Totul din ținuta ei dovedea că este sigură de tot ce face și spune.

— Kalinic, eu vreau să-ți înlesnesc revanșa. Dacă mă asculți, vei deveni mai tare ca oricând. Te vei putea răzbuna...

Rivalul lui Kassian fu puternic impresionat

de atitudinea femeii, care cucerea asupra lui un tot mai mare ascendent. Intimidat de privirea ei, aplecă capul spre pământ.

— Răzbunare? Ce vrei să spui cu asta? Eşti o vrăjitoare?..

— Astăzi ai fost umilit de ai tăi, dar eu cunosc calităţile tale de războinic şi ştiu că poţi conduce un popor spre izbândă. Eşti un om mare, printre cei mari! Dealtfel, nu-i nevoie să fi o vrăjitoare, ca să ghicesc sentimentele care te animă...

Cuvintele acestea răsunau dulce la urechea mizerabilului. Nici nu se mai gândea să se depărteze. Ochii săi luceau ciudat şi Sepel, care era un bun cunoscător de oameni, îşi dete seama că Tamara câştigase partida: cazacii vor fi trădaţi de unul de-ai lor.

— Dacă accepţi propunerile mele, un întreg popor îţi va sta la picioare... Tamara cea Sângeroasă a jurat că se va mărita cu acela care îi va ajuta să-l răzbune pe tatăl ei, hanul Garak, căzut în cursul unei lupte dintre tătari şi zaporojenii lui Kondrat.

Kalinic credea că visează. Femeia aceasta, nu numai că-i oferea putere şi bogăţie, dar îi făgăduia să-i devină tovarăşă de viaţă. Era ceva nemaipomenit, cum nici în legendele populare nu se întâlnea.

— Ei bine, Kalinic, ce spui? Propunerea nu te interesează de loc,

— Sunt de acord, răspunse el, sedus de frumusețea Tamarei dar, această ofertă vine prea pe neașteptate, încât mă tem să nu fie o cursă.

— Tamara cea Sângeroasă s'a ținut întotdeauna de făgăduială. Dacă o ajuți să se răzbune, vei avea toate drepturile asupra ei. Vei deveni soțul ei și căpetenia tătarilor, cari deabia așteaptă să capete un șef destoinic, pentru ca să pornească lupta împotriva dușmanului ereditar.

Tamara vorbea cu toată convingerea. De trei ani aștepta clipa răzbunării. Cei doi frați ai ei, încercând să-l răzbune pe tatăl mort, pieriseră în luptă. Acum rămăsese doar ea. Isprăvile ei vitejești, erau tot atât de cunoscute în Molochna, ca și pe malurile Mării de Azov. Toți cazacii cari căzură în mâinile ei, pieriseră în chinuri groaznice. Il plăcea să vadă sângele curgând și să audă gemetele de suferință ale vrăjmașilor ei.

De mulți ani, tătarii erau în război cu zaporojenii lui Kondrat, dar întotdeauna suferiseră înfrângeri grele. Erau atât de viteji cazacii, încât Tamara, când deveni șefa tătarilor, ajunse la concluzia că nu-i va putea înfrânge decât prin trădare: numai astfel își va putea îndeplini jurământul de răzbunare!

Dorind să pornească la luptă cât mai curând, războinica fecioară a tătarilor profitase

— Sunt de acord, răspunse el, sedus de frumusețea Tamarei dar, această ofertă vine prea pe neașteptate, încât mă tem să nu fie o cursă.

— Tamara cea Sângeroasă s'a ținut întotdeauna de făgăduială. Dacă o ajuți să se răzbune, vei avea toate drepturile asupra ei. Vei deveni soțul ei și căpetenia tătarilor, cari deabia așteaptă să capete un șef destoinic, pentru ca să pornească lupta împotriva dușmanului ereditar.

Tamara vorbea cu toată convingerea. De trei ani aștepta clipa răzbunării. Cei doi frați ai ei, încercând să-l răzbune pe tatăl mort, pieriseră în luptă. Acum rămăsese doar ea. Isprăvile ei vitejești, erau tot atât de cunoscute în Molochna, ca și pe malurile Mării de Azov. Toți cazacii cari căzură în mâinile ei, pieriseră în chinuri groaznice. Il plăcea să vadă sângele curgând și să audă gemetele de suferință ale vrăjmașilor ei.

De mulți ani, tătarii erau în război cu zaporojenii lui Kondrat, dar întotdeauna suferiseră înfrângeri grele. Erau atât de viteji cazacii, încât Tamara, când deveni șefa tătarilor, ajunse la concluzia că nu-i va putea înfrânge decât prin trădare: numai astfel își va putea îndeplini jurământul de răzbunare!

Dorind să pornească la luptă cât mai curând, războinica fecioară a tătarilor profitase

de ocazia pe care i-o oferea aniversarea lui Kondrat și, cu ajutorul lui Scpel, pătrunse în Izambor. Jidovul cunoștea de minune cetatea și nu-i fu deloc greu să pătrundă. Preocupați cu sărbătorirea șefului, zaporojenii nici nu bănuiră că rivala lor cea mai crâncenă se găsea printre ei.

La început, fiica hanului Garak se temuse că nu va întâlni printre cazaci nici o ființă care să se preteze scopurilor ei. Curajoși și credincioși până la ultima picătură de sânge, nutrind o ură de moarte față de polonezi, tătari și turci, era greu de crezut că Tamara va isbuti să dea peste vreunul care s'o urmeze în executarea proiectelor ei. Este lesne de înțeles, prin urmare, interesul acordat de răzbunătoarea luptătoare tuturor episoadelor care întovărășiră proclamarea logodnei lui Kassian cu Prascovia. Pierdută în mulțimea zaporojenilor, informată de jidov, ea nu întârziase să descopere că logodna provocase o mare turburare în sufletul brutalului și lipsitului de scrupule Kalinic. Ea se apropiase de el și îi făcuse prezicerile care măriră turburarea omului, fixându-i totodată și-o întâlnire în stepă.

Rezultatul concursului care se încheiase prin descalificarea lui Kalinic, determinase pe cazac să pornească spre locul indicat de vrăjitoare. Când Tamara îl văzuse apropiându-se, inima

ei începu să bată puternic. Ea înţelese că de-acum încolo avea dreptul să spere. Cu un şef de talia lui Kalinic, pe care jidovul Sepel îl descrisese ca un om răzbunător, feroce şi incapabil să tolereze cea mai mică insultă, ea nu se îndoia că va reuşi să-şi vadă visul cu ochii.

Acum, când Kalinic se afla lângă ea, Tamara se întreba neliniştită, dacă el va accepta sau nu propunerile făcute. In caz că va refuza, era decisă să-i împlânte pumnalul în inimă, pentru ca zaporojenii să nu fie informaţi de pericolul ce-i pândea din umbră. Toate temerile i se risipiră şi faţa încruntată i se înseninâ când rivalul lui Kassian, o întrebă, întorcându-se spre ea :

— Ce vrei dela mine?

— Hatmanul şi toţi oamenii săi trebuie să moară. Izambor va fi trecut prin foc şi sânge, fără cruţare, de către tătarii mei. Dacă vrei să-i conduci la izbândă şi să-i introduci în cetate, îmi voiu ţine făgăduiala şi vei deveni soţul fiicei hanului Garak şi vei fi respectat ca unul din rasa noastră...

Trădătorul rămase tăcut. Luând această tăcere drept un refuz, fecioara îl întrebă:

— Accepţi sau ba ?

Sinistrul individ clătină din cap, în chip afirmativ.

— Suntem făcuţi ca să ne înţelegem, Ta-

mara, răspunse el. Totuşi, vreau să-ţi cer o favoare...

— Vrei bani, aur, bijuterii ? In lagărul nostru, vei găsi bogăţii incalculabile.

— N'am nevoie de aşa ceva. Fără mine, nu vei putea învinge, cu toată vitejia războinicilor tăi, deaceea îţi cer, odată Izambor distrus sau prădat, Prascovia şi Kassian să-mi fie predaţi, legaţi de mâini şi de picioare.

Auzind numele nepoatei lui Kondrat, Tamara nu-şi putu reţine o încruntare a frunţii.

— Dacă accepţi să devii soţul meu, te previn că nu admit nicio rivală, declară ea.

Un zâmbet răutăcios iluminâ faţa cazacului.

— Tamara, n'ai decât să fi geloasă. Vreau ca mizerabilul de Kassian să fie chinuit şi executat sub ochii logodnicei sale, urmând ca aceasta să fie vândută apoi, ca sclavă, turcilor. Târâtă în lanţuri îşi va da seama ce înseamnă să-ţi baţi joc de Kalinic.

— Dorinţa ta va fi îndeplinită, replică Tamara, care nu se putuse opri de a tresări de bucurie, constatând cât de mare era ura cazacului.

— In aceste condiţiuni, accept! răspunse Kalinic.

CAP. VI

LAGARUL TĂTĂRESC.

— In regulă? întrebă fata, întinzându-i mâna.

— In regulă, răspunse cazacul, strângându-i mâna.

Această scenă care se desfăşurase la lumina tremurătoare a flăcărilor rugului, era atât de impresionantă, încât Sepel se simţi îngheţat până în măduva oaselor. Până atunci, tribul hatmanului Kondrat, nu numărase niciun trădător. Va reuşi, oare, Kalinic, să înfrângă vitejia proverbială a zaporojenilor?

Fiica hanului Garak nu rămase multă vreme cufundată în tăcere... Se grăbea să-şi exploateze victoria, temându-se ca noul ei complice să nu se răsgândească.

— Când vei fi gata de acţiune? întrebă Tamara.

— Când vei vrea tu... Ar fi bine, însă, ca oamenii tăi să se grăbească! Cu cât mai iute, cu atât mai bine. Din cauza logodnei, sărbătorile vor mai dura două-trei zile. Oamenii tăi ar trebui să facă dovada unei vitejii de nedescris.

— Tătarii mei sunt la Perekop. Te vor aclama, cu multă plăcere drept şef al lor.

Mizerabilul clătină din cap.

— Lipsa mea din trib ar putea fi observată şi nu ţin deloc să fiu pus sub supraveghere. Am să mă întorc deci la Izambor şi voiu găsi mijlocul să te introduc acolo...

— Cum crezi că ar fi cu putinţă asta ?

— Poimâine să fii cu grosul trupelor tale, în apropiere de Izambor şi să-mi trimiţi pe unul din cercetaşii tăi la poarta dinspre apus a satului... Am să-ţi transmit un mesagiu încolăcit în jurul unei săgeţi, prin care am să-ţi arăt cum s'ar putea da atacul!...

— Cam greu să mă înapoiez în două zile, dar tătarii mei vor călări nebuneşte şi vom ajunge la timp, nădăjduiesc ! Chiar dacă ar trebui să ne crape caii în drum.

— Te poţi bazà pe mine, reluă cazacul. Dar acum trebuie să mă înapoiez la Izambor... Bătrâna vulpe de Kondrat s'ar putea să bănuiască vreo lovitură din parte-mi. Vom acţiona după cum am stabilit, dar ai să-ţi respecţi promisiunea făcută ?

— Intotdeauna mi-am respectat cuvântul. Dacă ne vei conduce la izbândă, tătarii mei te vor proclama urmaş al hanului Garak şi un viitor strălucit se va deschide înaintea ta.

Acest răspuns păru să-l satisfacă pe Kalinic. Fără să mai piardă vremea, se sculă în picioare, se aruncă pe şea şi făcând un semn prietenesc complicei sale, se repezi în galop

spre Izambor, ale cărui lumini se zăreau la orizont.

Cazacul dispăruse deacum de câtăva vreme şi Tamara mai stătea, totuşi, nemişcată, privind în urma lui. Buzele ei se întredeschiseră înfine, în timp ce o flacără ţâşni din ochii ei.

— Ora răzbunării se apropie, Koudrat, murmură ea, însfârşit. Şi vei fi înfrânt, înfrânt de fiica aceluia pe care l-ai ucis! Capul tău însângerat va atârna de şeaua calului meu şi din tribul tău nu se va alege decât praf şi pulbere!

Pumnul ferocei creaturi se întinse spre Izambor... Totuşi ea se smulse din visare. Nu avea timp de vorbă, ci trebuia să pornească spre lagărul tătăresc.

Sepel stătea mai la o parte, observând-o, nu fără curiozitate.

— Să plecăm, Sepel!... Vreau ca mâine în zori să ajungem la lagăr.

— Dar nu e cu putinţă. Trebuie să ne odihnim puţin şi noi.

— Ţin să fiu ascultată, atunci când porunceşc!

Cuvintele tinerei fete erau fără drept de replică şi Sepel ştia că nu-i bine să-i se mai opună. Peste câteva clipe, doi călăreţi goniau în noapte. Trecură multe ore, fără ca un singur cuvânt măcar, să fie pronunţat.

In zori, ajunseră la linia albastră a golfului

Karkinit, dar călătoria lor încă nu se sfârşise. Ajunseră la Perekop atunci când soarele stătea de o suliţă.

Zărind vechea fortăreaţă, peste care stăpânise tatăl ei, Tamara scoase un suspin de satisfacţie. Voia să fie cât mai curând la adăpost, departe de ameninţările cazacilor.

In curând evreul îi arătă, cu degetul, un grup de călăreţi ce goniau spre ei. Războinicii recunoscuseră pe cei doi călători. Fluturându-şi lăncile, tătarii se apropiară, urlând. Erau groaznici la vedere, cu turbanele lor, cu mustăţile lor cari atârnau până sub bărbie şi cu caftanele ce le cădeau până la genunchi. Atunci când se apropiară mai bine, Tamara le porunci ca toţi «khodjas» şi «seides» să se adune în cortul ei. Când intrară în Perekop, un miros de carne friptă veni să gâdile nările tinerei fete. Tamara privi cu mândrie războinicii ce se îngrămădeau în jurul ei, sărbătorindu-i reîntoarcerea.

— Nu trebuie să pierdem nicio clipă. Succesul atârnă de repeziciunea cailor noştri. Şi apoi, Kalinic e cu noi!...

— Dar ce te faci dacă, în ultimul moment cazacul se răsgândeşte ? Am putea cade într'o asemenea cursă, încât os din oasele noastre să nu mai poată fi găsit, vorbi unul dintre tătari.

— Kalinic ne va servi orbeşte, căci îi urăşte

pe cei de-un sânge cu dânsul... Tatăl meu trebuie să fie răzbunat... înainte deo !

— Inainte şi Allah să ne ajute! strigară tătarii.

Iataganele şi săbiile eşiră din teci, fluturate de mâini vânjoase. Musulmanii erau hotărîţi să se lupte până la ultima picătură de sânge.

Ştirea se răspândi cu repeziciune printre miile de corturi conice. Fiecare îşi începu micile pregătiri, înainte de lupta cea mare.

Insfârşit, toţi războinicii cari se îngrămădeau împrejurul marilor focuri, Alemanii din Caucaz şi Crimeea, Tajicii şi Kirghizii din Turkestan, cari se înrolaseră în rândurile prădătorilor stepei. aşteptară, în linişte, ordinul de plecare al şefilor.

Tamara ceruse un alt cal şi încălecă, fără să arate urmă de oboseală. Peste puţin, Tamara cea Sângeroasă luă drumul Izamborului, în fruntea unei nenumărate cete de tătari, cari se pregăteau să lase în urma lor jale şi doliu.

CAP. VII

TRADAREA LUI KALINIC.

In timp ce noua sa aliată se îndrepta spre Perekop, însoţită de Sepel, Kalinic gonea nebuneşte spre trib. Mizerabilul individ, deşi nu întârziase prea mult, se temea ca nu carecum-

va plecarea lui să fi trezit bănuieli printre zaporojeni. Deaceia nu-şi cruţă calul şi când a-junse la poarta orientală, dădu buzna. O santinelă se apropiă, dar se dădu la o parte recunoscând probabil pe rivalul lui Kassian...

Fără să mai întârzie, trădătorul îşi duse calul în ţarcul unde era adăpostită toată cavaleria cazacilor, apoi, cu fruntea îngândurată, se îndreptă spre cortul lui în care se retrase, dorind să evite orice vorbă cu oamenii din clanul său.

Intins pe o magnifică piele de urs, mizerabilul individ se gândi multă vreme, înainte ca somnul să i se lipească de gene. Retrăi în memorie toate evenimentele desfăşurate în cursul zilei. Furia cea mai groaznică îl cuprinse la gândul usturătoarei înfrângeri suferite, pentru ca aproape imediat o bucurie sălbatecă să pună stăpânire pe el, la ideia că va sosi şi ora lui, fără prea multă întârziere, când va putea să se răzbune cu ajutorul Tamarei. Amărăciunea înfrângerei fu, treptat, atenuată de certitudinea că în curând se va răzbuna.

La nici un moment, în cursul acestei reverii, Kalinic nu se simţi cuprins de remuşcare. In sufletul lui, descalificarea pronunţată de hatman ştersese glorioasele isprăvi de altădată şi grelele încercări prin care trecuse luptând împotriva polonezilor şi tătarilor. Orgoliul acestui sinistru individ fusese rănit atât de mult,

încât nici o ruşine nu-l cuprinsese după semnarea pactului cu cel mai implacabil duşman al fraţilor săi de arme.

Acum, în timp ce imaginaţia-i vagabonda, rivalul lui Kassian mângâia noui vise, cu totul diferite faţă de cele nutrite în trecut. Altădată, sperase că hatmanul îi va lua cererea în consideraţie şi că va deveni fericitul soţ al Prascoviei. Dar destinul hotărâse altfel. Animat de o ură fără de margini împotriva aceleia care-l respinsese, Kalinic nu dorea decât s'o vadă pe nepoata lui Kondrat ajungând sclavă şi trecând prin toate suferinţele morale imaginabile.

Lungit în întuneric, cu un zâmbet răutăcios pe buze, cu pumnii strânşi, mizerabilul savura de pe acum răzbunarea-i. In plus, făgăduiala Tamarei îi era pe plac. Ii convenea de minune să devină soţul fiicei hanului Garak. Ceeace-l împinsese să ceară mâna Prascoviei nu era dragostea. Se gândise, doar, că această căsătorie îi va permite să treacă la şefia tribului după moartea lui Kondrat. Hatmanul era bătrân şi un accident i se putea oricând întâmpla, ceeace i-ar fi îngăduit să ia şefia. Acum, soarta decisese altfel. Nu va mai fi şeful destinelor zaporojenilor! Soarta lui îl împingea spre Crimeia, către tătarii Tamarei, duşmanii lui de altădată. Din moment ce meritele sale fuseseră desconsiderate la Izaimbor, se va vinde aceleia care-i va ajuta să-şi doboare adver-

sarul şi să se ridice la un rang mult mai strălucit decât acela la care aspirase.

Totuşi, din când în când, visele de dominare ale lui Kalinic erau turburate de numeroase griji. Se întreba, nu fără nelinişte, dacă totul va merge pe roate după cum spera şi dacă va putea, în noaptea următoare să comunice cu aliaţii săi. In timpuri obişnuite, încercarea aceasta ar fi fost delicată, dar perioada de sărbători cam slăbise vigilenţa cazacilor. De multă vreme, tătarii nu mai schiţaseră nici un atac împotriva lor, deşi erau aproape vecini, Izambor constituind cea mai apropiată cetate de frontierele Crimeei. Veşnic învingători, cazacii erau cuprinşi de o falsă încredere şi cântecele care se mai auzeau, liniştiră aproape imediat pe trădător:

— Râdeţi! Cântaţi! se rânji el... Distraţi-vă cât vă lasă inima! Vă promit pe mâine o frumoasă surpriză care-mi va îngădui să mă răzbun de dispreţul vostru. Veselia voastră va fi înlocuită prin strigăte de agonie... Kalinic nu iartă injuriile!...

In timp ce trădătorul continua să se gândească astfel, perechile nu se opreau din a dansa în jurul focurilor. Nimeni nu remarcase scurta absenţă a lui Kalinic. Fiecare sărbătorea, cu entuziasm, logodna Prascoviei şi se hotărâseră să continue şi a doua zi, după cum se obişnuia în stepă, unde evenimentele fericite erau săr-

bătorite uneori mai multe zile în şir. Cazacul uită, în aceste ocazii lungile curse şi monotonia existenţei cotidiene...

Mijeau zorile, atunci când cazacii cataâixiră să lase cheful, pentru a se înapoia, fiecare, pe la corturile lor. Kondrat era în fruntea chefliilor. Işi regăsise picioarele sale de acum 40 ani şi dansa mai dihai decât un tânăr de 20. Insfârşit, se hotărî şi bătrânul să se mai odihnească puţin.

— Haide, băeţi, la culcare... Mâine, vom avea poate nevoie de toate puterile noastre... Haide, la culcare am spus!...

Peste puţin, piaţa se goli de lume şi în jurul focurilor nu se mai vedeau decât câini vagabonzi, în căutare de oase sau resturi de carne. Stepa, luminată de razele lunii, era străbătută în lung şi'n lat de santinelele căzăceşti.

In timp ce Kassian o conducea spre casă, Prascovia nu vorbi nimic, părând toată vremea, îngândurată. Ne mai putându-se stăpâni, când ajunseră la locuinţa fetei, Kassian o întrebă:

— Ce e cu tine, floricico? Oare nu eşti fericită?

Privirile fetei se luminară.

— Niciodată n'aş fi crezut c'o să fiu atât de fericită, Kassian. Sunt foarte bucuroasă că bunicuţul mi-a ghicit taina, logodindu-mă cu acela care mi-e drag.

— Atunci, spune-mi, ce e cu tine?

— Nu știu, n'am nimic... totuși, par'că mi-ar fi frică de ceva.

— Copilării! Toți cazacii s'ar băga în foc pentru tine!

— Mi-e teamă de Kalinic... Tremur pentru viața ta!... Nu pot uita privirile ce ți-a aruncat.

— Ia nu mai vorbi copilării. Intr'o luptă dreaptă, nici n'am ce face cu acest grozav Kalinic.

— Da, numai că lui Kalinic nu-i prea place lupta dreaptă. Uiți că era cât pe ce să te ucidă? Imi face impresia că e o tărâtoare care-și mușcă victima, atunci când aceasta se așteaptă mai puțin!

— Am să-i sdrobesc capul, dacă se atinge de tine...

— Hatmanul l-a descalificat și Kalinic nu-i om care să ierte, cu una, cu două, o asemenea ocară...

— Lasă prostiile, floricico! N'o să îndrăznească el să se atingă de tine și de mine!

Fără alte vorbe, cei doi logodnici se îmbrățișară și se despărțiră. Când Prascovia pătrunse în cortul ei, Kassian privi insistent de împrejur, în credința că va da peste dușmanul lui. Nu distinse nicio siluetă suspectă. Atunci, liniștit, se duse spre cortul [illegible] zat de toată uriașa risipă de efo[illegible] cuse în cursul probelor, dormi [illegible] tragicele peripeții ale căror [illegible]

Nici o alarmă nu turbură, în noaptea aceia, somnul zaporojenilor. Soarele răsărise de mult şi cocoşii îşi încetaseră cântul şi, în trib, totul continua să fie liniştit. Pe neaşteptate, Izambor se trezi din această letargie, cazacii eşiră de prin corturi şi se îndreptară spre ţarcul cailor. După ce-i ţeşelară, îi duseră la isvor să se adape. Apoi, îşi făcură apariţia femeile, cari se îngrijiră să adune lemne pe rugurile din ajun. Infine, tot tribul începu să forfotească. Uitând oboseala din ajun, tinerele fete care sperau să urmeze exemplul Prascoviei, găsindu-şi un logodnic în cursul acestor petreceri, se grăbiră să măture pieţele unde dansurile aveau să reînceapă şi mai vârtos, după masa de prânz. Numeroşi zaporojeni ţinură un sfat asupra noilor probe sportive care urmau să fie organizate. Manifestaţiile ecvestre şi sportive întovărăşeau totdeauna dansurile şi cântecele în toate triburile căzăceşti din stepă. Nimeni nu ar fi putut concepe unele fără altele. Exerciţiile din prima zi nu săturaseră încă pe aceşti vajnici centauri cari ardeau de dorinţa să profite de noua ocazie ce li se oferea ca să dovedească tuturor minunata lor pre-

şi Prascovia fură, din nou, eroii tu-
stor manifestaţiuni. Nici nu eşiseră
corturile lor şi cei doi logodnici tre-
ulţumească ovaţiilor cu care erau

primiți pretutindeni. Deasupra focurilor, capre și viței se frigeau. Pofta de mâncare a acestor oameni nu fusese împăcată de o zi întreagă de risipă. Când grupurile luară loc în jurul rugurilor, toată suflarea tribului începu să înfulece cu poftă, bucăți mari de carne bine friptă, în timp ce hidromelul curse în valuri.

Acestui nou banchet, urmă o cavalcadă nebună. Toți călăreții tribului luară parte la noule exerciții, minunând asistența prin dexteritatea lor. Acum erau în șea, și acum sub burta calului sau pe jos, în vreme ce nobilele animale goneau nebunește. Profanii ar fi rămas entuziasmați, dar cazacii cunoșteau de multă vreme abilitatea acestor mândri războinici. Ii văzuseră de atâtea ori la lucru, trecând Niprul sau luând în zeflemea cele mai grele obstacole!... Prascovia ședea alături de logodnicul ei și de hatman și cazacii o salutau, după ce-și terminau exercițiile, prin puternice urale, cărora ea le răspundea fie printr'un gest al mâinii sau printr'un zâmbet grațios...

După terminarea acestor fantezii și ale
cântările se auziră din nou. Nikita s
săi redeveniră regii sărbătorii și
roșii bătură pământul cu și mai
tinerele fete și femeile înțele
treze cât mai bine în tovără
satori. Rumene de plăcer
de năduşeală, drăgălas

nilor se învârteau incontinuu, părând neobosite. Uneori, incapabile să mai continue extenuantul dans, ele se întindeau pe pământ şi rămâneau lungite, aproape leşinate, în timp ce totul părea că se învârteşte în jurul lor. Respirând greu, ele şedeau astfel, fără să se mişte, minute întregi, şi s'ar fi crezut că nu vor mai reîncepe, fiind extenuate de pe urma efortului făcut... Omul nu judecă niciodată bine, căci abia se începea un nou dans şi aceste femei săriau ca împinse de arcuri şi vârtejurile nebuneşti continuau.

Probabil că aceste fiinţe erau animate de o energie supraomenească... S'ar fi zis că banduretc şi chitarele le scoteau din minţi, căci de la primele acorduri se ridicau scoţând strigăte sălbatece şi dansurile se deslănţuiau fără ca vreunul dintre participanţi să se retragă.

Prascovia şi Kassian dansară şi ei de câteva ori. Fiind eroii serbării, nu se putură eschiva. Noaptea care învălui stepa sub vălul ei tenebros găsi pentru a doua oară tribul în plină veselie. O nouă masă urmă, apoi alte dansuri. Puţin înainte de miezul nopţii, Kondrat [illegible] semnalul încetării şi credincioşii săi su[illegible]ecutară. Muzica se opri şi tăcerea [illegible]vârşită succedă tumultului... Obo[illegible]ase gata şi toţi aveau nevoie de [illegible]e mai auziră câteva chiote, apoi tă[illegible]osolută domni. Petrecerea se încheiase, [illegible]vea nevoie de odihnă...

Locul de petrecere era acum tăcut şi luminat doar de ultimile pâlpâiri ale flăcărilor focurilor care se stingeau, pe'ndelete, unul după altul. Intre colibe se ivi, deodată, o siluetă. Inainta cu băgare de seamă, ascunzându-se în umbră, de teamă de a nu fi surprinsă de cele patru santinele ale Izamborului, cari erau însărcinate cu paza sătuletului. Era Kal' , care cutezase să-şi părăsească refugiul.

Toată ziua stătuse în casă şi chiuitul şi dansurile cazacilor îi măriseră şi mai mult setea de răzbunare.

Beţia cazacilor îi convenia de minune, căci, cu cât erau mai bine ameţiţi, cu atât va fi mai neprevăzut atacul tătarilor şi rezultatul sigur pentru el.

In timp ce ei cântau şi beau, Tamara şi tătarii ei se apropiau de trib. Şi mizerabilul, lungit pe pielea de urs, aştepta căderea nopţii, cu o nerăbdare lesne de priceput. Mai mult ca oricând, situaţia se dovedea favorabilă proiectului său odios de a distruge tribul.

— Râdeţi voi! Cântaţi! rânji el. Peste puţin se vor auzi alte strigăte în această fortăreaţă.

Răbdarea lui Kalinic fusese supusă, totuşi unei grele încercări. Cu cât ora înainta, teama lui se mărea că nu va isbuti să comunice cu tătarii fără să fie văzut de oamenii lui Kondrat.

De îndată ce gălăgia se mai domoli, Kalinic

se grăbi să scrie câteva cuvinte pe o bucată de mătase, pe care o înfășură cu băgare de seamă pe o săgeată și apucându-și arcul, se aventură afară, nu însă înainte de a se convinge că niciun zaporojean nu se zărește. Grăbit, porni spre poarta apuseană a satului, unde străjuia o santinelă, care se plimba.

Aliatul Tamarei se apropiă cu atâta dibăcie, încât cazacul nici nu-l simți. Știind că din lăuntrul satului nu-l putea pândi nicio primejdie, el își plimba privirea deasupra stepei peste care domnia o liniște de mormânt, fredonând un cântec.

Kalinic înaintă, furișându-se. De altfel n'avea mare teamă, deoarece celelalte santinele erau la o mare depărtare. Își apucă arcul, încordându-l. Trebuia negreșit să transmită tătarilor mesagiul, altfel atacul lor n'ar fi putut fi efectuat.

Intâmplarea îl ajută. Santinela se oprise brusc. Zărise probabil vreo umbră suspectă. Sprijinindu-se de lancie, încercă să scruteze întunericul. Voia tocmai să dea alarma, când, deodată, auzi o fluierătură și înainte ca să-și mai poată vedea agresorul, nenorocitul se prăbuși la pământ, atins în plină inimă de proiectilul trimis cu multă dibăcie.

Kalinic nu șovăise deloc. Știa că acum era vorba de viață și de moarte. Scrută și el, la rândul lui, întunericul, dar nu văzu nimic. În

dorința de a nu deștepta bănuielile zaporojenilor, nu convenise cu Tamara asupra vreunui semnal, deaceea acum se afla în mare încurcătură, neștiind ce hotărîre să ia.

Curând, distinse o siluetă ce înainta târâș, prin șanț. Privirile trădătorului, obicinuite cu întunericul, nu întârziară să-l recunoască pe Sepel. Înțelegând că aventura deabia de acum începe, apucă săgeata în jurul căreia încolăcise bucata de mătase și încordându-și arcul, trimise proectilul spre noul venit.

Săgeata se înfipse în pământ la câțiva pași de evreu, care, după ce o smulse, se depărtă tot atât de tainic precum venise.

CAP. VIII.

PRIN FOC ȘI SÂNGE.

Marșul prin stepă al Tamarei și a celor 5000 de oameni de sub comanda ei, dură, neîntrerupt, o zi și o noapte. In ochii războinicilor strălucia aceiaș flacăre, iar pe fețele lor se citea o nedescrisă expresie de cruzime. Știau că succesul luptei atârnă doar de graba ce o vor pune în marșul lor, deaceea ascultau de conducătoarea lor fără să crâcnească. Dar mai presus de toate, ardeau de dorința să se răzbune pe aceia cari în nenumărate rânduri îi puseseră pe goană, aplicându-le cele mai usturătoare pierderi.

Când ajunse la zece verste de tribul lui Kondrat, Tamara ordonă călăreţilor ei să facă popas. Ea aşteptă cu nerăbdare căderea amurgului. Deşi călăreţii erau foarte obosiţi de drumul acesta groaznic prin stepă, doriau totuşi din răsputeri să-i înfrunte cât mai curând pe vrăjmaşii lor de veacuri, luându-i prin surprindere.

Curând umbrele nopţii căzură asupra stepei, iar, una după alta, stelele apărură pe cer. Marşul continuă, dar ceva mai potolit.

Tătarii n'aveau nevoie să se orienteze, spre a şti unde e Izamborul. Marile ruguri aprinse de cazaci se vedeau din depărtare, aşa că îşi continuară drumul în tăcere, nestingheriţi de nimeni.

Când ajunseră la o depărtare de vreo 500 de metri, călăreţii se despărţiră în mai multe cete şi înconjurară satul, de unde se mai auziau încă râsete, cânteco şi sunetul bandurei. Ocrotiţi de noaptea aceea neagră, în câteva minute, întregul sat fu încercuit, fără ca santinelele să fi zărit cel mai mic semn suspect. Orice încercare a hatmanului Kondrat de a corespunda cu exteriorul, era absolut cu neputinţă. Tătarii îşi luaseră toate măsurile pentru o asemenea eventualitate.

Mâinele lor strângeau armele cu nervozitate, iar în ochii lor sticlea bucuria ce-o simţeau, adulmecând, prin aer, miros de sânge omenesc.

Înainte de a da ultimele dispoziţii, Tamara trimise pe Sepel spre fortăreaţă. Jidovul cunoştea de minune aranjamentul locurilor şi era sigur că va isbuti să pună mâna pe mesagiul lui Kalinic.

Nu fără îngrijorare, Sepel se apropiă târându-se, de sat. Minute întregi, care-i părură de fapt secole, agentul iscodi în zadar, căci nu distinse silueta rivalului lui Kassian. Doar o santinelă se plimba în lung şi în lat. Serbarea luase sfârşit şi tăcerea începuse să se lase.

Foarte neliniştit, agentul Tamarei mai aşteptă, târându-se într'una spre poartă. Mişcările sale atraseră atenţia santinelei, dar în momentul în care jidovul crezu că se va da alarma şi toată osteneala tătarilor va cădea baltă, zaporojeanul care făcea de gardă se prăbuşi rănit de moarte de o săgeată. Până ce Sepel să-şi revină, o siluetă apăru, pe care îi fu uşor s'o identifice: era Kalinic. Mizerabilul nu întârzie să descopere pe agentul aliatei sale şi-i trimise faimoasa săgeată care însemna condamnarea la moarte a tribului său.

Fără să mai piardă vreun minut, Sepel, care cunoştea mijlocul de corespondenţă stabilit între Tamara şi Kalinic, puse mâna pe săgeată şi în toată graba se înapoiă spre locul unde fiica hanului Garak aştepta în prada unei nerăbdări nemaipomenite.

Cu ajutorul unei torțe, adăpostită de largile halate ale tătarilor, Sepel, reuși cu chiu, cu vai, să descifreze mesagiul lui Kalinic.

— Kalinic ne va deschide poarta orientală a satului, lămuri evreul, cu o voce tremurătoare. Cere ca, cea mai mare parte dintre războinici să se furișeze înlăuntrul satului, înainte ca să se dea alarma.

Ochii Tamarei sclipiră. Ceasul răzbunării sunase. Adresându-se celor doi locotenenți care se găseau lângă ea, spuse:

— Înainte și vedeți să nu faceți sgomot.

Lăsându-și caii în paza câtorva războinici, tătarii, cu Tamara în frunte, înaintară în șir indian, spre Izambor. Armele și le ascunseră sub caftane, pentruca razele lunei să nu le trădeze. Cu cât se apropiau de cetățuie, constatau că toată mișcarea din trib se stinsese.

Cu toată tăria ei, Tamara era foarte mișcată. Pe măsură ce se apropia de șanț, se întreba dacă Kalinic o va asculta orbește, așa precum îi făgăduise. Oare n'o va trăda? Tăcerea asta ar putea foarte bine să însemne și vreo cursă.

Deodată, o punte se lăsă peste șanțul larg prin care înaintau tătarii. Tamara, își trase iataganul dela brâu și înaintă, curajoasă. Deabia pusese piciorul pe punte, că i se și alătură o umbră, care îi șuflă la ureche:

— Poarta e deschisă. Nu pierdeți o clipă. Dintr'un moment într'altul, santinelele pot da

alarma. Cu cât vom fi mai numeroşi, cu atâta îi vom putea măcelări mai bine.

— Inainte!... comandă Tamara, întorcându-se spre tătari.

Asemenea unui torent ce curge printr'o vale, caucazienii, kirghizii şi tajicii se repeziră înlăuntrul satului, sub comanda şefilor lor. Ascunzându-se în umbră şi strângând mânerele pumnalelor cu mâinele lor nervoase, prădătorii stepei se strecurau în tăcere printre colibele cazacilor. Erau deacum mai mult de 2000 înlăuntrul satului, când răsună deodată un strigăt de alarmă scos de către santinele.

Urlete groaznice răspunseră acestei chemări şi înainte ca paznicii să şi fi putut părăsi postul, o ploaie de săgeţi îi lovi de moarte.

— Alarmă.. duşmanul.. urlă un paznic.

Buimăciţi, zaporojenii alergară spre arme. Se credeau victimele unui vis urât, atât de uluitoare era vestea asta, dar flăcările de afară, cari anunţau incendierea colibelor, îi făcură să-şi dea seama de trista realitate. Apucându-şi săbiile şi lănciile, se repeziră afară, în timp ce femeile şi copii, înfricoşaţi, se ascundeau în cele mai întunecoase colţuri.

Kondrat, care alergase primul, cu ajutorul a vreo 40 de cazaci, organizase împotrivirea, înfruntând voinicește tătarii, ale căror si-

luete se zăriau prin vălul gros de fum ce înneca sătucul.

— Trădaţi! Suntem trădaţi! strigară câţiva.

Toţi îşi dădeau seama că numai mulţumită unei trădări, putuse vrăjmaşul să capete, chiar dela bun început, un astfel de avantaj. Odinioară, toate atacurile lor fuseseră sfărâmate înainte ca ei să ajungă la şanţuri. Odată ce şanţul fusese trecut, nimic nu-i mai împiedeca pe tătari, să sfarme împotrivirea cazacilor. Zaporojenii nu se descurajară însă. Hotărîţi, mai mult ca oricând să înfrângă vrăjmaşul, ei se repeziră asupra lui şi cu urlete sălbatece încrucişară cu păgânii săbiile şi iataganele lor, la luminele împrăştiate de incendiu care lua proporţii tot mai neliniştitoare...

Din nenorocire, atacanţii aveau avantajul că îşi surprinseseră adversarul. Atacul lor era premeditat, pe câtă vreme cazacii erau cu desăvârşire buimăciţi de această invadare neaşteptată. Niciodată, decând Kondrat ridicase Izamborul, niciodată cazacii nu fuseseră într'o situaţie atât de desnădăjduită.

Gândul că locuinţele şi satul lor vor fi prădate şi că, după o zi de sărbătoare, putea să urmeze o noapte de masacru, desmeticise complet pe cazaci.

Timp de câteva minute, se angajară într'un fioros corp la corp împotriva tătarilor,

cari deveneau din ce în ce mai numeroşi şi cu toate acestea caftangii ar fi fost biruiţi de curajul zaporojenilor, dacă un tărăboi groaznic nu s'ar fi deslănţuit de jur împrejurul satului. Ascultând de poruncile comandanţilor lor, prădătorii stepei — cari încercuiseră Izamborul — înţelegând că tovarăşii lor de rele nu prea se aflau în largul lor, atacară şi ei, la rândul lor. O mulţime împestriţată începu să se îngrămădească deci prin şanţuri, fără să se sinchisească de ploaia de săgeţi cu cari fură primiţi de zaporojeni, săgeţi însă cari căşunară foarte puţine pierderi...

Lupta deveni foarte grea pentru Kondrat şi viteji lui. Ascdiatorii năvăliră în piaţeta satului. Cazacii văzură că totul e pierdut pentru ei. Intretimp, caii, înebuniţi de urletele războinicilor scăpară din ţarcuri, provocând o şi mai mare panică în rândurile apărătorilor Izamborului.

Fiica hanului Garak se repezise prima în vălmăşagul luptei. Cu iataganul în mână, fata se apăra cu dibăcie de toate atacurile, luptând cu o vitejie uimitoare. Cu dinţii strânşi, încurajându-şi, din când în când, credincioşii ea îşi repezea groaznica sa armă cu putere lăsând potecă de urlete şi sânge îndărătul ei.

Tamara părea ocrotită de vreo zeiţă, căci în nenumărate rânduri scăpase de moarte. O lovitură de sabie îi sburase căciula de pe

cap şi părul său rebel îi cădea acum pe umeri. Imprejurul ei, zaporojenii şi tătarii luptau ca nişte demoni. Dar lupta trebuia să se sfârşească cu victoria tătarilor, căci ei erau mai mulţi.

Ardeau deacum vreo douăzeci de colibe şi flăcările luminau toată scena luptei. O ploaie de săgeţi cădea în tot momentul peste luptători, dar asta nu le potolia ura. Mulţi zaporojeni, văzând că partida e pierdută, preferară să se sinucidă, decât să cadă vii în mâinele tătarilor. Puştile şi pistoalele fiind acum descărcate, tătarii atacară cu pumnalele şi cuţitele. Parte din tătari mai cruzi şi mai sălbateci, începură să ucidă toate femeile şi copiii cari încercau să scape.

Pe jumătate orbită de fum, Tamara căuta cu înfrigurare, printre războinici, pe hatmanul Kondrat. Nu-l văzuse niciodată până atunci, dar îl recunoscu imediat, căci bătrânul şef, deşi avea 70 de ani bătuţi pe muche, lupta cu o vigoare extraordinară. Degeaba însă. Duşmanii erau prea numeroşi în jurul lui. De ucidea unul, alţi cinci răsăreau în locul lui. Atins în mai multe locuri, nenorocitul se clătina pe picioare. Simţea cum puterile îl părăsesc...

Deodată, bătrânul se prăbuşi la pământ. Tamara se repezise spre dânsul, atacându-l pe la spate. Inainte ca bătrânul să mai fi avut vreme să schiţeze un gest de apărare, iataga-

nul fetei vâjâi cu putere, tăind capul hatmanului. Un val de sânge cald stropi obrajii adversarilor.

Scoţând un strigăt sălbatec, care domină tărăboiul bătăliei, Tamara apucă de chică mândrul cap al cazacului, îl flutură ca un trofeu, prin aer, în timp ce miile de tătari, văzând că fata îşi răzbunase tatăl mort, scoteau urlete de entuziasm... Moartea hanului Garak fusese spălată în sânge!... Fecioara luptătoare îşi ţinuse jurământul!...

CAP. IX

RĂZBUNAREA TAMAREI

Kassian fusese şi el trezit de împuşcăturile şi strigătele de luptă ale cazacilor, şi, îmbrăcat pe jumătate, se repezi afară, cu sabia în mână, crezându-se în prada unui coşmar. Urletele care se înteţeau, focurile de armă, strigătele de moarte, îl treziră deabinelea... Atunci, neliniştit, punându-şi casca, tânărul năvăli din cort gata să împrăştie moartea în juru-i.

Primul său gând fu spre Prascovia şi deaceea se îndreptă spre coliba ei. Împrejurul lui, tumultul devenise de nedescris incendiul câştiga, din ce în ce, mai mult teren şi era de prevăzut că peste puţin, tot satul au va fi decât o mare de flăcări.

In câteva clipe, tânărul fu pe pragul locu-

înței logodnicei sale. Din toate părțile, bătrâni, femei, copiii, alergau desnădăjduiți, scoțând țipete de groază. Pretutindeni, nu se auzia decât un singur cuvânt, repetat de zeci de guri: «Trădare».

Foarte neliniștit, Kassian năvăli în casă unde, într'un colț, o descoperi pe Prascovia. Strângându-și pumnalul în mână, fata își aștepta soarta cu resemnare: dacă logodnicul ei nu va veni, mai bine să se omoare, decât să cadă în mâinile tătarilor. Din partea acestor prădători ai stepei, ea știa că nu se putea aștepta la milă sau cruțare.

La lumina nesigură a opaițului, fata își recunoscu logodnicul. Scoțând un strigăt de bucurie, se repezi în brațele lui.

— Ce se întâmplă pe afară?, întrebă ea într'un suflet.

— Lasă asta! Urmează-mă acum, răspunse Kassian cu voce aspră.

Fără să-i dea vreo lămurire, cazacul o apucase de braț și o târă spre ușă. Afară fură primiți de o ploaie de săgeți. Prin aer, plutea un miros puternic de carne arsă. Erau sărmanele victime ale tătarilor: femei și copiii aruncați în flăcări de dușmanii lor de moarte. Pe jumătate înăbușită, Prascovia se lăsă călăuzită de Kassian, care, cu sabia în mână, se pregătea să-și croiască drum de sânge, în cazul când va fi atacat.

Tătarii își desăvârșeau cucerirea. Toți caii

căzăcești căzuseră, în mâinile lor și strigătele de izbândă, dovedeau zaporojenilor, că situația era foarte desnădăjduită pentru ei.

— Am fost trădați! strigă un cazac lui Kassian, dar moartea îi închise gura.

Cazacii dădeau dovadă de un eroism rar întâlnit: își roțiau săbiile în jurul capului, luptau ca niște lei și de cele mai multe ori făceau ca dușmanul să dea îndărăt, dar numărul prădătorilor stepei se îngroșa din ce în ce.

Doi tătari, cari încercară să-l oprească pe Kassian să înainteze, fură expediați «ad patres». Cei doi fugari se apropiară de partea aceea a satului care nu căzuse încă pradă flăcărilor și unde se adăpostea cea mai mare parte a populației. Deodată, în fața lor apăru silueta unui zaporojean. Nebănuind că acesta i-ar putea fi vreun dușman, tânărul voi să meargă mai departe, când, deodată, auzi vocea îngrozită a Prascoviei:

— Păzește-te!

Cazacul n'avu decât timpul să facă o scurtă mișcare la o parte, pentru a scăpa de atacul individului necunoscut.

— Kalinic! Câine, tu ești?

Intr'adevăr, el era. Dela începutul atacului el își căutase rivalul. In mijlocul luptei, costumul său de cazac, îi împiedecase pe zaporojeni să se împotrivească înaintării sale. De

altfel, nimeni nu l-ar fi bănuit pe Kalinic de trădare.

Minute grele, el tot căutase să distingă în mulțime pe acela pe care îl ura mai mult ca orice pe lume, pentru a-și potoli ura. Infine, nu fără trudă, isbuti să-l descopere, croindu-și drum printre luptători, ducând după el și pe Prascovia.

Zărind-o pe Prascovia, mizerabilul scoase un urlet de bucurie. Ne mai putându-se stăpâni, se repezi asupra rivalului său, care, în ultimul moment, scăpase de atac, mulțumită logodnicei sale.

— Trădătorule! Știam eu că trebuia să ai un amestec oarecare în cele ce ni s'au întâmplat!...

Totul, în înfățișarea lui Kalinic, trăda pe adevăratul autor al atacului neprevăzut.

— Ce, credeai că n'o să-mi iau revanșa? rânji acesia, încrucișându-și spada cu Kassian. Afrontul de eri merită să fie spălat în sângele vostru.

— Mizerabile!...

Cei doi oameni duelau cu înverșunare, sub ochii îngroziți ai Prascoviei. Timp de câteva minute, săbiile lor se încrucișară cu furie. Nebun de ură, Kalinic își multiplică asaltul, dar Kassian nu era omul care să dea îndărăt. Era socotit drept unul dintre cei mai buni spadasini ai tribului și cu siguranță că ar fi reușit să-și doboare adversarul, dacă sosirea neaș-

ţeptală a unui grup de tătari, n'ar fi schimbat faţa lucrurilor. Recunoscându-şi aliatul, ei se repeziră în ajutorul lui şi în curând, Kassian avu în faţa sa, o sumedenie de adversari.

Susţinându-şi mereu duelul său disperat, tânărul se căznea s'o ocrotească pe Prascovia, care, la spatele său, cu ochii măriţi de groază, asista la dramaticele peripeţii ale luptei, cu teama de a nu-şi vedea, în fiecare clipă, logodnicul străpuns de săbiile duşmane.

— Prindeţi-l de viu, strigă trădătorul. Am nevoie de câinele acesta şi de tovarăşa lui.

Dar Kassian nu părea dispus să se lase prins şi dând dovada unui curaj eroic, parà cu vitejie loviturile de sabie, împrăştiind moartea în rândurile vrăjmaşilor săi.

Obrazul cazacului era groaznic la vedere. Sudoarea îi curgea pe faţă cu îmbelsugare. Două răni adânci — pe obraz — dovediau că nici tătarii nu se lăsau mai prejos. Pe jumătate orbit de sânge, Kassian lupta cu ardoare, dar îşi dădea seama că va trebui să se lase înfrânt de numărul covârşitor al adversarilor săi.

Prascovia, văzând că partida e pierdută, îşi scoase pumnalul din sân şi voi să şi-l împlânte în inimă, dar Kalinic fu mai iute decât ea, căci o apucă cu putere de braţ. Arma căzu la pământ.

— Legaţi-mi căţeaua asta! Şi vedeţi să nu vă scape! porunci trădătorul.

Degeaba încercă ea să se sbată, muşcând şi sgâriând tătarii. In câteva clipe, fu redusă la o absolută neputinţă.

— De mine nu-şi bate nimeni joc! rânji Kalinic. Dacă te-ai fi purtat altfel, zaporojenii nu s'ar fi aflat în situaţia asta.

Deodată, în vârtejul luptei ce continua între Kassian şi tătari, un iatagan sfărâmă sabia tânărului. Dezarmat, nenorocitul se pregătea să se împotrivească totuşi, când unul dintre tătari, îl lovi cu sete, cu iataganul, în creştetul capului. Kassian se prăbuşi neînsufleţit la pământ.

Privirile învolburate de lacrimi ale fetei, se odihniră, o clipă, pe corpul neînsufleţit al lo, godnicului ei, care zăcea, la o depărtare de câţiva paşi, în mijlocul unei mari băltoace de sânge.

— Ei, mititico, nu pari atât de mândră acum de el! Arăta mai bine atunci când îl împodobeai cu coroniţa de argint!

Fata îşi întoarse capul şi lacrimi amare se prelinseră pe frumoşii ei obraji.

— Plângi... Probabil pentrucă m'ai disprefuit !...

— Nu regret decât un singur lucru, Kalinic.. acela că nu-mi am mâinele deslegate, ca să-mi

răzbun logodnicul. Eşti cel mai fid trădător!

Răspunsul cazacului, fu o groaznică lovitură de picior.

— Viperă, nu mi-e teamă de veninul tău. Peste câteva zile te vei târî la picioarele mele, cerându-mi iertare.

— Mai curând moartă, decât să fac asta, răspunse Prascovia.

— Luaţi-o de aici şi veghiaţi asupra ei. Îmi răspundeţi de ea, cu capul vostru, porunci Kalinic tătarilor.

Fără să mai aştepte, tătarii se grăbiră să execute ordinul aliatului Tamarei. Ridicată de braţe vânjoase, nepoata hatmanului fu dusă afară din cetăţuie, în timp ce Kalinic se năpusti din nou în învălmăşeala luptei, împingând pe jefuitorii stepei să ucidă pe foştii săi fraţi de arme.

Moartea hatmanului răspândi şi mai multă descurajare în inimile cazacilor. Kordrat se bucura în rândurile a lor săi de o asemenea reputaţie de viteaz neînvins, încât niciodată oamenii săi nu crezuseră că ar putea fi, vreodată, biruit. Până aici, îi biruise pe toţi. Şi pe polonezi, şi pe tătari, şi pe turci. Fără hatman, cazacii nu mai aveau nicio poftă de luptă.

— Kassian... Unde-i Kassian? strigară vreo câţiva.

Deocamdată fu, însă, căutat. Căzuse şi el, pro-

[illegible], sub loviturile mișcleștĭ ale tătarilor, după cum sucombase și Kondrat.

Incurajați de primele succese, prădătorii se pregătiră, din nou, pentru atac. In toate colțurile satului, bătălia continuă, fără cruțare, dintr'o parte și din alta. Bine'nțeles, suferiseră și ei pierderi importante dar faptul acesta nu conta, având în vedere numărul lor impresionant.

Din toate punctele, tătarii pătrundeau în cetate și cazacii, prinși la mijloc, se refugiaseră în centrul satului, apărându-se într'una cu un curaj nemaipomenit.

Zaporojenii știau că nu se puteau aștepta la nicio cruțare din partea neîmpăcaților lor vrăjmași: și apoi, mai bine morți, decât victimile groaznicelor chinuri la cari i-ar fi supus păgânii, luându-i în captivitate. Urmând exemplul șefului lor care-i condusese totdeauna la victorie, ei luptau până la ultima picătură de sânge. Acum, bătălia se desfășura tot atât de înverșunată... Femeile și copiii, cari putuseră să scape de masacru, se grupară în jurul colibei hatmanului Kondrat... Aceasta se afla în mijlocul Izamborului și cazacii organizară de jur împrejur, un zid viu, care se împotrivia cu disperare la atacurile prădătorilor, nedându-se înapoi cu nici un pas, și cauzând pierderi considerabile banditilor.

De mai multe ori, tătarii trebuiră să se dea îndărăt în faţa vajnicei rezistenţe, dar Tamara îi forţă să pornească din nou la atac. In fruntea lor trecu chiar Tamara, care părea absolut invulnerabilă. O găseai peste tot: îşi agăţase de brâu capul tăiat al hatmanului şi sub ocrotirea scutului ei, îşi râdea de oameni, de săgeţi şi gloanţe, băgându-se acolo, unde bătălia era mai cruntă, luptându-se ca un demon şi trăgând după ea hoardele fricoase ale tătarilor.

Prezenţa ei, în tot locul, reînsufleţi curajul nesigur al tătarilor. Zaporojenii cari ştiau să preţuiască vitejia, rămaseră uluiţi de nemaipomenita îndrăzneală a acestei femei care doborîse mai mulţi dintre fraţii lor.

Lupta corp la corp continuă aprigă încă o jumătate de oră. Urmară scene de fioroasă sălbăticie. Adversarii se strângeau în braţe, în lupte desnădăjduite, sugrumându-se unul pe altul. La strigătele de război ale atacanţilor se alăturau strigătele de groază ale femeilor şi copiilor, cari vedeau că numărul apărătorilor lor scade din ce în ce.

In curând nu mai fură decât vreo 50, cea mai mare parte răniţi. Dar lupta continua mereu. Mereu, mereu...

Niciodată, mintea omenească nu va isbuti

să imagineze finalul acestei bătălii. Cei cincizeci de cazaci, deşi răniţi, îşi adunară ultimele forţe pentru a înfrunta pe jefuitorii stepelor. Unii după alţii, ei căzeau, murind glorios, apărându-şi tribul, femeile şi copii. Cadavrele se îngrămădeau fără număr în jurul colibei hatmanului. Nu erau numai cadavre de ale cazacilor, ci şi tătăreşti, căci şi pierderile ultimilor fusesreă grozave. Exemplul aceleia care lupta în fruntea lor îi electrizase literalmente. Fără de întrerupere, ei atacau şi, în curând, asurzitoare urale se ridicară din mijlocul fotăreţei incendiate. Era strigătul victoriei. Ultimii zaporojeni sucombaseră sub valurile neîncetate de atacanţi. Soarta tribului se pecetluise: datorită trădării lui Kalinic, tătarii repurtaseră o mare victorie. Răzbunarea sângeroasei Tamara, devenise un fapt împlinit. Fiicei hatmanului Garak nu-i mai rămânea de acum înainte decât să-şi ţină cuvântul dat rivalului lui Kassian!...

CAP. X

PE DRUMUL SCLAVIEI

Îndată ce tătarii constatară că deveniseră stăpânii absoluţi ai terenului, scoaseră urlete înfricoşătoare şi se repeziră asupra femeilor şi copiilor, adăpostiţi împejurul colibei lui Kondrat. Sărmanele fiinţe se aşteptau să fie

gâtulte și multe căzuseră deacum sub loviturile de sabie ale învingătorilor, când deodată intervenì o mândră siluetă. Era Tamara. Ridicând mâna, în chip majestuos, Tamara își făcu drum printre bestiile pe care le comanda.

Fiica hanului Garak era însoțită de un ofițer din garda sa. Nu din umanitate împiedeca măcelul, ci doar așa ca să nu curgă sângele fără rost. «Mai mult folos ne-ar aduce ca sclavi», lămuri ea pe luptători. Pe un preț ridicat ostatecii vor fi vânduți turcilor care prețuiesc pe zaporojeni drept oameni foarte muncitori».

Beți de atâta sânge vărsat, învingătorii protestară totuși. Voiau să ucidă pe toți. Din cei trei mii de locuitori ai tribului rămaseseră doar acești 200. Trebui ca Tamara să facă uz de toată autoritatea ei, pentru a-și impune punctul de vedere.

Înfățișarea nenorocitelor ființe era înspăimântătoare. Scenele de măcel și de groază, la cari luaseră parte, le băgase spaima în suflete. Plimbau în jurul lor priviri îngrozite, așteptându-se, în fiecare clipă să fie căsăpiți de învingători, ale căror iatagane roșii încă, din cauza sângelui părinților, fraților și soților lor, se învârteau năpraznic deasupra capetelor lor.

Dându-și seama că Tamara avea dreptate,

prădătorii se repeziră acum spre cadavrele cazacilor, pe cari, după ce le despuiară de hainele mai bune, luându-le armele, tăiară capetele eroilor căzuți. Nici răniții nu fură cruțați și timp de o oră urmă un secerîș groaznic, care aduse și mai multă spaimă în sufletele prizonierilor.

Kalinic contribuise, în largă măsură, la exterminarea fraților săi. Nu numai că trădarea sa îngăduise tătarilor să devină stăpânii unei fortărețe neînvinse până atunci, dar mizerabilul nici nu șovăise măcar să ia parte la atac, omorând destui zaporojeni, cu cari altădată luptase cot la cot.

Mizerabilul nu se căia deloc văzând înfățișarea jalnică a Izamborului de acum. Sătucul distrus, miile de oameni uciși, totul, dar absolut totul era opera lui. O lumină sinistră sclipi în ochii săi. Mizerabilul își savura răzbunarea iar exaltarea lui nu mai cunoștea limite.

Deodată, își aminti de Kassian. Se apropie de locul unde tânărul luptase contra atâtor dușmani, găsi mormane de cadavre, dar zadarnic încercă să descopere trupul nenorocitului cazac. Dispăruse în chip cât se poate de tainic.

— Pe sfintele Icoane, doar n'am înebunit! murmură trădătorul. Uite și băltoaca în care

a căzut... uite-i şi sabia, dar unde oare o fi câinele?

Câteva clipe, Kalinic se plimbă în lung şi lat, tot căutând.

Crezu mai întâiu că tătarii prădaseră cadavrul, mutilându-l apoi, dar înţelese că musulmanii n'aveau niciun interes să care cu ei un cadavru jefuit. Făcu semn unui hoge ce trecea pe acolo şi îl întrebă dacă nu ştie ceva, dar nu căpătă nicio lămurire satisfăcătoare; continuându-şi cercetările, băgă, însfârşit, de seamă, că trupul ucisului fusese târît vreo câţiva paşi.

— A fost prădat, fără îndoială. Mi-a luat-o cineva înainte. Kassian nu se putea mişca singur. A murit în cursul luptei, şi cineva i-a luat tot ce avea la el.

Se hotărî să-i împărtăşească şi Tamarei această ciudată dispariţie. O găsi într'o discuţie foarte însufleţită cu câţiva din locotenenţii ei, în timp ce, la o mică depărtare, tătarii ridicaseră o movilă uriaşă din prădăciunile strânse. Erau acolo arme, covoare, blănuri, costume,şei, alimente. Cu toate că focul distrusese o mare parte din bogăţiile satului, tătarii găsiseră totuşi deajuns ca să-şi astâmpere lăcomia.

— Cred că eşti mulţumită, Tamara, căci succesul a depăşit toate aşteptările. Graţie ajutorului meu, ai reuşit să înfrângi pe neînvinşii zaporojeni. De azi înainte, călăreţii tăi

vor fi stăpânitorii stepei Nogailor, putând să gonească, până peste Nipru, toate triburile nomade cari li se vor împotrivi! Eu mi-am ţinut toate făgăduelile date şi aştept ca şi tu să ţi le respecţi pe ale tale.

— Nimeni n'a pus vreodată la îndoială cuvântul Tamarei!... Am jurat să mă mărit cu acela care îmi va ajuta să mă răzbun şi mai mult ca oricând sunt gata s'o fac!...

— Aştept, deci, cu bucurie, să deviu soţul tău. Ţin totuşi să-ţi reamintesc făgăduiala ce mi-ai făcut-o în privinţa Prascoviei şi a lui Kassian...

— Nu mi-am schimbat hotărârea. Această Prascovie de care îmi vorbeşti, nu se află sub supravegherea tătarilor mei?

— Da, dar Kassian a dispărut.

— Mi s'a spus totuşi, că a murit chiar dela începutul bătăliî?...

— L-am văzut şi eu căzând sub lovituri, dar nu pot pricepe cum de i-a dispărut cadavrul!...

In puţine cuvinte, trădătorul puse la curent, pe viitoarea-i nevastă asupra investigaţiilor sale.

Fruntea Tamarei deveni gânditoare. Era vădit că ştirea aceasta o preocupa foarte mult.

— Poate că unul din războinicii mei i-o fi târît corpul, spre vre-o casă incendiată, aruncându-l înăuntru. In tot cazul voi căuta să

aflu cauza dispariţiei lui... Cine ştie? Poate o fi isbutit să fugă?

— Singur nu putea s'o ia din loc. Cred că o fi venit cineva care a făcut lucrul acesta, cu un interes oarecare!

— Atunci nu poate fi departe! Voi şti eu îndată!

Chemându-şi locotenenţii cari aşteptau nemişcaţi, la câţiva paşi depărtare, fiica hanului Garak le dădu ordinul să întreprindă imediat cercetări pentru a regăsi corpul tânărului şef.

Până în zori, la lumina torţelor, locotenenţii Tamarei căutară zadarnic corpul dispărut, spre cea mai mare mânie a lui Kalinic. Toate colţurile fuseseră cotrobăite, şanţul fu străbătut în toate direcţiile, dar Kassian nu era de găsit... Kalinic participase efectiv la aceste cercetări şi cu furia în suflet, trebui să admită că munca lor era inutilă...

Armata Tamarei se stabili, în cursul zilei, pe terenul cucerit. Pierderile învingătorilor fuseseră foarte grele. Mai mult de o mie de tătari pieriseră în timpul luptei, deşi luaseră Izamborul prin surpriză. Deasemenea răniţii erau foarte numeroşi. Cazacii îşi vânduseră pielea scump de tot!... Pentru ca să se mai refacă, fiica hatmanului Garak ordonase ca tătarii să cantoneze în Izambor.

De îndată ce se mai odihniră puţin, tătarii purceseră să îndeplinească ultimele îndato-

riri față de morții lor. Fu ridicat un rug uriaș iar alături se îngrămădiră, unul peste altul, cadavrele războinicilor căzuți în luptă, în timp ce supraviețuitorii, călare, se înșirară în grupuri compacte, de jur-împrejur. Steagurile fluturau în aer, iar săbiile și lăncile aruncau sclipiri aurii.

Trâmbițe răsunară și apoi imediat apăru Tamara, întovărășită de Kalinic și principalii ei locotenenți. Capul hatmanului Kondrat, atârna de oblâncul șeii.

Salută cu sabia steagurile ce se plecau înaintea ei, în timp ce vântul se juca printre șuvițele ei semețe...

Trădătorul care călăria alături de dânsa, își stăpânia cu greu admirația ce o simțea pentru fata asta minunată. Acum nu-i părea deloc rău de refuzul Prascoviei și de alianța ce-o făcuse cu fiica hanului Garak, alianță ce trebuia să se încheie printr'o căsătorie. De acum înainte, va fi mai puternic ca oricând, va comanda miilor de călăreți și va putea porni la cuceriri glorioase. Un nou câmp de activitate se oferise ambiției sale și numele său va fi deacum înainte tot atât de temut ca acela al sălbaticei sale soții.

Timp de zece minute, Tamara galopă prin fața rândurilor aliniate, trecându-le în revistă, apoi sări, foarte sprintenă de pe cal și se îndreptă spre rug. Un tătar o aștepta cu o torță în mână...

Fără să tremure, Tamara aprinse rugul, peste care fuseseră, îngrămădite, între timp, sutele de cadavre. Flacăra se ridică în aer, producând un fum gros, apoi, sub acțiunea zefirului cuprinse curând toate crengile îngrămădite de jur împrejur.

Tamara încălecă din nou și întorcându se spre movila de cadavre, glăsui, întinzând brațele spre cer:

— Uzbeci, Tajici, Caucazieni și Kirghizi, voi, cari ați luptat atât de vitejește alături de tatăl meu, mergeți acum să-l întâlniți pe acela care, de atâtea ori, v'a condus spre izbândă... Dormiți în pace, căci datoria voastră de a-l răzbuna pe căpitanul vostru drag, s'a înfăptuit. Inainte ca rămășițele voastre pământești să fie distruse de focul purificator, Tamara cea Sângeroasă vă trimite supremul ei „adio".

Spectacolul ce-l înfățișa această amazoană, țeapănă pe șeaua calului ei alb, era foarte impresionant. Soarele se culca la orizont îndărătul pădurilor Niprului, iar stolurile de corbi înegriau cerul, în așteptarea ospățului ce-l presimțeau....

Flăcările rugului cari se urcau cu repeziciune spre cer, siliră ciorile, să se depărteze, croncănind Un miros respingător de carne arsă, împuți atmosfera, totuși, timp de multe minute încă, Tamara nu se depărtă de rug. Insfârșit, își scoase sabia din teacă, dând ru-

gului ultimul onor şi în goana cea mai mare veni să se alăture lui Kalinie, care sta în fruntea trupelor.

Tătarii părăsind Izamborul, îşi instalară corturile nu departe de sat, şi aprinzând focuri mari, începură să-şi pregătească cina. Cântece se ridicară curând spre slăvi şi imnurile de bucurie urmară strigătelor de moarte de mai adineauri.

Tamara îşi adună căpeteniile la sfat, în cortul ei comic, în vârful căruia flutura steagul tătăresc: o coadă de cal. Interiorul fusese împodobit cu lucruri de preţ, iar pe jos întinse bogatele covoare ale hatmanului Kondrat. Fiecare căpetenie propunea altceva; unii voiau să înainteze până la Nipru, alţii să se înapoieze. Tamara hotărî ca deocamdată să se înfiinţeze în Izambor o garnizoană militară, care să pună la respect toate triburile nomade de prin prejurimi. Acest lucru era de o importanţă capitală, căci cine stăpânia Izamborul, stăpânea şi această parte a stepei Nogailor. Rezultatul consfătuirei fu, că a doua zi de dimineaţă, cea mai mare parte dintre tătari trebui să pornească spre Perekop ducând cu ei prada şi prizonierii.

In timp ce căpeteniile luau astfel de hotărîri, la o mică depărtare de locul unde se ţineau închişi caii cazacilor, patru santinele

veghiau asupra prizonierilor, cari, fusesceră puşi în lanţuri. Erau mai mult de 200 de suflete, cea mai mare parte femei şi copii. Privirile lor înlăcrămate se îndreptau, în tot momentul, spre Izamborul lor distrus. Li se dăduse ceva de mâncare, dar aproape nici nu se atinseră de ea... Nu-şi făceau nicio iluzie asupra soartei ce-i aştepta. Ar fi preferat să moară în luptă. Acum era prea târziu...

Prascovia se afla în mijlocul lor. De câteva ori, Kalinic venise pe acolo, ca să se convingă că nu evadase. Sărmănica ştia ce o aştepta. Singură pe lume, fără bunic, fără dragul ei logodnic, soarta-i era pecetluită. Va fi vândută vreunui turc oarecare, aşa cum se vinde un dobitoc. Totuşi, oricât îi era de mare sbuciumul sufletesc, oboseala Prascoviei, o doborî şi,în curând, nepoata hatmanului închise ochii, uitând de trista-i situaţie...

A doua zi dimineaţa, o oră după răsăritul soarelui, Tamara împreună cu oamenii săi, se îndreptară spre Perekop. Pentru sărmanii prizonieri, mânaţi dela spate cu dureroase lovituri de biciu şi knut, aceasta însemna un drum al morţii, fără nădejde, fără lumină. Prascovia şi tovarăşii ei porniseră pe un drum, de pe care nu sperau să se mai întoarcă...

Drumul sclaviei...

CAP. XI

PADUREA NIPRULUI

— Unde sunt? Unde mă aflu?

Kassian deschise ochii, plimbându-i cu uimire în jurul lui. Capul îl durea groaznic, iar obiectele din jurul lui păreau foarte nelămurite.

— Nu-ţi mai bate capul degeaba: eşti în siguranţă şi nimeni nu va veni să te supere aici...

Adânc uimit, tânărul îl privi pe acela care-i vorbise.

— Tu eşti, Nikita?

— Eu, răspunse, banduristul, îngenunchiând lângă rănit.

Efortul făcut de rănit, spre a vorbi, îl epuizase. Voi să mai spună ceva, dar niciun sunet nu-i eşi din gâtlej. Îşi duse mâna, cu înfrigurare, la cap şi văzu că e bandajat... Căzu din nou fără putere.

Din ce în ce mai intrigat, nefericitul cazac se întreba ce evenimente se întâmplaseră.

Timp de câteva minute rămase nemişcat, privind pădurea ce-l înconjura. Domnia o tăcere adâncă. Doar un murmur uşor îi arăta că zefirul se juca prin crengile şi frunzele pomilor.

Obicinuit să trăiască doar în stepă, tânărul privia, nu fără uimire, frumosul decor

ce-l înconjura. Pretutindeni numai brazi înalţi şi frumoşi: ici, colo, câte o rază de soare pătrundea printre crengi. Nu departe de dânsul, doi cai păşteau liniştiţi.

Uluiala bietului cazac spori. Încercă să-şi adune amintirile... Datorită cărei împrejurări ajunsese în pădure şi dece oare numai trubadurul se afla lângă el?... De unde avea rana aceia care-i producea atâta durere la cap?...

Multă vreme, Kassian se gândi fără să poată găsi o soluţie pentru toate aceste probleme. Memoria lui continua să fie refractară şi durerea ce o simţea sub frunte îl împiedica să efectueze o revenire asupra trecutului... Treptat-treptat, gândurile lui începură însă să se limpezească... Îşi aminti câteva din oribilele tablouri, cari urmaseră după neaşteptatul atac al tătarilor... Revăzu momentele acelea de oroare când încercase totul ca să protejeze şi s'o salveze pe Prascovia, fiica viteazului Starko... Apoi, totul se năruia în memoria lui... In zadar, se căzni să descopere ce devenise logodnica lui... Se revăzu duelând cu Kalinic şi acoliţii săi, făcând o pavăză, Prascoviei cu corpul său, apoi, însă, nimic, nimic!... I se părea că un val opac se lăsase deodată înaintea ochilor săi...

— Prascovia? Unde e Prascovia? strigă el, deodată, ridicându-se.

Nikita înălţă, mâhnit, din umeri, schiţând

un gest care însemna că nu ştie absolut nimic în privinţa ei.

— Dar în acest caz, floricica este în primejdie... Nu înţelegi?... Trebue să alerg în ajutorul ei, cu hatmanul. Kondrat... Nikita, eşti un prost de nu mă înţelegi...

Kassian nu-şi termină fraza. Prea se încrezuse în puterile sale. Urechile îi vâjâiră şi capul său căzu, jos, neînsufleţit.

Câtă vreme rămase nenorocitul cazac fără cunoştiinţă? Coşmaruri groaznice îl asaltară... Vedea pe Kalinic apărând în faţa-i şi mâna lui căuta mânerul spadei. Deliră, proferând cuvinte fără de înţeles... Infine, viziunile fugiră şi rănitul adormi adânc.

Trecură ore întregi, în care timp nu se auzi decât geamătul înăbuşit al vântului. Insfârşit, Kassian deschise, din nou, ochii. Trubadurul se afla mereu lângă dânsul. Nu departe de el zăcea şi «bandura». Trubadurul privea pe rănit cu simpatie.

— Nikita, tătucule... am dormit? întrebă cazacul.

— Ai dormit mult, mult de tot, seniore Kassian, răspunse Nikita cu voce calmă.

— Ore întregi? întrebă din nou nefericitul tânăr.

— Nu, zile, rectifică Nikita.

— Zile?

Acest răspuns păru că readuse pe logodnicul Prascoviei în fire.

Privi, curios în jurul lui şi respiră, din adâncul plămânilor, aerul încărcat cu miros de răşină. Se simţea mai bine, iar capul nu-i mai durea deloc.

— Zile? repetă el. Nu e cu putinţă!

— Ba da şi mulţumeşte-i Fecioarei din Kazan că ai scăpat atât de uşor. De multe ori, am crezut c'o să-ţi dai duhul în braţele mele.

— Atunci... Prascovia, hatmanul, tătarii?

— Dacă mă întrebi cu atâta enervare, nu-ţi mai răspund. Potoleşte-te şi-ţi spun totul. Febra a căzut abia eri şi nu vreau să aiurezi iar.

— Haide, Nikita, nu mă face să sufăr. Vorbeşte! Ce s'a întâmplat cu Prascovia? Dece suntem în mijlocul acestei păduri, în loc să fim acolo unde ne e locul, la Izambor?

— Izamborul se găseşte în puterea tătarilor Tamarei.

O expresie de nelinişte se zugrăvi pe chipul tânărului.

— Nu se poate... Zaporojenii n'au fost niciodată înfrânţi!

— Zaporojenii au biruit, totdeauna, atunci când şi-au avut duşmanii în faţa... Trecutul lor este glorios... Totuşi, trădarea e mai puternică decât vitejia... Din păcate, un ambiţios şi-a trădat fraţii şi a introdus duşmanul în trib. In alte împrejurări, zaporojenii ar fi împrăştiat tătarii ca puii de potârniche. Luaţi prin surprindere, cazacii noştri au fost învinşi.

— Vorbeşti de Kalinic? întrebă Kassian, amintindu-şi că-şi încrucişase sabia cu acesta.

Trubadurul clătină afirmativ din cap.

— Da, de Kalinic... Să dea Domnul ca toţi corbii stepei să-i smulgă carnea, fâşie cu fâşie, iar porcii să se ospăteze din măruntaiele sale blestemate... Zaporojenii au fost învinşi din cauza lui...

— Dar Kondrat? începu tânărul şef.

Nikita îl întrerupse brusc.

— A pierit sub ochii mei, din cauza numărului covârşitor al vrăjmaşilor. Tamara, demonul ăsta cu chip de femeie, l-a lovit mişeleşte pe la spate, tăindu-i capul, apoi, cu iataganul!

— Dar cu Prascovia ce s'a întâmplat, tătucule? A murit şi ea? Spune-mi ce a devenit?

— Cred că e în viaţă şi nevătămată, dar se află în ghiarele acelor câini blestemaţi!

Rănitul nu-şi putu opri un urlet ca de fiară. Captivitatea, la tătari, era mai groaznică decât însăşi moartea pentru fiica lui Starko.

Acum, când se afla în ghiarele lui Kalinic şi acoliţilor săi, nimic bun nu putea să se întâmple nepoatei hatmanului Kondrat.

In mintea turburată a tânărului, cele mai negre ipoteze îşi făcură loc... Voi să se ridice spre a alerga spre cei doi cai priponiţi la câţiva paşi de el, dar mâna tovarăşului său îl reţinu.

— Ce vrei să faci?... Ţi-ai pierdut minţile?..

— Pe sfântul Nichifor, trebue să alerg s'o scap, spuse rănitul şi încercă să se ridice de pe culcuş, dar din nou fu reţinut de braţul vânjos al muzicantului.

— In starea în care te găseşti, nu-i poţi ajuta la nimic. Trebuie să-ţi recapeţi mai întâiu sănătatea. Gândeşte-te: 11 zile şi 11 nopţi te-ai sbătut între viaţă şi moarte. Mulţumeşte Domnului că ai scăpat cu viaţa.

Tânărul rămase cu gura căscată. Nu putea să creadă că fusese inconştient atâta timp. Trecându-şi mâna peste frunte, ca şi cum ar fi încercat să gonească un vis urât, el murmură :

— 11 zile? Nu-ţi baţi joc de mine? Nu-i posibil. Nikita!...

— Ce interes aş avea să te mint? Dacă mi-ai fi fost indiferent, nu te scoteam eu din mâinele necrutătorilor tăi duşmani...

Logodnicul Prascoviei dădu agale din cap.

— Iartă-mă, tătucule... Tu m'ai salvat, fără îndoială. Disperarea mea este atât de mare încât am şi uitat să-ţi mulţumesc şi să te întreb cum ai reuşit să părăseşti Izamborul şi să vii până aci...

— Nu merită osteneala să vorbim de asta. Eu nu sunt un războinic, şi n'aş putea face rău nici unei muşte... Dar dacă n'am curajul leului, sunt credincios ca şi câinele. Am ştiut dela început că datorită vitejiei tale, te

vei băga unde e primejdia mai mare. De aceia am vrut să fiu lângă tine, nu ca să lupt şi eu, ci ca să te scap din vreo încurcătură. Când am văzut că Prascovia e dusă spre lagărul prizonierilor, de către călăi, eu m'am strecurat pe nesimţite până la băltoaca în care zăceai tu.

— Mai bine o scăpai pe Prascovia din ghiarele acelor monştri. Trebuia să te gândeşti la soarta cumplită ce-o aştepta. Oh! dece nu te-ai dus după ea?

— Puteam, oare, să-i înfrunt pe tătari, înarmat doar cu «bandura» mea? Singurul meu gând era să te scap pe tine dela moarte. Apropiându-mă, constatai că nu muriseşi...

— Mai bine ar fi fost să împărtăşesc soarta fraţilor mei! murmură tânărul cu lacrimile în ochi.

Nikita fără să dea prea mare importanţă acestor vorbe, continuă povestirea lui:

— Deodată, zări doi cai cari rătăceau în neştire... Te-am urcat pe tine pe unul şi eu am sărit pe al doilea, apoi repede ca fulgerul am ieşit prin una din porţile satului.

— Asta înseamnă fugă ruşinoasă! Niciodată n'o să-mi iert că am fugit, atunci când fraţii mei luptau ca nişte eroi!

— Spune-i cum vrei, dar eu ştiu că am văzut moartea cu ochii. Gloanţele şi săgeţile sbârnăiau la urechile mele, de le aud şi acum zumzetul. Sute de inşi s'au luat după mine,

dar nici unul nu se poate lăuda că m'a atins măcar. Acum îmi pare bine că eşti aici, în viaţă încă şi nu mort în băltoacă. Rănile tale, pe cari le-am tratat eu cu leacuri învăţate de pe la triburile nomade, sunt aproape tămăduite.

Kassian întinse mâna trubadurului. Regreta acum cuvintele aspre ce i le spusese. Il cunoştea de mult pe muzicant şi ştia ce fricos e, dar ceeace făcuse pentru el, era mai mult decât un act de eroism.

Bunul trubadur, după ce strânse mâna lui Kassian, îşi continuă povestirea:

— Singurul meu gând a fost să mă îndepărtez cât mai mult de hoardele tătare. Stăpânind Izamborul, ei au devenit cei mai tari în toată stepa şi, în câmpie deschisă, eram în pericol perpetuu. Deaceia m'am îndreptat spre singura regiune în care puteam găsi o ascunzătoare convenabilă. Aici, pe malurile Niprului, în aceste întinse păduri, nu cred să le treacă tătarilor prin cap să vină să ne caute.

— Iţi mulţumesc. Nikita, pentru tot ce ai făcut pentru mine. Fraţii mei de arme au pierit în urma unei trădări. Mie îmi rămâne acum o misiune sfântă de îndeplinit: RAZBUNAREA

CAP. XII

JURAMANTUL LUI KASSIAN

Trubadurul se cutremură la aceste cuvinte. Cunoștea de multă vreme caracterul logodnicului Prascoviei și știa că nu vorbise cu ușurință pronunțând cuvintele de mai sus. Își dădu imediat seama că, deacum înainte, toate eforturile lui Kassian vor avea o singură țintă: să pedepsească usturător pe mizerabilul care nu ezitase, din gelozie, să deschidă porțile tribului tătarilor. Mai emoționat decât voia să pară, trubadurul se aplecă peste convalescent:

— Nu te enerva, seniore Kassian, îl rugă el. Acum, când știi tot ce s'a întâmplat în trib, ar fi bine să te odihnești puțin. Cu cât vei fi mai ascultător, cu atât mai promptă îți va fi vindecarea...

— Ai dreptate, Nikita... Trebuie să-mi recapăt toată puterea cât mai repede pentru a răzbuna morții și a-mi regăsi logodnica...

Figura lui Kassian se crispă de durere la ultimele cuvinte. Durerea morală care-l stăpânea era atroce. El nu știa de pactul încheiat între Tamara și Kalinic și deaceia se întreba neliniștit ce soartă fusese destinată aceleia care însemna totul pentru el.... El își dădea prea bine seama că refuzul Prascoviei de a acorda mâna acestui odios individ fusese una

din principalele cauze ale sinistrei lui trădări. Ce s'o fi întâmplat, oare, cu mândra nepoată a hatmanului? Nu s'o fi sinucis oare pentru ca să scape din ghiarele mârşavului trădător...

— De-o fi să mor, şi tot o să dau de ea, chiar dacă tătarii au târît-o până la capătul pământului!

De voie de nevoie, sfătuit de trubadur, tânărul cazac se întinse pe aşternut, dar nu isbuti să împrăştie turburătoarele gânduri care-l torturau... In cele din urmă, închise ochii după ce luase următoarea hotărâre: în ziua în care va fi complet restabilit, se va înapoia în împrejurimile Izamborului, pentru ca să afle, prin toate mijloacele, locul unde fusese târâtă Prascovia...

Se scurseră mai multe zile — veacuri pentru rănit. Rănile se cicatrizau cu repeziciune şi Kassian aştepta cu nerăbdare ziua în care Nikita îi va spune că e cu desăvârşire tămăduit. Kassian nu era om ca să rămână inactiv. Sederea îl omora şi abia mai putea sta locului...

Intre timp, muzicantul se ocupa cu... vânatul, deşi n'avea nicio armă. Cunoscând obiceiurile animalelor pădurei, el întinsese numeroase curse, aşa că întotdeauna cei doi oameni aveau provizii din gros. Cât despre cai, iarba creştea din belşug în acea regiune.

Nikita era un tovarăş cu care convalescentul nu se putea plictisi. Trubadurul nu ştia

ce să mai facă pentru a fi pe placul tânărului. Uneori, se aşeza lângă el şi pentru a-l înveseli, cânta din bandură... El acompania melodia cu vocea-i. Celebra glorioasele isprăvi ale zaporojenilor, apoi inventa un cântec nou în care stigmatiza trădarea lui Kalinic şi chema asupra renegatului furia dumnezeiască...

Inima lui Kassian se strângea, auzind aceste cântece... Trubadurul ştia mai bine că nimeni altul să-şi emoţioneze auditoriul. Uneori, vocea lui tremura, ca şi cum ar fi exprimat chinurile captivilor şi plânsul morţilor cari cereau să fie răzbunaţi. Alteori, vocea lui devenea puternică şi reînviând pe centaurii masacraţi, îi lansa într'un galop nebun, împotriva tătarilor, pe care îi tăiau în bucăţele...

Tot în asemenea ocazii, trubadurul cânta şi melodiile cu care distrase asistenţa în ziua logodnei Prascovici cu Kassian. Amintirile se îmbulzeau în mintea tânărului, reamintindu-i fericitele clipe trăite care, probabil, nu vor mai reveni niciodată..

Se mai scurse o săptămână, în care timp răbdarea lui Kassian fu pusă la grea încercare, totuşi ascultă cuminte sfaturile lui Nikita, ştiind bine că, cu cât va fi mai cuminte, cu atâta vindecarea lui va fi mai grabnică.

Insfârşit, într'o bună seară, banduristul constată că rănile pacientului său erau complect vindecate. Cazacul putea, de acum înainte, să-şi reia viaţa sa aventuroasă.

Bucuria lui Kassian nu cunoscu margini. In fine, viaţa monotonă se sfârşise şi marea bătălie urma să înceapă... Dacă situaţia nu ar fi fost atât de gravă, cu siguranţă că ar fi dansat un «cazacioc», pentru a se convinge că nu-şi pierduse agilitatea.

Chiar de a doua zi dimineaţa, porniră la drum. In grabă, Nikita uitase să-i comunice că nu aveau şei, dar acest fapt n'avea nicio importanţă pentru Kassian. De câte ori nu călărise el cai nedomesticiţi fără şea? Deaceia în timp ce banduristul încerca, cu greutate, să se caţere pe spinarea calului, Kassian se aruncă dintr'un salt pe spatele calului său, care se repezi, ca o săgeată, printre arbori.

Totuşi, cu toată dorinţa ce o avea Kassian ca să-şi înceapă campania, trebui să-şi mai domolească ardoarea. Desigur că stepa Nogăilor nu mai era atât de sigură, azi, ca altădată. Se putea ca grupuri de prădători să fi ajuns până şi prin pădurile Niprului. Trebuiau deci să înainteze cu foarte multă prevedere şi să ocolească — pe cât posibil — grupurile de tătari

— Mare plăcere aş avea să sugrum vreo câţiva tătari, murmură Kassian.

— Deocamdată cred că ar fi bine să laşi pe mai târziu dorinţa asta, îl sfătui muzicantul.

— Fricos mai eşti! isbucni cazacul indignat.

— Ba nu, dar e mai bine să trecem nevăzuţi. Tătarii desigur că sunt stăpânii ruinelor din

Izambor şi dacă ne apropiem de ei în plină zi, ne vor surprinde. Dacă ne vom apropia însă noaptea, nici dracu nu ne va simi... şi astfel ne vom putea da seama de situaţie.

Tânărul trebui să recunoască că trubadurul avea dreptate.

— Noaptea, seniore Kassian, continuă trubadurul, ne putem folosi de singura armă pe care o mai avem la îndemână: surpriza. Cum vom isbuti să punem mâna pe un tătar în cursul zilei? In stepă, călăreţul este văzut de la o distanţă considerabilă şi prezenţa noastră va fi remarcată, înainte ca noi să fi ajuns la ţintă !...

— Eşti un bătrân filozof, tătucule, spuse logodnicul Prascoviei şi dacă n'ai curajul leului, ai, cel puţin, şiretenia vulpii. De îndată ce vom ajunge în stepă, ne vom ascunde undeva şi vom aştepta în tihnă căderea nopţii, spre a nu fi văzuţi.

Făcură aşa precum hotărîseră şi numai după ce umbrele nopţii se lăsară deasupra stepei, cei doi îşi continuară călătoria, gonind, într'un galop deslănţuit, spre Izambor.

Muzicantului nu-i prea convenia această galopadă îndrăcită, căci nu mai era atât de tânăr şi apoi şi bandura îl stingheria grozav. Pentru nimic în lume însă nu s'ar fi despărţit de preţiosul său instrument.

O tăcere impresionantă domnia pe toată întinderea stepei, dar Kassian avea de mult de-

prinderea acestor curse nocturne. Cunoscând foarte bine regiunea, el nu se temea însă că se va rătăci.

Timp de trei ore, cei doi prieteni galopară, fără să schimbe măcar o vorbuliță. Nu zăriră nicio umbră suspectă. Tătarii probabil, n'aveau curajul să se aventureze noaptea prin stepă.

Caii începură să dea de-acum semne de oboseală, când, deodată, la orizont, începură să se zărească lumini.

— Ne apropiem, strigă Kassian, vesel.

Nenorocitul Nikita scoase un oftat de ușurare... Nu mai putea! Niciodată nu călărise atât de repede. Era la capătul puterilor și deabia se mai ținea pe șea...

Temându-se să nu fie văzuți, cei doi călăreți își micșorară viteza.

Ajungând la o depărtare de vreo jumătate de verstă de sat, calul lui Kassian făcu un salt. Domnia un miros respingător. Aerul părea otrăvit. Cazacul încercă să străpungă întunericul cu privirea. La fiecare pas, mirosul devenia din ce în ce mai de nesuferit.

Deodată, se făcu un mare tărăboi și mii de păsări își luară sborul, din toate părțile. Printre ierburi se strecurară umbre ciudate. Kassian n'ar fi putut să spună dacă erau vulpi sau lupi. In tot cazul, de un lucru era sigur: acolo fuseseră transportate cadavrele învinșilor, pentruca mirosul lor să nu-i supere pe stăpânitorii Izamborului. Cei doi descălecară.

Luna, care tocmai răsărise, le arătă că era vorba de cadavre. Pretutindeni se zăreau numai schelete, iar printre ele mişunau toate vietăţile stepei.

Imediat, Kassian băgă de seamă că se află în prezenţa schèletelor foştilor săi tovarăşi. Un hohot de plâns i se urcă în gâtlej.

— Pe Maica Domnului din Kazan, jur să n'am odihnă până nu-mi voi răzbuna scumpii mei morţi, şi până ce Kalinic nu-şi va primi dreapta lui osândă. Cât despre Tamara, va afla că nu poate fi victorioasă, cât timp mai există un singur zaporojean!

Işi făcu semnul crucii, murmură o scurtă rugăciune pentru odihna sufletelor celor trecuţi în altă lume, apoi spuse lui Nikita:

— Haide... Va veni ziua când fraţii noştri vor căpăta un mormânt demn de ei!...

Cei doi oameni se depărtară, fără să mai spună o vorbă. Acum erau siguri că Izamborul se afla în mâinele duşmanului şi că se expuneau să fie văzuţi, dacă se apropiau prea mult de sat. Deodată, Nikita se opri, apucându-şi tovarăşul de braţ.

— Ia priveşte! îi şopti el la ureche, arătându-i cu degetul două umbre ce înaintau spre dânşi.

Nikita nu se înşelase. Dinspre Izambor, se vedeau venind doui călăreţi. Ei nu zăriseră pe cei doi prieteni, căci discutau cu însufleţire.

Kassian şi trubadurul descălecară şi târân-

du-se prin înaltele ierburi, se apropiară spre a vedea mai bine pe cei doi. Unul avea pe cap căciula ţuguiată a tătarilor, iar mânerul săbiei sale scânteia în clarul de lună; celălalt vorbia cu multă însufleţire. Lui Kassian, glasul acesta i se păru foarte cunoscut. Călăreţii se apropiau din ce în ce de locul unde se aflau ascunşi cazacul şi muzicantul. Când fură destul de aproape, Kassian şopti încetişor la urechea lui Nikita:

— Ia-l tu în primire pe al doilea. Eu mă însărcinez cu tătarul.

Nikita murmură vreo câteva cuvinte neînţelese, dar cazacul nu catadixi să-l asculte, ci, sărind cu mlădioşenia unei pantere, se repezi împotriva omului cu iataganul.

CAP. XIII

SFERTUL DE ORA AL LUI SEPEL

Zaporojeanul îşi calculase bine săritura. Înainte ca tătarul să-şi dea seama ce se întâmpla, se simţi apucat şi strâns de un pumn de fier. Atacul fu atât de neaşteptat, încât musulmanul goli şeaua, iar calul, înspăimântat, o luă la goană prin stepă.

Deşi paşnic din fire, muzicantul ascultă de porunca lui Kassian şi se repezi asupra celui de al doilea călăreţ pe care îl birui nu fără oarecare greutate. Patru oameni se sbăteau

acum pe jos. Împotrivirea tătarului scăzu cu rând. Scoase un țipăt surd și nu se mai mișcă. Cazacul îl sugrumase pur și simplu.

Nikita nu era tot atât de expeditiv ca tovarășul său. Adversarul lui, deși nu era dotat cu o putere herculeană, se sbătea cu disperare, scoțând strigăte ascuțite. Ca să-l mai domolească, trebui să intervină Kassian. Deodată, cazacul scoase un strigăt de uimire. Îl recunoscuse pe necunoscut.

— Sepel!... Tu ești, blestematule!...

— Cruță-mă, seniore..., se bâlbâi evreul, pe jumătate sufocat.

Logodnicul Prascoviei și trubadurul cunoșteau de vreme îndelungată pe acest nefast personagiu. Îl văzuseră foarte des dând târcoale Izamborului și făcând negoț cu zaporojenii. Totuși faptul că se afla în apropierea fortăreței în tovărășia unui tătar întrecea orice imaginație!...

Surpriza celor doi oameni fu atât de mare încât dădură drumul omului de sub ei.

Sepel își reveni cu greu. Jidovul recunoscuse adversarii și tremura ca o vargă. Îi credea morți de mult și uite-i că veniau să-i ceară socoteală, ca niște strigoi de pe altă lume. Poate chiar erau niște fantome!...

— Milă, seniore! Eu am fost întotdeauna în bune legături cu zaporojenii!... Fie-ți milă de mine!...

— S'ar spune că numai prietenul zaporoje-

nilor n'ai fost, blestematule, din moment ce călărești, în plină, stepă, cu unul din neîmpăcații noștri dușmani. Cred că legăturile tale cu oamenii Tamarei sunt dintre cele mai bune!

— Seniore, se plânse evreul, vă asigur că nu sunt ceeace credeți...

— Atunci să ne spui ce căutai la ora asta prin stepă, și care erau intențiile tale?

Evreul rămase nehotărît. Prea era luat repede. Kassian fără să-i mai dea mult răgaz, își scoase iataganul din teacă, și spuse, apăsând vârful ascuțit pe gâtul jidovului:

— Pe sfântul Nichifor, dacă te încăpățânezi să nu vorbești, te ucid ca pe un pui de găină! Cunosc o mie de mijloace pentru ca oameni mai puțin limbuți ca tine să vorbească!... Aide, dă-ți drumul!...

O sudoare rece acoperi fruntea evreului. Îl cunoștea pe Kassian de multă vreme și știa că în asemenea împrejurări, cazacul nu glumea, fiind capabil să se țină de cuvânt.

— Seniore, nu sunt decât o ființă fără apărare, care n'a făcut nimănui vreodată rău... Eram întotdeauna în bune legături cu cei din Izambor...

Sepel nu-și isprăvi fraza, Kassian înțepase fără milă, cu vârful iataganului, gâtlejul evreului.

— Nu ți-am cerut să-mi ții un discurs, câine!

Spune-mi doar, ce treabă aveai cu tătarul, cu care păreai în excelente legături?...

— Dar, seniore, eram prieteni...

— Ascultă-mă, Sepel, cu mine nu te juca. Nu admit să serveşti doi stăpâni. Inainte zâmbeai zaporojenilor şi acum tratezi prietenește cu acei care i-au masacrat în urma unei odioase trădări...

— Pe Jehova, stăpâne, nu eu i-am trădat, ci Kalinic...

— Asta nu-i o noutate pentru mine. Dar eu cred că şi tu ai jucat un rol urât în afacerea asta, din moment ce am dat peste tine, la ora asta, prin stepă.

— Intenţiile mele au fost întotdeauna curate!...

— Dacă nu eşti mai sincer cu mine, am eu ac de cojocul tău. Ştii ce face cazacul cu încăpăţânaţii de felul tău? Le taie pur şi simplu nasul şi urechile! M'ai înţeles? Vezi să nu trec la fapte!...

— Seniore, n'o să faci una ca asta!

— Na, c'o să-mi fie ruşine... Uite, pe tovarăşul tău l-am ucis... Bagă-ţi în cap că viaţa ta nu atârnă decât de un fir de aţă!...

Din tonul ameninţător al cazacului, evreul înţelese că nu-i nicio scăpare şi că era ca şi pierdut. Dealtfel şi atitudinea ameninţătoare a lui Nikita era un indiciu că şansele lui erau minime.

— Seniore, te porţi urât cu un om care v'a

fost întotdeauna prieten, se bâlbâi el, distrus...

— Prietenii dușmanilor noștri, sunt și inamicii noștri. Ce căutai, prin stepă, noaptea, cu un tătar alături, Și apoi, de când ai tu un cal? Te știu de atâta amar de vreme pentru ca aceste două fapte să mi se pară foarte suspecte. Probabil că ai făcut dușmanilor noștri un serviciu de seamă pentru ca să primești un asemenea cadou.

— Calul nu mi-a fost dăruit... Mi-a mers bine în ultimul timp și am avut cu ce să-l cumpăr...

— Dacă ne erai pricten, afacerile nu-ți prosperau, odată ce Izamborul nu mai este al nostru. Asta-i semn că ai profitat de trădarea lui Kalinic...

— Iți jur, seniore...

— Ajunge, Sepel, dacă nu vrei să-ți agravezi poziția... Dacă nu răspunzi repede, te strâng de gât ca pe o fiară. Unde te duceai? Ce călătorie erai pe cale să întreprinzi?

Sepel tremura ca frunza. Zaporojeanul îl menținea sub puterea pumnului său și vârful iataganului continua să-i amenințe gâtul.

Evreul înțelese că nu-i mai poate ascunde adevărul, dacă voia să scape cu viață.

— La Perekop... Am acolo afaceri foarte importante...

— Afaceri cu tătarii? Ce fel de afaceri? întrebă Kassian necruțător.

— Dacă vorbesc, scap cu viața? se bâlbâi el.

— Dacă informaţiile tale ne pot fi folositoare, da... dacă nu, nu răspund de viaţa ta...

— Intovărăşeam pe tătarul acesta la Perekop, pentru a duce un mesagiu Tamarei...

— Aşadar, lucrezi pentru dânsa... Eşti, cu alte vorbe, un spion... Mâinele tale sunt, desigur, şi ele roşii de sângele cazacilor din Izambor...

— Seniore, eu n'am ţinut niciodată vreo armă în mână...

— Spune atunci tot ce ştii, i se adresă Kassian, ameninţător.

Inţelegând că nu mai avea nici un motiv să ascundă adevărul, evreul istorisi lui Kassian tot ce ştia. Auzindu-l, furia logodnicului Prascoviei nu mai cunoscu margini.

— Dacă Kalinic nu i-ar fi ajutat, isprăvi evreul, niciodată Izamborul n'ar fi fost atacat de Tamara şi oamenii ei. Cunoşteau, doar, foarte bine valoarea hatmanului Kondrat!...

In timp ce jidovul vorbea astfel, mâinile lui Kassian se crispară pe gâtul lui. Oh! ce n'ar fi dat el să aibe în puterea lui pe trădător!...

— Mă sugrumi, seniore, bolborosi jidovul, după o clipă... Nu mai pot vorbi... mă sufoc...

— Ştii tu ce s'a întâmplat cu nepoata hatmanului? întrebă tânărul luând mâinile de pe gâtul jidovului.

— Logodnica ta e vie şi nevătămată. Kalinic n'a ridicat mâna asupra ei. Tamara e foarte geloasă şi n'ar consimţi ca soţul ei...

— Cum, Kalinic s'a căsătorit cu vipera asta?

— Ceremonia a avut loc la Perekop, trei zile după cucerirea Izamborului. Kalinic e acum urmaşul hanului Garak. El comandă la Perekop şi tuturor triburilor cari populează Crimeia. Tamara şi-a ţinut făgăduiala...

— Preţul trădării! Doamne, când îmi vei ajuta să pedepsesc acest monstru? murmură tânărul în culmea indignării.

— Kalinic a renunţat şi la religia părinţilor săi şi a trecut la aceia musulmană. Un imam le-a binecuvântat căsătoria.

— Dar unde se află Prascovia? întrebă tânărul pe care acest ultim act nu-l surprinse.

— Va fi dusă, în curând, la târgul de sclave din Kaffa şi vândută turcilor...

— Trebuie s'o smulgem cu orice preţ din ghiarele acestor monştri! Dacă nu mă asculţi orbeşte, Sepel, te ucid ca pe un câine! isbucni zaporojeanul strângând din nou gâtul interlocutorului său...

— Voi fi sclavul tău, seniore... te voi urma ca un câine credincios. Îţi voi ajuta să pătrunzi în Perekop şi s'o scapi pe logodnica ta. Poţi avea încredere în mine... Eu nu slujesc doi stăpâni odată...

Tânărul clătină din cap. El nu avea prea multă consideraţie pentru devotamentul spionului. Totuşi se hotărî să-şi încerce norocul.

— Ce plan ai? întrebă el.

— Am fost şi eu la Perekop, dar Tamara

m'a trimis la Izambor, ca să văd ce se mai petrece. Aici am aflat lucruri neliniştitoare. Se pare că zaporojenii şi aliaţii lor din orient, aflând de luarea Izamborului, se pregătesc să-şi ia revanşa, rupând orice legătură între Izambor şi Perekop. Deaceea Lasim, comandantul Izamborului, a însărcinat pe unul din oamenii săi să-i ducă un mesagiu lui Kalinic, pentru a-i împărtăşi temerile sale. Acest mesager e tătarul pe care l-ai ucis mai adineauri!

Lui Kassian începu să-i pară bine că-l cruţase pe evreu. Aflase doar lucruri foarte importante. Logodnica lui trăia şi cazacii se pregăteau să-şi răzbune fraţii masacraţi.

Jidovul dându-şi seama că era pe punctul de a câştiga încrederea lui Kassian, se grăbi să adauge:

— Vei înţelege, seniore, că nu ţineam deloc să fiu asediat în Izambor, cu cei o mie de tătari care apără poziţia... Am profitat de ocazia, ce mi se oferea ca să însoţesc pe curierul lui Lasim... Acum, iată ce plan am eu. Te îmbraci cu hainele tătarului, iar mesagiul pe care-l are la brâul lui, îţi va îngădui să pătrunzi până la Kalinic, putând să te răzbuni astfel.

Planul evreului plăcu tânărului cazac. Dorinţa de a regăsi pe Prascovia şi să pedepsească pe trădător, erau cele mai vii năzuinţe pe care le putea avea.

— Dă-mi mesagiul, spuse el brusc.

Sepel se îndreptă spre cadavrul tătarului şi reveni peste câteva clipe, fluturând, prin aer, ca un trofeu, un pergament încolăcit în jurul unei bucăţi de lemn, pe care-l întinse cazacului.

— Imbracă-te în costumul lui şi nimeni nu te va bănui...

In timp ce trubadurul supraveghia pe jidov, cazacul schimbă hainele sale sdrenţuite cu acelea ale tătarului. Peste cinci minute, oricine l-ar fi putut lua drept unul din oamenii Tamarei.

Toţi trei încălecară şi dispărură în noapte, după ce avură grijă să ascundă cadavrul tătarului într'un tufiş.

Călăriră multe ore, fără să schimbe vreo vorbă. Fiecare era adâncit în gândurile lui. Deabia străbătuseră jumătate din distanţa care despărţea Izamborul de Perekop, când deodată se simţiră apucaţi vârtos în braţe şi aruncaţi jos de pe şea. Erau înconjuraţi acum de vreo 12 umbre.

Zaporojeanul încercă să se sbată, dar de astădată avea adversari demni de dânsul. Peste câteva minute, toată împotrivirea lui fu cu desăvârşire paralizată.

— Pe Maica Domnului din Kazan, strigă deodată o voce veselă, cred că de data asta

am pus mâna pe un tătar de soi. Ia dă-mi cuțitul tău, Dimitrie, ca să-i tai limba și să-i crap ochii. Așa o să-și dea mai ușor diavolului sufletul său spurcat.

Kassian tresări auzind aceste cuvinte. Noii veniți nu erau tătari, ci cazaci de-ai lui. Din nefericire, mâna unui cazac care-l strângea de gât, îl împiedeca să scoată vreo vorbă.

CAP. XIV

HATMANUL OSSIP

Câteva secunde, Kassian crezu că-i sosise ultima clipă. Împrejurul lui, călăreții se bucurau deacum de chinurile pe cari le va îndura tătarul. Unul din ei se apropie de Kassian, cu un pumnal în mână, dar tânărului îi reuși, însfârșit, un gest disperat și dând la o parte mâna ce-l strângea de gât, începu să țipe :

— Stați, fraților, nu sunt tătar, ci un zaporojean de-ai voștri!

Kassian se exprimase în dialectul căzăcesc, cu atâta claritate, încât adversarii lui căpătară imediat convingerea că nu putea fi vorba de o mistificare.

— Lumină, aduceți lumină... repede. E întuneric beznă pe aici, comandă o voce.

Călăreții care puseseră mâna pe Nikita și Sepel și se pregăteau să-i pedepsească exem-

plar, se opriră deasemeni. Cei trei tovarăşi de drum auziră sgomote de paşi apoi, în fine, apăru o lumină în mijlocul besnei, la început slabă, apoi îndeajuns de puternică pentru ca să lumineze pe actorii acestei scene dramatice.

Zaporojeanul îşi dădu seama că se afla în faţa câtorva călăreţi, îmbrăcaţi aproape la fel ca foştii săi camarazi de arme. Erau înarmaţi până'n dinţi şi nu păreau deloc însufleţiţi de intenţii paşnice.

— Porcul ăsta cantă să ne înşele.. Uitaţi-vă în ce toale tătăreşti este îmbrăcat...

— Pe sfintele Icoane, eu sunt Kassian, acela care-şi serba logodna lui cu nepoata hatmanului Kondrat, în ziua când furăm atacaţi de hoardele păgâne. Numai eu am scăpat de măcel...

Apropiând torţa de figura prizonierului, cazacii constatară că trăsăturile lui numai tătăreşti nu erau. Indoiala începu să le roadă sufletul.

— Să-l ducem mai bine la hatmanul Ossip, propuse unul din ei, spre a ieşi din încurcătură.

— Chiar aşa, o să dau căpeteniei voastre toate desluşirile, declară Kassian. Va vedea el că nu sunt nici trădător, nici spion. Ii voi procura, dealtfel, câteva informaţii de cea mai mare însemnătate.

Cazacii se consfătuiră, mai întâi, între ei, apoi fiecare îşi fluieră calul.

— Bine, te ducem la hatman, dar dacă vreunul din voi încearcă să fugă, s'a zis cu toţii!

După o jumătate de oră de galop, se zăriră câteva lumini. Câmpul era împânzit de corturi. Imprejurul unor uriaşe ruguri, numeroşi cazaci discutau cu însufleţire; din când în când, se auzia sunetul plângăcios al vreunei bandure. Se opriră înaintea unui cort mai impunător, împodobit cu numeroase trofee cucerite în decursul luptelor cu tătarii. Inăuntru un opaiţ mititel lumina încăperea. Un om se odihnia pe un pat, care se ridică brusc când pătrunseră vizitatorii săi neaşteptaţi.

— Ce s'a întâmplat, Pavele? întrebă el.

— Hatmane, uite pe cine am găsit rătăcind prin stepă, declară cazacul.

Fără să i se ceară lămuriri, cazacul explică şefului său, în ce circumstanţe puseseră mâna pe cei trei necunoscuţi.

In timp ce Pavel vorbea, Kassian nu părăsi din ochi pe hatman.

Hatmanul era un omuleţ de statură mijlocie, îndesat dar vânjos, având figura congestionată şi înconjurată de o barbă cărunţită. Ochii săi aruncau priviri de oţel. Cicatricele ce-i brăzdau obrajii şi fruntea, arătau că primejdia era ceva ce nu-l speria. După ce Pavel îşi termină povestea, hatmanul îşi mângâiă barba, privind bănuitor pe cei trei prizonieri.

— Cine eşti tu? îl întrebă hatmanul pe Kassian.

— Numele meu e Kassian şi fac parte din tribul zaporojenilor din Izambor.

— Am auzit, dar Izamborul a căzut în mâinele Tamarei cea Sângeroasă şi deaceia noi, toţi cazacii din stepă, ne-am adunat cu mic, cu mare, ca să curăţim lumea de porcii aceştia !... Noi ştim că toţi zaporojenii au pierit în măcel. Cum se face dar, că tu ai scăpat ? Nu cumva ai fost ajutorul lui Kalinic, trădătorul de neam şi lege ?

La aceste cuvinte, Kassian simţi cum sângele i se urcă la cap şi fu cât pe ce să se repeadă asupra hatmanului.

— Hatmane, dacă un altul ar fi spus aceste vorbe, acum s'ar fi aflat mort la picioarele mele. Eu nu ştiu să trădez şi trecutul meu e chezăşia dragostei şi credinţei ce o am pentru tovarăşii mei de bucurii şi necazuri.

— Atunci de ce rătăceşti prin stepă îmbrăcat în ţoale tătăreşti? Ţi-e ruşine să porţi costumul de cazac? întrebă hatmanul, oarecum impresionat de atitudinea cazacului.

— Nu mi-e ruşine de portul meu, hatmane, dar numai îmbrăcat astfel voi isbuti să pătrund în Perekop pentru a-i aplica trădătorului pedeapsa ce o merită. Călăreţii tăi, atacându-mă, nu mi-au îngăduit să-mi duc planul la bun sfârşit.

— Vrei să pătrunzi în Perekop? Copilule, păi nu-ţi dai seama de primejdie? Tu nu ştii, fără îndoială, că în momentul de faţă toţi ca-

zacii dela Don și Nipru n'au decât o singură țintă: aceia pe care o ai și tu. Dar, cine știe, poate că acolo unde ei n'au reușit, unul singur va triumfa.

Kassian povesti hatmanului tot ce se petrecuse la Izambor, lucruri de cari, firește, Ossip n'avea cunoștință.

— Evreul Sepel mi-a făgăduit să mă ajute și știu că numai grație lui voi putea pătrunde în inima cetății vrăjmașilor noștri.

— Și ce socotești să faci tu acolo?

— Mai întâiu, vreau s'o scap pe logodnica mea deoarece nu țin să fie vândută turcilor. Apoi îmi voi îndeplini jurământul de răzbunare, pedepsind pe acela care a adus moarte și sânge în Izambor. Kalinic trebuie să ispășească, altfel am să mă omor!... Și odată de el, voi pedepsi și pe Tamara.

Ossip își dete seama că tot ce-i spusese Kassian nu erau simple vorbe goale. Ținuta tânărului îl impresionă puternic.

— De isprăvile tale am mai auzit eu și știu că ești foarte viteaz, găsesc însă că misiunea ce ți-ai luat-o, e foarte primejdioasă. Din partea mea, îți făgăduiesc că voi face tot ce-mi va sta în putință ca să te ajut.

Bănuielile hatmanului se risipiră toate Logodnicul Prascoviei îl câștigase de partea lui prin mândra-i ținută.

Ossip porunci apoi oamenilor săi, ca să fie lăsat singur cu Kassian.

— Acum să-ţi povestesc şi eu ce s'a întâmplat între timp. Află dar că toţi cazacii din stepă, aflând distrugerea Izamborului, uitând micile rivalităţi dintre triburi, s'au unit, nu numai pentru a goni tătarii din stepa Nogailor, ci, mai ales, să distrugă Perekopul, care este poarta de intrare în peninsula Crimeei.

Mulţumită oamenilor săi, Ossip isbutise să întrerupă comunicările între Izambor şi Perekop. Avea acum aproape trei mii de oameni sub ordinele sale şi încă mulţi alţii trebuiau să mai sosească. Acum aşteptau solii cazacilor de la Don, pentru a putea numi, de comun acord, un şef. Peste 4—5 zile, toate concentrările vor fi puse la punct. Şi atunci urma să fie încercuit şi Izamborul, atacând, totodată Perekopul. Cazacii puseseră totul în mişcare ca să-şi răzbune fraţii ucişi mişeleşte.

— Maica Domnului să ne ajute! Dar tu cum ai dând să pătrunzi în Perekop? întrebă hatmanul pe Kassian.

— Am asupra mea o scrisoare care-mi va deschide toate porţile, răspunse logodnicul Prascoviei, ducând mâna la brâu.

— Pe sfintele moaşte, strigă Ossip, după ce citi şi el pergamentul, tătarii nici nu bănuie măcar ce i aşteaptă. Ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte! Poţi, în toată liniştea, să predai lui Kalinic mesagiul acesta. Situaţia lui şi a nevestei sale, la Perekop, a devenit

atât de gravă, încât n'o să trimeată un singur om în ajutorul lui Lasim, la Izambor.

Hatmanul devenise foarte prietenos cu Kassian.

— Când ai de gând să pleci?

— Mâine în zori, răspunse tânărul cu voce fermă.

— Vrei să-ţi dau câţiva oameni, îmbrăcaţi în haine tătăreşti?

— Iţi mulţumesc, dar singur îmi va fi mai uşor să duc la bun sfârşit misiunea mea. Pe Sepel îl iau cu mine, dar pe Nikita te rog să l adăposteşti aici. Kalinic l-ar recuoaşte imediat!

— Dar pe tine n'o să te recunoască? Aţi fost prea mult timp împreună ca să-ţi fi putut uita chipul...

— M'am schimbat şi eu puţin, de când am fugit din Izambor. Şi apoi o să-mi iau şi eu măsurile mele. Trebuie, neapărat s'o scap pe Prascovia, altfel n'o să fiu bun la nimic.

— Ţin să-ţi dau şi eu un sfat: fereşte-te de jidovul Sepel. Mutra lui nu-mi spune nimic bun. Ai face mai bine să-l laşi aci ca să-l pedepsesc.

— O să am eu grijă de asta. Dacă mă trădează, îl ucid! Am nevoie de el, pentru ca să ajung la Perekop...

CAP. XV

IN LAGARUL DUȘMANILOR

Kassian rămase în cortul lui Ossip până la răsăritul soarelui și trase un pui de somn care-l refăcu complet. Nu mijiră bine zorile și tânărul fu pe picioare. El se deghiză, ajutat de hatman și după o jumătate de oră, oricine l-ar fi luat drept un tătar de cea mai pură speță. Turbanul și caftanul îl schimbaseră cu desăvârșire. Văzându-l, credeai că era unul din credincioșii Tamarei.

Sepel, gata și el de plecare, îl aștepta lângă doi cai înșeuați, aduși de către un cazac.

Hatmanul Ossip se apropiase de Sepel și apucându-l de ceafă, îl scuturâ viguros:

— Ascultă, porc de câine! spuse el. Dacă din întâmplare, îți vei trăda tovarășul de drum, va fi vai de tine! Să nu uiți că Perekop va cădea în curând și, mai de vreme sau mai târziu, vom pune mâna pe tine și atunci nu vei avea cum să te mai descurci pentru a scăpa cu viață. Îți promit că o să te împăiez de viu și o să te pun să fii strajă peste ruinele Perekop-ului.

— Jur pe Jehova, seniore, că voi fi cel mai credincios servitor al stăpânului ce mi-am ales.

Sepel pronunțase aceste cuvinte cu mare greutate. Amenințările hatmanului Ossip îl dăduseră gata. Cunostea faima acestui condu-

cător și era sigur că se va ține de cuvânt, în caz că va trăda sau denunța pe Kassian.

— La drum! ordonă logodnicul Prascoviei.

Jidovul scoase un oftat de mulțumire, căci nu-i convenea să continue dialogul cu hatmanul. In timp ce șeful cazacilor îl privea neîncrezător, amenințându-l cu cele mai fioroase pedepse, el se grăbi spre calul său și sări în șea.

Și Kassian se apropie de celălalt cal, voind să se avânte în șea, când simți că o mână îi strânse brațul. Era Nikita, venit să-i ureze drum bun.

— Pe sfintele Icoane, îți jur, seniore, că deși sunt un om pașnic, aș fi vrut să te întovărășesc!...

— Tătucule, nu se poate, răspunse zaporojeanul. Dacă te-aș deghiza și pe tine, viclenia noastră ar putea fi dată pe față și reușita expediției compromisă... Și apoi tu nu ții deloc să te desparți de «bandura» ta. Tătarii te-ar recunoaște imediat, văzându-te cu acest instrument !...

Câteva clipe, trubadurul tăcu. Apoi, îndreptând spre stăpânul său privirea, spuse:

— Mă voi ruga pentru tine și Maica Domnului din Kazan o să-ți ajute!

Cei doi oameni se îmbrățișară. Când Kassian își încălecă armăsarul, Ossip se apropie de el:

— Unde te-om putea găsi?

— Doar Dumnezeu poate răspunde! Nu știu unde mă duc și nici ce se va întâmpla până-mi voi salva logodnica. Dacă reușesc în expediția asta, voi găsi cu mijlocul să vă înștiințez, fie pe mare sau pe uscat...

— Ceeace nu-ți va fi deloc greu, deoarece noi, în puțin timp, vom ocupa istmul, tăind orice comunicație între Crimeea și stepa Nogailor...

Fără să mai întârzie, socotind că pierduse vreme suficientă și că trebuia să gonească pentru a sosi la Perekop înainte de căderea nopții, zaporojeanul salută pe hatman, pe Nikita și pe cazacii adunați în jurul său, și dând pinteni calului ieși din cantonamentul cazacilor urmat de Sepel...

O jumătate de oră, cei doi călăreți își văzură de drum fără să scoată vreo vorbă măcar. În jurul lor, stepa se deștepta din somn și valuri de potârnichi sburau de pretutindeni.

Când corturile cazacilor dispărură la orizont, Kassian se adresă evreului:

— Sepel, ai auzit ce ți-a spus hatmanul Ossip? La rândul meu, am să-ți spun doar atât: acum când marea aventură începe, îți atrag atențiunea că dacă bag de seamă că vrei să mă trădezi, îți sfărâm capul cu un foc de pistol...

— Pe Dumnezeul meu, seniore Kassian, sunt mai mult ca oricând hotărît să-ți ajut să-ți regăsești logodnica! Vei vedea că n'o să ai să te

plângi de serviciile mele! răspunse jidovul cu o voce ce tremura. Fostul spion al Tamarei vorbia cu vădită sinceritate. Se vedea cât colo că el ţinea ca tânărul cazac să izbândească, nu atât de dragul lui, cât din cauza groazei de nedescris ce-o inspirase hatmanul Ossip.

Călăriră, astfel, multe, foarte multe ore în şir, oprindu-se, din când în când, pentru odihna cailor. Intr'una din aceste halte, Sepel îi spuse lui Kassian:

— Cunosc locul unde au fost închişi prizonierii. Il ştiu pe paznic care, sunt sigur, o să ne dea informaţii preţioase. Să dea Domnul numai s'o găsim pe logodnica ta în Crimeea! Dacă, din întâmplare, au îmbarcat-o pentru Turcia, atunci toate planurile noastre cad baltă. Prizonierii sunt închişi într'un turn deştul de mare, situat aproape de citadelă...

Kassian se înfioră din creştet până'n tălpi. Evreul avea dreptate şi deşi ardea de dorul răzbunării, trebuia s'o amâne pentru mai târziu. Libertatea fiicei lui Starko reprezenta lucrul cel mai important pentru moment.

— Dacă o scăpăm pe Prascovia, vei fi un om bogat, Sepel... N'o să-ţi pară rău că m'ai ajutat! spuse Kassian, privindu-l pe evreu.

Ochii lui Sepel scânteiară. Perspectiva îi plăcea grozav. Dealtfel, trebuie s'o spunem, spre cinstea lui, că nu se gândia deloc să-l trădeze pe Kassian. L-ar fi ajutat chiar dacă nu i-ar fi făgăduit cazacul vreo răsplată.

Zaporojeanul, socotind că se odihniseră îndeajuns, dădu semnalul de plecare.

Sepel, nefiind un călăreț atât de bun ca tovarășul său, rămânea mereu în urmă, așa că, celălalt, trebui într'una să-l aștepte. Și-o făcea, înjurând și blestemând. S'ar fi lăsat păgubaș, aventurându-se singur în lagărul tătăresc, dar își dădea seama că evreul îi era un ajutor prea prețios, ca să-l lase în drum. Cunoscând Perekop-ul, având multe relații pe acolo, Sepel putea să-i aducă destule informații cari să-i înlesnească salvarea Prascoviei.

Lagărul tătăresc, începu, în cele din urmă, să se deslușească la orizont, dar oricât de mare îi era bucuria, tânărul trebui să se stăpânească. Până acum nu întâlnise pe nimeni în drumul său, dar de acum încolo începu să încrucișeze lungi șiruri de cămile, conduse de «ciumaki», cari se îndreptau spre oraș. Cete de tătari călări vagabondau pretutindeni, dar desigur că aceștia îl luau pe Kassian drept unul de-ai lor, deoarece nimeni nu veni să-l întrebe ce căuta prin meleagurile acelea.

Inima lui Kassian se strânse de emoție, deși cazacul se străduia să se stăpânească. Indărătul acelor ziduri, pe cari le vedea din depărtare, se afla închisă, fără îndoială, scumpa lui logodnică. Dar oricât de grele vor fi împrejurările, Kassian era hotărît s'o scape, din ghiarele dușmanilor.

Insfârșit, cei doi călăreți ajunseră la intra-

rea în lagăr. Paza intrării era încredinţată unei duzine de tătari, cari veghiau, sprijiniţi în lănciile lor. Unul din ei se îndreptă spre noii veniţi, dar Sepel se grăbi să-l întâmpine, spre a-i şopti ceva la ureche. Fără îndoială că explicaţiile evreului, pe care îl cunoştea de mult îl satisfăcură, deoarece, îi îngădui să treacă, adresând chiar un gest prietenesc însoţitorului lui Sepel.

Kassian se afla acum înlăuntrul lagărului. Făcând dovada unui calm deosebit, el privea cu atenţie corturile conice ale tătarilor, care se întindeau până la mare.

Unii războinici îşi pregăteau prânzul, alţii îşi ascuţiau lănciile şi iataganele, dar niciunul nu părea să bănuie primejdia ce-i pândia în depărtare.

O lipsă nemaipomenită de disciplină se putea desprinde din tot ce vedea. Numeroşi alamani dormeau în pragul corturilor sau se distrau punând pe goană, cu ţipete ascuţite, câinii lor, cari busculau pe trecători în fuga lor.

In curând, unii dintre tătarii pe care îi întâlniră începură să-şi bată joc de Sepel. Glumele nepiperate se înmulţiră. Calm, însoţitorul lui Kassian se mulţumea să dea din cap. Probabil că în sufletul lui, simţea o bucurie tainică, la gândul că toţi aceşti blestemaţi care făcuseră din el clownul lor, se vor găsi, foarte curând, în dificila situaţie de a face

față neprevăzutelor atacuri ale dușmanilor lor ereditari!

«Băteți-vă voi joc de mine, acum cât mai puteți! mormăi el în barbă. Va sosi clipa în care nu veți mai fi atât de veseli, când strigătele morții și teroarei vor face loc stupidelor voastre glume!».

Dar Sepel nu mai îndură multă vreme sarcasmul tătarilor. Mulțimea se îmbulzea spre intrarea în cetate. Poarta principală urma să fie închisă odată cu apusul soarelui și caravanele se grăbeau fie să pătrundă sau să iasă, astfel că busculadele se țineau lanț, însoțite de cele mai groaznice înjurături și uneori de schimburi de pumni. Cei douăzeci de paznici puși acolo să mențină ordinea aveau mult de furcă pentru a calma spiritele. Ciobanii, nomazii și călăreții o țineau numai într'o ceartă, în mijlocul unei dezordine de nedescris.

După vreo zece minute de strădanii, cei doi tovarăși isbutiră, nu fără greutate, să treacă pragul porții. Acum se găseau în Perekop și Kassian, obișnuit cu existența liberă din stepă rămase uimit de tumultul care domnia în jurul lui, pe îngustele străzi ale citadelei tătărești. Trecători îmbrăcați în costume multicolore, purtând turbane sau bonete ascuțite, se îmbulzeau în fața tarabelor. Grupuri de copiii pe jumătate goi, se luaseră la întrecere sporind confuzia generală. Un puternic miros de carne friptă, de pește și fructe stricate,

domnia în atmosferă. Vântul de mare nu isbutea să îndepărteze aceste miresme. La fiecare pas, cerşetorii năvăleau spre noii sosiţi şi un concert infernal începea. Bătrâni, acoperiţi de sdrenţe etalau răni groaznice, cerând pomană trecătorilor.

Kassian nu acordă nici o atenţie acestor indivizi, ci îşi văzu de drum alături de Sepel, pe o stradă îngustă şi murdară. După ce acoperiră mai multe sute de metri, jidovul se întoarse şi arătând cu mâna spre un turn, care se ridica la o mică depărtare de ei, murmură:

— Acolo e, seniore.

Kassian înţelese. Sepel îi arătase locul unde se aflau închişi Prascovia şi ceilalţi supravieţuitori ai Izamborului.

Inima-i bătu să se spargă, dar pentru moment nu putea să întreprindă nimic. Între timp, Sepel descălecase şi înaintă spre un paznic care veghia lângă o portiţă strâmtă, singurul loc prin care puteai să te introduci în turn.

După o discuţie foarte însufleţită, punctată cu gesturi largi, Sepel reveni lângă nerăbdătorul său tovarăş.

— Aide, trebuie să ne continuăm drumul.

Când fură destul de departe de ochii curioşi ai santinelei, Kassian nu se mai putu stăpâni şi întrebă:

— Ei, e aici?

Evreul scutură negativ din cap.

— Toţi prizonierii cari se aflau în turn, au fost transferaţi la Kaffa, pre a fi vânduţi turcilor.

— Atunci nu trebuie să ne mai pierdem vremea în Perekop. Sepel, să ne îndreptăm, în toată graba, spre Marea Neagră şi s'o regăsim pe Prascovia înainte ca să mai aibe vreme câinii ăştia s'o îmbarce pe vreo corabie turcească!

— Asta e şi părerea mea, seniore, dar uiţi că mai ai o misiune de îndeplinit?

Kassian tresări. In dorinţa sa de a-şi salva logodnica, uitase că trebuia să predea Tamarei sau soţului ei, mesagiul pe care-l luase dela tătarul ucis, în stepă.

In orice altă circumstanţă, Kassian n'ar fi ezitat să amâne predarea mesagiului pentru altă dată. Acum însă n'avea ce face. Dacă nu înmâna scrisoarea, planurile hatmanului Ossip cădeau baltă. Se decise, prin urmare, să ţină seama de sfatul jidovului.

Călăuzit de Sepel, se opri înaintea unei clădiri reci care domina toate căsuţele vecine şi chiar cupolele aurite ale moscheelor şi minaretelor cari incendiau soarele în asfinţit. Acolo se instalase Tamara în tovărăşia aceluia pe care-l făcuse «hanul» tătarilor.

Logodnicul Prascoviei se asigură că are

mesagiul asupra lui. Apoi, la un semn al lui Sepel, se apropie de intrare.

— Să nu faci vreo imprudență, îi recomandă evreul. Pe cât îți va fi cu putință, să mă lași pe mine să vorbesc în locul tău.

Tânărul n'avea nevoie de acest sfat. Știa prea bine că lupta se anunța dârză. Dădu din cap în semn că se va conforma.

Peste câteva minute cei doi ajunseră la poarta fortăreței. Cele patru santinele fără îndoială că-l cunoșteau pe Sepel, deoarece îi făcură câteva semne de bunvenit.

— Iată-te deci, îi spuse un hoge care apăruse pe prag și examină cu insistență pe tătarul care-l întovărășia pe evreu.

Kassian susținu liniștit privirile căpeteniei.

— E un curier din Izambor, lămuri Sepel. Lasim a trimis Tamarei un mesagiu de mare importanță. Trebuie deci să-l primească, fără întârziere, pe curier.

Fără să mai piardă timpul, ofițerul porunci gărzilor să supravegheze caii noilor veniți și apoi, după ce Kassian și Sepel descălecară, le spuse:

— Dacă vreți să mă urmați, vă voi introduce îndată la hanul Kalinic și la soția sa, Tamara cea Sângeroasă.

CAP. XVI.

TAMARA ŞI KALINIC

Kassian nu dădu nicio atenţie minunatului decor ce-l înconjura. Privirea sa se îndreptă îndată spre un divan mare acoperit cu piei de urs, pe care se odihnea o femeie.

Cu toată ura ce mocnea în el, tânărul trebui să recunoască că Tamara era una dintre cele mai frumoase femei ce văzuse vreodată.

— Ei, ce se petrece la Izambor? întrebă frumoasa creatură, în timp ce aşazisul tătar, se ploconia înaintea ei respectuos.

— Ţi-aducem un mesagiu dela Lasim, declară Sepel, făcând zeci de plecăciuni.

— E oare satul în primejdie?

Kassian înaintă şi, fără să răspundă, întinse Tamarei mesagiul pe care şi-l scosese dela brâu.

Privirile Tamarei se opriră pe chipul noului venit.

— Mi se pare că nu te-am văzut niciodată până azi, făcu ea.

— Tchab eset socotit drept unul din cei mai vajnici războinici ai lui Lasim, lămuri evreul. A dat dovadă de un mare curaj în timpul cucerirei Izamborului. Am ţinut să-l întovărăşesc, deoarece doream să te revăd.

Tamara desfăcu pergamentul şi începu

să-l citească. In acest timp, o perdea se dădu la o parte şi un bărbat intră în cameră.

— Pari turburată, Tamara, auzi Kassian o voce pe care o cunoştea de multă vreme.

Era Kalinic. Kassian reuşi să se stăpânească, altfel pumnalul său s'ar fi aflat de mult în pieptul trădătorului. Liniştit Kassian îl privi.

Fostul cazac părea îmbătrânit şi încovoiat. Deşi Tamara îl luase de soţ şi serbarea căsătoriei durase zile întregi, în mijlocul unei atmosfere entuziaste, Kalinic nu se bucurase prea mult de fructul trădării sale, căci conştiinţa începuse să-l tortureze. Deşi ajunse în vârful piramidei şi cu toate că se convertise la islamism, el părea străin în mijlocul triburilor tătăreşti, împotriva cărora luptase altădată. I se părea că o pecete de neşters îi fusese imprimată, cu fierul roşu, pe frunte. Nu trecea noapte să nu aibă coşmaruri. Vedea la căpătâiul său ridicându-se umbrele lui Kondrat şi ale foştilor săi fraţi masacraţi mişeleşte. Dar tortura lui cea mai groaznică, era nesiguranţa în care se afla în privinţa lui Kassian. In repetate rânduri, văzuse înălţându-se în drumul lui, energica siluetă a rivalului său, cerându-i socoteală pentru tot răul ce făcuse.

Renegatul căutase să înlăture această obsesie şi să îndepărteze înspăimântătoarele viziuni care-i turburau somnul, transformându-l într'o creatură chinuită de teroare. Işi

spunea că nu mai avea dece să se teamă. Capul lui Kondrat nu fusese expus zile întregi, în vârful unei suliţe ca să-l vadă toţi tătarii? Prascovia, pe care o vizitase deseori la închisoare, ca să-şi râdă de ea, nu era acum în drum spre Kaffa, ca să fie vândută turcilor? Toate triburile din Crimeia nu-l aclamaseră ca han al Perekopului? In plus, nu dispunea oare de o armată, cum nu avusese pe vremea când era simplu zaporojean?

Totuşi aceste consideraţiuni nu linişteau pe trădător. Tamara îşi ţinuse cuvântul, luându-l de soţ. Dar între acest bărbat şi femeia pe care îi unise ura, în curând răsări o prăpastie fără fund. Caracterele lor erau diametral opuse şi mândra Tamara nu scăpa nici o ocazie pentru ca să facă pe noul han să înţeleagă că totul i se datora ei. Ceva mai mult, Tamara simţea un dispreţ oarecare pentru omul care o ajutase să-şi răzbune tatăl, nu luptând eroic, cu armele în mână, ci printr'o trădare odioasă, fără să riste nimic.

Spiritul lui Kalinic era chinuit şi de un alt gând. El se întreba într'una ce devenise Kassian, al cărui corp dispăruse în condiţiuni atât de misterioase? Cine isbutise, oare, în plină bătălie, să răpească trupul viitorului hatman al Izamborului?

O întrebare chinuitoare îl tortura, zi şi noapte: rivalul său mai trăia? S'ar fi putut să-l vadă răsărindu-i, deodată, în cale? Cu-

noştea prea bine pe logodnicul Prascoviei, pentru ca să aibe certitudinea că, în caz că nu murise, el va veni să-i ceară socoteală de moartea lui Kondrat şi a fraţilor săi de arme. Era sigur că nici o putere din lume nu-l va putea apăra de furia tânărului cazac şi acest gând îl făcea să tremure ca o vargă.

Fără să-i răspundă, Tamara îi întinse scrisoarea pe care tocmai o primise. După ce o citi, mizerabilul îl întrebă pe Sepel:

— E adevărat ce spune Lasim? Ai întâlnit cazaci prin stepă?

Evreul rămase tăcut câteva clipe. O lumină ciudată apăru în ochii săi. Neştiind ce să creadă, Kassian se întrebă dacă nu va fi trădat. Cazacul strânse în degete mânerul pumnalului său. Capul nu-i atârna decât de un singur fir de păr. Dacă evreul îl trăda, viaţa lui nu mai merita nicio ceapă degerată. Grijile i se risipiră însă când israelitul răspunse:

— Ba eu cred că Lasim exagerează. Şi Tchab cu mine ne aşteptam să întâlnim niscaiva cazaci în drum. Dar unul singur, măcar, n'a venit să ne supere!

— Aşa dar, comunicaţiile nu sunt întrerupte între Perekop şi Izambor? intervenit Tamara în discuţie.

— Nu sunt, căci altfel porcii ăştia de cazaci nu ţi-ar fi lăsat iscoadele să treacă prin stepă.

Cuvintele lui Sepel îl liniştiră cu desăvâr-

şire pe Kassian. Evreul se dovedise devotat cu trup şi suflet, fie de teama lui Ossip sau din alte sentimente.

Fiica hanului şi Kalinic schimbară o privire întrebătoare. Declaraţiile evreului se băteau cap în cap cu cele comunicate de către Lasim.

— Atunci ce o fi însemnând, oare, cererea asta de a-i trimite noi trupe? întrebă Tamara mai departe, care fără să mai acorde vreo atenţie lui Kassian, se întorsese spre evreu.

— Asta înseamnă că Lasim mai are nevoe de vreo 500 de oameni, spre a fi mai sigur. Intrucât drumul e liber, eu cred că i se poate trimite şi astfel o să se spulbere toate intenţiile de atac ale cazacilor din stepa Nogailor.

In timp ce călauza sa se exprima astfel, zaporojeanul nu se putu stăpâni să nu admire şiretenia de care da dovadă evreul. Ştia foarte bine că, dacă călăreţii tătari dădeau de grosul trupelor lui Ossip, praf şi pulbere s'ar fi ales din ei şi astfel, scădea şi numărul apărătorilor Perekopului.

Deodată, Kalinik se apropiă de cazac şi începu să-l scruteze cu privirea. Kassian crezu că viclenia sa va fi dată pe faţă, deşi soarele apusese de mult şi în cameră domnia semiobscuritate.

— Aşa dar, eşti sigur că n'ai întâlnit niciun cazac prin stepă? întrebă Kalinic.

— Sunt sigur de asta, seniore han! răspun-

se Kassian, care vorbia minunat dialectul tătăresc.

— Cum te chiamă?

— Tchab!

— Ei bine, Tchab, când o să te înapoiezi la Izambor, să spui şefului tău, din partea mea, că e un fricos şi jumătate. N'avea nevoie să dea o astfel de alarmă, câtă vreme Izamborul e o fortăreaţă pe care mii de oameni n'ar putea-o cuceri.

— Ştiu, şi numai prin trădare poate fi luată...

Kalinic tresări auzind aceste cuvinte. Câteva clipe, rămase nemişcat, străduindu-se, parcă, să străpungă cu privirea sufletul omului, pentru a-i ghici gândurile. Din fericire însă, pentru Kassian, Tamara se ridică de pe divan şi spuse:

— Inapoiaţi-vă amândoi, la Izambor şi anunţaţi-l pe Lasim că va mai primi cinci sute de călăreţi. Dacă în timpul călătoriei voastre prin stepă observaţi că au apărut cazaci prin împrejurimile Perekopului, vă despărţiţi; tu, Sepel, să vii îndărăt spre a mă pune în curent cu cele întâmplate, iar tovarăşul tău să încerce să ajungă, cu orice preţ, la Izambor.

— Nu cred să se întâmple aşa ceva, de oarece, după părerea mea, încă n'a venit timpul ca zaporojenii de peste Nipru să-şi ia revanşa. Ei îţi cunosc acum puterea şi tremu-

ră când îţi aud numele. Dealtfel, cum între triburile lor e o continuă desbinare, niciodată nu vor reuşi să se unească. In condiţiunile astea, deci, le va fi foarte uşor tătarilor tăi să distrugă pe aceia cari vor îndrăzni să atace Perekopul. Nu, Tamara, tu eşti acum adevărata stăpână a stepei şi, oricând vei voi tu, războinici tăi vor ajunge la Nipru... căci puterea e în mâna ta.

Un surâs de orgolioasă satisfacţie iluminâ chipul Tamarei. Era vădit că-i plăceau complimentele lui Sepel. Cât despre Kassian, el admiră din nou diplomaţia tovarăşului său.

— In tot cazul, nu mai rămânem mult timp pe aici. Te-aş ruga însă să ne dai o autorizaţie scrisă de mâna ta, pentruca să putem eşi din oraş. Ştii doar că porţile se închid la apusul soarelui...

Tamara lovi într'un gong şi îndată apăru o sclavă căreia îi dădu câteva porunci. Peste câteva clipe, la lumina tremurătoare a unui opaiţ, Tamara scrise lui Lasim căruia îi comunica sosirea celor 500 de războinici, apoi înmână lui Sepel autorizaţia cerută.

Deabia părăsiră cei doi camera, că renegatul se apropiă de soţia sa şi apucând-o cu putere de braţ, îi spuse şuierând:

— L'ai văzut pe individul acela?

— Pe care? întrebă Tamara, uimită de purtarea bărbatului său.

— Curierul care-l întovărăşea pe evreul a-

cela blestemat... Imi pare foarte ciudat. Ai băgat de seamă ce mult semăna cu Kassian?

— Eu cred c'o să înnebunești din cauza cazacului ăsta. Il vezi pretutindeni și până și în somn vorbești de el: să-ți spun drept, nici nu-l mai recunosc pe Kalinic, care odinioară, era socotit unul din cei mai viteji războinici din Izambor. Ca să te liniștesc, află că eu am toată încrederea în Sepel și sunt sigură că el n'ar introduce aici pe unul din cei mai înverșunați dușmani ai noștri. Dealtfel, eu sunt convinsă că acest blestemat Kassian a pierit din cauza rănilor primite.

Cuvintele tovarășei sale de viață nu părură să-l liniștească pe Kalinic.

— Totuși eu n'am încredere în Sepel.

— Și așa nu prea îl înghițeai tu... Il umpleai de sânge întotdeauna când puneai mâna pe el. Desigur că nu-ți poate fi recunoscător pentru vânătăile ce i le făceai, dar de aici, până a ne trăda...

Kalinic se depărtă. Se sufoca. Și hainele acelea caraghioase, și cetatea asta tristă și aerul care-l respira, toate îl înăbușeau acum. Nici pe Tamara n'o mai putea suferi, căci ea nu pierdea niciodată prilejul să-i reamintească, că numai mulțumită ei ajunsese acolo unde era acum. Cu câtă plăcere ar fi vrut s'o bată, așa precum proceda pe vremuri cu Sepel.

CAP. XVII

TARGUL DE SCLAVE DIN KAFFA

— In serviciul hanului, făcu Sepel, fluturând autorizaţia pe la nasul ofiţerului. Trebuie să plecăm îndată fără să mai pierdem vremea. Din nenorocire, caii noştri sunt sleiţi de puteri. N'am putea căpăta alţii?

— Voi porunci îndată cele necesare. Urmaţi-mă, spuse ofiţerul, luând-o înainte.

Kassian era foarte mulţumit de întorsătura ce o lua aventura. Nu numai că Tamara şi Kalinic nu bănuiseră nimic, dar mai mult încă, providenţa părea că-i favorizează încercarea. Mai presus de toate, însă, evreul dădea dovadă de un devotament cum nu mai întâlnise el până atunci. De multe ori, l'ar fi putut trăda până atunci, dacă asta i-ar fi fost gândul.

Peste zece minute, cei doi oameni îşi luară rămas bun dela ofiţer, după ce îşi înşeuaseră caii. Dându-şi silinţa să placă Tamarei cât mai mult, ofiţerul îngrijise ca ambii călători să capete alimente şi o sănătoasă ploscă de hidromel, deşi proviziile lui Kassian şi Sepel încă nu se sfârşiseră.

Dornici să scape cât mai curând din Perekop, cei doi îşi înfipseră pintenii în coapsele cailor cari se aşternură, ca vântul, pe goană, prin străzile rău mirositoare ale ce-

tăţii. Insufleţirea ce domnia înainte de apusul soarelui, încetase. Ulicioarele strâmte, unde nu se zăria pic de lumină, erau pustii. Doar câţiva câini rătăceau pe ici colo, băgându-şi botul în gunoaiele şi lăturile aruncate de locuitori în faţa corturilor, fără nici o grijă de regulile higienei.

— Să băgăm de seamă să nu trezim bănuielile tătarilor, spuse Sepel. Ca să plecăm spre Izambor, eşirea firească din Perekop e prin poarta septentrională. pe câtă vreme ca să ne îndreptăm spre Kaffa, trebuie s'o facem prin poarta dela sud...

— Te pomeneşti c'o să fim nevoiţi să ne schimbăm planurile de luptă?

— Să n'ai nicio grijă, seniore. Tamara n'a menţionat în biletul de voie poarta prin care trebuie să plecăm.

Kassian suspină, uşurat şi continuă să-şi urmeze călăuza, care părea să cunoască foarte bine străzile Perekopului şi înainta cu hotărîre, cu toată întunecimea ce domnia.

După un galop îndrăcit, în cursul căruia de zeci de ori caii fură cât pe ce să se prăvălească la pământ, din cauza gropilor ce împodobeau străzile rău pavate, falşii mesageri ajunseră la poarta dinspre sud, lângă care vegheau vreo 12 sentinele.

In timpul nopţii, nu puteai să eşi din Perekop fără o autorizaţie specială, aşa că alamanii se grăbiră să-i oprească pe noii veniţi.

Evreul nu fu deloc turburat de examenul făcut la lumina unei lanterne, examen ce ar fi durat peste măsură de mult în alte condiţiuni, ci scoase foarte liniştit, dela brâu, biletul de voe al Tamarei, întinzându-l aceluia care părea să fie comandantul de gardă.

Tătarul examină cu atenţiune pergamentul, dar de îndată ce recunoscu sigiliul fiicei hanului Garak, se grăbi să poruncească oamenilor săi să lase liberă eşirea. Cu un scârţâit asurzitor de lanţuri şi balamale, poarta se căscă larg de tot. Mulţumind cu un gest santinelelor, israelitul şi Kassian o şterseră cât putură mai repede şi curând, străbătând şanţul, lăsară îndărătul lor înaltele şi întunecoasele ziduri ale oraşului, ridicate, pe vremuri, în urma poruncilor lui Mengli Ghirai, marele han tătăresc. Deacum nu mai exista nicio piedică în drumul lor: puteau să-şi continue goana în voie, deoarece acei cari aveau asupra lor un bilet de voie, semnat de Tamara, nu erau supăraţi de nimeni pe tot întinsul peninsulei.

Kassian era frământat de mii de gânduri. Mai trăia Prascovia sau fusese vândută şi se afla acum în plină mare?

Sepel ghici aceste gânduri, căci îi strigă:

— Să n'ai nicio grijă, seniore: admiţând chiar că prizonierii au un avans de câteva zile asupra noastră, tot n'au putut să ajungă încă la Kaffa, deoarece merg pe jos. Şi apoi

paznicii lor n'au niciun interes să-i oboseaască, deoarece, cu cât vor arăta mai bine, cu atât vor căpăta un preţ mai bun. Dar dacă vrem să admitem că au ajuns la Kaffa, pentru asta le-ar fi trebuit cel puţin 6 zile. În asemenea condiţiuni, avem toate şansele să ne atingem scopul, înainte ca ireparabilul să se producă.

Cuvintele acestea mai liniştiră întrucâtva pe cazac, care suferea mii de chinuri la gândul că logodnica lui fusese, poate, vândută necredincioşilor.

Cei doi călăreţi trecură într'un galop nebun pe lângă Armansk, o localitate la vreo 5 verste depărtare de Perekop. Orăşelul întemeiat de către armeni, părea adormit cu desăvârşire. Doar câţiva câini vagabonzi primiră pe călători cu urlete furioase, dar Kassian şi tovarăşul său trecură ca un vârtej şi peste câteva minute călăreau, sub cerul înstelat, pe o câmpie întinsă, care prezenta oarecare asemănare cu stepa Nogailor.

Timp de două ore, călăreţii înaintară în tăcere, fără ca armăsarii lor să arate cea mai mică oboseală. Ofiţerul le alesese caii pe sprinceană.

Cât timp dură această cursă? Kassian n'ar fi putut s'o spună.... Imprejurul lor se întindea o nesfârşită câmpie verde, în timp ce în depărtare, profilându-se pe cerul senin, se distingea lanţul întretăiat în crenelurî, al

Tchatir Daghului, îndărătul căruia se afla Marea Neagră. Privirile călăreților se opriră asupra unei lungi panglice argintate, care, coborând din înălțimi, executa, înaintea lor numeroase întortocheri, îndreptânduse apoi spre Marea de Azov.

— E râul Salgir, lămuri evreul pe tovarășul său. O să ne oprim aici ca să răsuflăm, apoi, în zori, o luăm din nou la drum.

Kassian ar fi vrut să nu se oprească, ci să-și continue călătoria, dar Sepel avea dreptate. De altfel înțelegea că nici caii nu trebuiau obosiți, cu atât mai mult cu cât începuseră să dea semne de osteneală.

Ajungând pe malurile Salgirului, cei doi descălecară. Străbătuseră, deacum, aproape jumătate din drum. Erau istoviți cu desăvârșire de o călătorie de mai multe ore, în care Sepel arătase o rezistență de care vecinul său niciodată nu l-ar fi crezut în stare.

Râul curgea producând un murmur dulce; cei doi călători își muiară obrazul, în timp ce caii sorbiau cu înghițituri lacome apa, pe luciul căreia, luna își reflecta razele...

Sepel adormi aproape îndată după ce îmbucă ceva. Zaporojeanul, cu toate preocupările sale, reuși și el să adoarmă. Când primele raze ale aurorei mijiră la orizont, simți că o mână i se pune pe umăr: era evreul care-i spuse c'a sosit ora de plecare.

Amândoi se aruncară pe cai şi începură să călătorească dealungul râului, căutând un vad de trecere. Cazacul fu primul care înfruntă apele râului. Cu toate că curentul era destul de puternic, călăreţul reuşi totuşi să treacă Salgirul, urmat deîndată de evreu. Goana reîncepu pe celălalt mal.

Inaintea lor se întindea o regiune denumită Kornsch, o îngrămădire de vulcani de noroi şi de numeroase şi serioase piedici pentru călătorul care nu le cunoaştea. Pe stânga, în direcţia Mării de Azov se zăria lungă lagună numită «Săgeata lui Arabat», care se afla deasupra Sivatchului, mărginit de un ţărm aidoma celuia al Norvegiei.

In direcţia sud-est, se afla golful Kaffa, unde tătarii îşi stabiliseră târgul lor de sclavi şi unde, în fiecare zi, se vindeau sute de nenorociţi.

Cazacul se oprise de vreo câteva ori. Pe măsură ce se apropria de litoralul Mării Negre, a cărei linie albastră se zăria în depărtare, cei doi călăreţi încrucişau numeroase caravane, conduse de «ciumaki» ucrainieni şi tătari. Şirurile de cămile, ca şi de catâri veneau primele. Grupurile de prizonieri înaintau anevoie, dar degeaba încercă tânărul cazac s'o descopere pe Prascovia printre captivi. Grupurile de sclavi — înlănţuiţi de mâini şi de picioare — se îndreptau, spre Kaffa: toţi aparţineau unor rase deosebite,

armeni, circazieni, caucazieni, ruşi, mongoli. Nenorociţii păreu în prada unei sfârşeli complecte.

Curând, zăriră şi zidurile Kaffei — zidită odinioară de către genovezi. In mijlocul oraşului se înălţau numeroase clădiri cari aparţineau mai curând stilului creştin decât celuia musulman, cu toate că cupolele câtorva moschee anunţau că portul se găseşte sub stăpânirea islamismului.

— Ura! Ura! Ne apropiem! strigă cazacul, îndemnându-şi calul alb de spume.

Putea se fie ora 5 după amiază. Razele soarelui destul de puternice erau puţin temperate de briza uşoară ce bătea dinspre mare. In jurul celor doi călăreţi, grupurile se făceau din ce în ce mai numeroase. Negustori, călători, războinici, se interpelau cu strigăte guturale, folosind cele mai diferite dialecte. Injurăturile curgeau, loviturile de ciomag picau cu nemiluita şi santinelele nu mai pridideau cu munca spre a-şi îmblânzi sălbaticii lor oaspeţi.

Un sfert de oră, ba mai mult chiar, le trebui lui Sepel şi Kassian, ca să pătrundă în oraş. Străzile erau pline de o mulţime împestriţată, dar ei nu întârziară în drum, întrucât scopul lor era ca să ajungă cât mai repede la târgul de sclavi, situat nu departe de

mal şi care părea să fie centrul spre care se îndreptau toate grupurile.

Evreul se opri curând în faţa unei pieţe uriaşe, în care se îngrămădiseră mii de oameni. Cunoştea Kaffa şi ştia că numai acolo putea da peste Prascovia.

Îşi legară caii de un stâlp şi amândoi se aventurară în mijlocul mulţimei. Ajunseră, însfârşit, la târgul de sclavi.

Mii de nenorociţi se aflau acolo. Înlănţuiţi unul de altul, aşteptau — sub aspra supraveghere a paznicilor — ca vreun turc bogat să vină să le hotărească soarta. În rada portului, erau ancorate numeroase vase, printre cari câteva galere. Fără îndoială că-şi aşteptau «marfa» înainte de a ridica ancora spre Asia Mică

Traficanţii de carne omenească nu mai conteneau cu lăudatul «mărfii».

— Care dintre voi, o nobili effendi, a văzut vreodată un prizonier atât de puternic ca acesta?

— Admiraţi-i dantura!... Vedeţi cât de vânjos e? Ar putea, singur singurel, să mişte o piatră de moară din loc!..

Urletele se încrucişau în mijlocul unui tărăboi de nedescris, care era, din când în când, stăpânit de sinistrul sgomot al knutului — biciul cu nouă cozi — care cădea pe spinarea vreunui nenorocit. Într'adevăr, nu toţi prizonierii dădeau dovadă de supunere.

Când traficanţii umblau cu ei aşa cum se umblă cu animalele, uneori, unul din ei se mai răscula, dar trebuia să cedeze în faţa forţei şi ruşinoasele târguri se încheiau în dauna răsvrătitului.

Kassian îşi plimbă privirile peste tot, căutându-şi logodnica. Îşi făcea loc prin mulţime cu pumnii şi coatele, respingând ofertele negustorilor cari se agăţau de el spre a-i propune «marfă de preţ». Sepel îl urma îndeaproape.

Prizonierii dinspre Don şi Nipru erau cei mai căutaţi de către cumpărători. Grupurile acestora erau înconjurate de nenumăraţi turci borţoşi.

Deodată, Sepel, ale cărui priviri sfredeleau grupurile de prizonieri, îl apucă pe Kassian cu putere, de braţ.

— Ce e? întrebă cazacul.

— Priveşte, se mulţumi să răspundă Sepel, arătând cu degetul, un grup care se afla nu departe de ei.

CAP. XVIII

O INCERCARE INDRĂZNEAŢĂ.

Deşi se stăpânia, zaporojeanul tresări din creştet până în tălpi. O recunoscuse pe Prascovia, în mijlocul unei cete de prizonieri luaţi la Izambor. Fiica lui Starko, cu fruntea

aplecată spre pământ, ședea lângă mai mulți captivi, toți făcând parte din tribul lui Kondrat.

Tânărul voi să se repeadă spre dânsa, dar Sepel îl reținu cu un gest.

— Lasă-mă pe mine; nu trebuie să trezim bănuielile nemernicilor ăstora! îi murmură el la ureche.

In timp ce cazacul se reținea cu mare greutate să nu năvălească spre grupul din care făcea parte Prascovia, evreul se strecură cu dibăcie printre rândurile de cumpărători cari se înghesuiau în jurul fetei. Prascovia făcuse multă impresie asupra amatorilor. Murmure de admirație se auziau în jurul frumoasei fete. Evreul reuși să ajungă drept în față. Printr'o fericită întâmplare, vânzătorul Prascoviei era o veche cunoștință a lui Sepel, care se apropiă în grabă de el:

— Pacea și belșugul să fie cu tine, Abdulah!

— La fel, Sepel... Dar ce vânt te aduce prin meleagurile astea? îl întrebă individul.

— Păi, pur și simplu, am venit să-mi caut o sclavă... Știi, eam îmbătrânesc și cum vreau să mă ocup acum de gospodărie, am venit aici să-mi caut o perlă...

Obrazul traficantului se ilumină de un surâs șmecheresc:

— O sclavă pentru un soios ca tine? isbucni

negustorul. Zău, Sepel, că ai devenit tare pretenţios!...

— Afacerile sunt afaceri şi-cred că banii mei sunt tot atât de buni ca şi ai altora!

Auzind vocea lui Sepel, Prascovia ridicase capul. Îl cunoştea de mult şi, de nenumărate ori îl ocrotise împotriva brutalităţii lui Kalinic. Spre marea ei surpriză, când căzuse prizonieră, îl văzuse de multe ori călărind pe lângă Tamara. Această legătură îi dovedise că era un spion. Văzându-l, neliniştea ei deveni mare, întrebându-se ce pusese la cale acest meschin individ.

Dar curând atitudinea prizonierii se schimbă cu desăvârşire. În spatele evreului, zărise un al doilea personagiu şi de această dată uimirea ei fu atât de mare, încât cât pe ce să scoată un ţipăt de surprindere. Se stăpâni, dar pe faţa ei se putea citi că se afla în prada unei mari emoţii, emoţie care ar fi pus pe gânduri pe Abdulah şi pe tovarăşii ei, dacă aceştia ar fi observat-o.

Fata-şi recunoscuse logodnicul, cu tot deghizamentul. Ochi ei străluciră puternic. Nici nu mai nădăjduia că iubitul ei se găseşte în viaţă.

Îl văzuse doar cu ochii ei prăbuşindu-se sub loviturile de iatagan ale tătarilor, într'o băltoacă de sânge... în sângele lui!.. Kondrat fusese şi el masacrat şi biata fata nu mai spera că se va găsi cineva, pe suprafaţa glo-

bului, care să încerce să o smulgă din ghiarele tristului destin ce i se pregătise. Ea suportase captivitatea cu mult curaj. De mai multe ori, pe când era închisă în turnul din Perekop, renegatul venise să o vadă, ca să-şi bată joc de neputinţa ei. Ironiilor lui ea opusese o atitudine dintre cele mai demne. In marea ei nenorocire, se încredinţase lui Dumnezeu şi, foarte des, încercase să ridice moralul tovarăşilor ei de mizerie. Vocea ei dulce, mângâierile ei aduseseră oarecare alinare. Apoi se primi ordinul ca să fie dusă la târgul de sclavi din Kaffa. Trebuise să acopere, în circumstanţe penibile, distanţa dintre Perekop şi Kaffa... Supraveghiaţi deaproape, prizonierii din Izambor, bărbaţi, femei şi copiii, fuseseră duşi spre sud... Cu lovituri de knut, cei ce întârziau pe drum, erau forţaţi să ajungă lângă tovarăşii săi. Neagra disperare pusese stăpânire pe ei şi din etapă în etapă, umerii lor se încovoiau tot mai mult... Nu mai sperau nimic în viitor, decât o sclavie ruşinoasă. Vânduţi turcilor, ei deveneau animale. Tristeţea bieţilor prizonieri era cu atât mai mare, cu cât ştiau că fraţii, părinţii şi soţii lor fuseseră mişeleşte masacraţi de tătari. Ei nu mai sperau să vadă vreodată malurile Niprului. Viaţa lor va fi deacum încolo un şir neîntrerupt de suferinţe, pe meleaguri străine... Se spunea doar că un mare bogătaş

din Trebizonda îi cumpărase cu chiotura, pentru a-i folosi pe moşiiile lui.

Şi iată că, în clipa când Prascovia se credea definitiv pierdută, Kassian reapare! Nici nu-şi credea ochilor, dar privirile ce i le arunca pseudo-tătarul, o convinseră că nu era prada unui vis frumos. Tătarul acela mândru şi frumos, care-l însoţea pe Sepel, nu putea fi decât viteazul ei logodnic;... In inima ei, îşi făcu loc, imediat, o speranţă nebună.

Intretimp, Sepel, îşi continua dialogul, fără să se preocupe de tot ce se petrecea în jurul său.

— Uite, sclava asta ar fi tocmai ce-mi trebuie mie! spuse el, arătând-o pe Prascovia.

Traficantul hohoti în râs, bine dispus.

— Fiu al lui Juda, îţi trebuie o prinţesă acum? Desigur, mititica merită un preţ bun şi dacă tu mi l'ai fi dat, ne-am fi putut înţelege.. dar, vezi tu, e prea târziu acum! Acum câteva minute, mi-am vândut toată «marfa» lui Djamet, paşa din Trebizonda, care e unul din cei mai mari demnitari ai Stăpânitorului Credincioşilor!... Imi pare rău că nu le mai pot servi, căci ştiu prea bine că eşti în relaţii foarte strânse cu hanul din Perekop şi n'aş vrea decât să-ţi fiu pe plac, mai ales că aş fi obţinut şi din partea ta un preţ foarte ridicat.... Crede-mă, Sepel, că-mi pare rău că ai venit prea târziu...

Necăjit, Sepel ridică din umeri.

— Norocul nu m'a favorizat niciodată, mormăi el. Zău că sunt un mare ghinionist... Mi-ar fi plăcut să fac vreo afacere cu tine!

— Trebuia să te hotărăşti înainte ca să fi părăsit Perekopul!

— Eram atunci la Izambor şi când m'am înapoiat, mi s'a spus că plecaseşi deacum spre Kaffa.

— Pagubă'n ciuperci! La apusul soarelui, ienicerii a'otputernicului Djamet vor veni să ia prizonierii spre a-i conduce pe bordul corăbiei sale. Aştept doar să-mi număr gologănaşii şi o iau din loc!

— Zău că ai dreptate, Abdullah, conchise ţidovul plin de filosofie. Pierzi o femeie şi dai imediat peste zece. Poate voi avea mai mult noroc pe la vecinii tăi.

— Să dea Domnul! se mulţumi să răspundă traficantul, punând pe goană cu lovituri de biciu mulţimea de curioşi care se buseulau spre a contempla pe sclavii săi.

Cu inima svâcnind puternic, Kassian nădăjduise că tovarăşul său va reuşi să smulgă din ghiarele traficantului pe nevinovata copilă. Înţelese însă curând că tătarul încheiase târgul. Fiind vorba de un mare effendi ca paşa din Trebizonda, Abdullah nu putea să anuleze vânzarea, mai ales că tiranul fusese adânc impresionat de frumuseţea Prascoviei.

Foarte necăjit, tânărul schimba tocmai o privire disperată cu Prascovia, când deodată se simți tras cu putere, de mânecă, de către Sepel.

— Urmează-mă, altfel totul e compromis!

Neștiind ce să facă, cazacul se hotărî să și urmeze tovarășul. Timp de câteva minute își croi, cu greu, drum prin mulțimea ce mișuna prin bâlciu.

— Insfârșit, ai de gând să-mi spui ce înseamnă asta?

— Asta înseamnă că neputând căpăta pe cale pașnică ceea ce vrem, vom obține prin forță.

Auzindu-și vecinul vorbind astfel, Kassian se întrebă, înmărmurit, dacă se mai află, sau nu, în prezența aceluia care știa, întotdeauna, în chip aflat de minunat, să dea bir cu fugiții atunci când era vorbă de ghionturi și trânteală?

Cei doi oameni ajunseră cu mare greutate acolo unde își legaseră caii. Sepel după ce se convinse că nici un curios nu se află prin apropiere, se apropie de cazac și-i șopti:

— Spune-mi, te simți în stare să eliberezi prizoniera?

Kassian crezu că evreul înnebunise subit. Cum să-și salveze logodnica? La cea mai mică mișcare, turcii l-ar fi făcut mici bucățele.

— Abdulah mi-a spus că sclavii trebuie să fie duși pe bordul unei galere. Deoarece aici

nu putem face nimic, ce-ar fi să încercăm atunci când vor fi conduşi spre vas? Mi-ar fi foarte uşor să închiriez o barcă... Transportul se va face spre seară.

Ochii lui Kassian luciră puternic deoarece înţelese că acesta era singurul mijloc prin care puteau smulge pe Prascovia din ghiarele teribilei soarte ce-o aştepta.

Atitudinea jidovului era de necunoscut. Ameninţările hatmanului Ossip produseseră asupra lui Sepel cel mai favorabil efect... Convins tot mai mult că roata norocului se va întoarce spre zaporojeni şi că tătarii vor pierde în curând stăpânirea stepei, israelitul nu mai voia altceva decât să fie pe placul logodnicului Prascoviei.

Kassian voi să-i pună câteva întrebări, dar Sepel aruncând o privire asupra mulţimei care se înghesuia în jurul lui, îi murmură:

— Nu-i încă locul, seniore... ceva mai încolo o să-ţi explic totul!...

Bineînţeles, aventura propusă de Sepel, prezenta multe riscuri, dar neavând ceva mai bun de ales, el isbucni:

— Ai dreptate, Sepel! Pe sfintele Icoane, îţi jur să te răsplătesc împărăteşte pentru serviciile tale...

—Mai încet, seniore... mai încet.... se grăbi jidovul să-l avertizeze. S'ar putea să fim auziţi de urechi indiscrete!...

Încă odată, evreul avusese dreptate. In Kaf-

fa, centru musulman prin excelenţă, cuvintele lui Kassian ar fi putut avea cele mai dezagreabile consecinţe, căci musulmanii nu obişnuiau să se jure pe sfintele Icoane. Din fericire, toată lumea era foarte preocupată şi nimeni nu acordă vreo atenţie celor doi călăreţi... Aceştia, vorbind încet, se îndepărtară spre malul mării, fără să-şi ia caii, cari rămaseră mereu priponiţi de par, unul lângă altul.

O mare mâhnire cuprinse sufletul Prascoviei, atunci când văzu că Sepel nu reuşise să înduplece negustătorul de carne vie. Era însă atât de convinsă că logodnicul ei va pune totul în mişcare pentru a o salva, încât speranţa n'o părăsi deloc în orele următoare. Odată ce el reuşise să ajungă până în Kaffa, fără să trezească bănuielile tătarilor, era de aşteptat că nu se va opri aci...

Ceilalţi prizonieri erau atât de abătuţi, încât nu-şi recunoscură compatriotul sub deghizarea ce şi-o alesese. Femeile rugau pe Sfânta Fecioară din Kazan să le ocrotească, iar copiii contemplau cu groază toată mulţimea aceea păgână care-i înconjura, adresându-le ameninţările cele mai groaznice.

Soarele mergea încet, spre asfinţit. Târgurile se încheiau din ce în ce mai rar şi cu toate că traficanţii mai lăsaseră din preţ, cumpărătorii deveniau teribil de pretenţioşi.

Sclavii mai sdraveni fuseseră cumpăraţi, aşa că acum, de necaz, turcii supuneau pe ceilalţi nenorociţi la chinuri groaznice.

Abdulah n'avea de ce să se plângă. Graţie Prascoviei, pe care o înfăţişase drept o prinţesă de sânge regal, el reuşise să capete pentru ceilalţi prizonieri un preţ dublu, aşa că acum, mângâindu-şi uriaşele-i mustăţi, aştepta ca ienicerii Paşei din Trebizonda să vină să ia «marfa» în primire... Insfârşit, mercenarii turci îşi făcură apariţia şi nu după mult timp, o ploaie de lovituri de knut căzu pe spinarea nenorociţilor sclavi. Cei 200 de sclavi ai lui Djamet fură conduşi spre port, unde îi aştepta trei şalupe. Din nenorocire însă, erau prea mulţi prizonieri ca să poată fi transportaţi într'o singură cursă, deaceea se formară grupe de câte 15 persoane, supraveghiate de doi ieniceri, iar restul sclavilor rămaseră sub paza a nouă soldaţi, aşteptându-şi rândul. La un semnal al şefului ienicerilor, sub viguroasa ocrotire a barcagiilor, şalupele se depărtară de ţărm.

Prascovia fusese aşezată în şalupa treia, care se depărtă la urmă. Fiind sigur că sclavii nu vor încerca să evadeze, Abdulah îi liberase de lanţurile dela picioare, aşa că nenorociţii se bucurau acum de o libertate relativă. Dealtfel, paznicii lor, înarmaţi din cap şi până în picioare, îi supraveghiau cu strictete.

Incetul cu încetul, cele trei şalupe se apropiară de galera a cărei siluetă se desprindea cu uşurinţă pe marea însângerată de ultimele raze ale apusului. Paşa din Trebizonda aştepta pe punte.

Deodată o barcă ce rătăcea de câtva timp pe întinsul apei, se repezi înspre a treia şalupă. Era condusă de doi oameni.

Ienicerii priviră cu nelinişte pe noii veniţi.

— La o parte, neîndemânaticilor ce sunteţi, strigă unul, dar barca îşi continuă, nestânjenită, drumul, cu riscul chiar să provoace o catastrofă.

— Indărăt, fii de porci ce sunteţi. Vreţi să ne scufundăm?

Mercenarul nu-şi isprăvi fraza. In mijlocul unui sgomot asurzitor de vâsle rupte şi de scânduri dislocate, cele două vase se ciocniră cu atâta violenţă, încât un soldat căzu în apă, iar celălalt deabia reuşi să se agaţe de o ieşitură a şalupei. Urmă o altă ciocnire, tot atât de puternică, ca şi întâia şi din barca necunoscuţilor ţâşni un individ îmbrăcat în straie tătăreşti, care, întinzând un pistol spre pieptul auxiliarului paşei din Trebizonda, îi strigă:

— La cea mai mică mişcare, îţi sfărâm capul!...

CAP. XIX

FUGA IN NOAPTE

Surpriza ienicerului fu atât de mare, încât nici nu încercă să opună vreo rezistență. Din tonul hotărât al tânărului înțelese că nu era vorbă de glumă și nici nu se mai mișcă, în vreme ce colegul său înota disperat. În ce privește prizonierii, aceștia se credeau victima vreunei iluzii optice. Barcagiii priveau și ei cu uimire pe noul venit, admirându-i sângele rece. Kassian știind că nu mai avea vreme de pierdut și că orice clipă pierdută putea avea consecințe grave, strigă:

— Nu vă fie teamă! Numele meu e Kassian și am venit tocmai din Izambor pentruca să vă scap!

Se auziră exclamații voioase. Și barcagiii, compuși din genovezi, venețieni și greci, erau sclavii musulmanilor. Pe toți îi cuprinse același dor, de a încerca până și imposibilul ca să scape de sub dominația turcească.

— Spre țărm! porunci cazacul, care, apucând-o pe Prascovia de braț o aruncă în cealaltă barcă, unde rămăsese numai Sepel. Ienicerul care până atunci nu făcuse nicio mișcare, încercă să pună mâna pe iatagan, dar un pumn zdravăn, repezit în plină față, îl făcu să piardă echilibrul și căzu deasemeni

în apă, lângă colegul său care se sbătea disperat, neştiind să înoate.

Nevenindu-i să-şi crează ochilor, Prascovia se uita cu nemărginită dragoste la Kassian, care acum, alături de evreu, vâslea voinicește, căutând să ajungă cât mai repede la vreun punct al litoralului, înainte ca turcii să se desmeticească din zăpăceala în care îi aruncase cutezătoarea intervenție a tânărului. Urlete groaznice începură să sfârtece văzduhul şi mii de luminițe licăriră pe țărm. Oraşul aflase de îndrăzneața evadare a prizonierilor din cea de-a treia salupă. Profitând de întunericul nopții, evadații trebuiau să debarce pe un alt punct al litoralului, dacă voiau să scape de urmăritori.

Salupa se depărta cu repeziciune de Kaffa, îndreptându-se spre Kerki, un port mai puțin aglomerat de pe peninsulă. Regiunea aceasta era plină de vulcane de noroi şi lagune.

Coasta spre care se îndreptaseră oferea numeroase puncte unde prizonierii liberați de o manieră atât de providențială, puteau debarca. Totodată, părțile acelea nu erau prea frecventate, din cauza stării mocirloase a terenurilor.

Se făcuse noapte deabinelea. Cele două vase pluteau acum dealungul țărmului, căutând un loc de acostare. Deodată o bubuitură

de tun se auzi din depărtare. Djamet dăduse probabil alarma...

— Înainte!... Mereu înainte!.. Vâsliți vârtos, băieți! comanda Kassian într'una. Barcagiii, bucuroși că vor scăpa de sclavie nu aveau nevoie de îndemnare ca să-și facă datoria și lopețile intrau ritmic și cadențat în apă.

Aproape un sfert de oră, cele două bărci goniră pe întinsul apei, prin întunericul nopții. Bezna devenise atât de mare încât nu vedeai aici la doi pași înainte.

Insfârșit, zaporojeanul dădu porunca de oprire și toată lumea coborî. Kassian și Sepel, înarmați fiecare cu câte un revolver, scrutară întunericul, dar nu se vedea țipenie de om.

Alarma fusese dată la Kaffa și gărzile n'avuseră încă vreme să cerceteze tot litoralul mării, pentru a descoperi pe fugari.

— Mișcați-vă repede! ordonă Kassian. Trebuie să pătrundem în interiorul peninsulei.

Vâslașii și prizonierii se supuseră orbește ordinelor aceluia care-i liberase printr'o intervenție atât de curajoasă. Toată lumea înțelegea prea bine că orice întârziere, cea mai-mică imprudență putea compromite toată străduința lor. Ardoarea lor era sporită de gândul că-i aștepta o soartă cumplită, dacă aveau ghinionul să pice iarăși în mâinile turcilor. Imediat ar fi fost însemnați cu fierul roșu ca niște animale și supuși celor mai

groaznice torturi. Dorind deci să scape odată pentru totdeauna de sub ghiarele sclaviei, ei se supuseră orbește ordinelor zaporojeanului.

Terenul care se întindea în calea lor era plat și lipsit de orice vegetație. Pe alocuri, se zăreа câte un tufiș sau două.

In cap mergeau cei șase barcagii, urmau prizonierii, formați mai mult din femei și copii, iar ariergarda era compusă din Kassian și Sepel. Evreul, care cunoștea foarte bine această regiune, propuse să străbată cele 15 verste ce alcătuiau istmul Kertschului și să ajungă la Arabat, situat în extremitatea meridională a Sivachului. Alese drumul acesta, deoarece Arabat era foarte aproape de stepa Nogailor, unde, în acest moment cazacii își fixaseră desigur locul de unde să conducă operațiile împotriva tătarilor din Crimeea.

Animați de dorința de a pune cât mai multă distanță între ei și urmăritori, nenorociții sclavi părăsiră coasta mării, pătrunzând în spre peninsulă. Ei știau prea bine că de graba lor depindea salvarea, deaceia se hotărâră să meargă necontenit, până ce picioarele nu-i vor mai duce. Acoperiră o jumătate de verstă într'o viteză nebună și Kassian se văzu nevoit să le tempereze puțintel ardoarea. Era mai bine să-și menajeze forțele, pentru a pu-

tea merge cât mai mult timp, în cursul nopții, care abia începuse.

Mica trupă mergea de aproape un sfert de oră, când, deodată, Sepel se opri și aruncându-se pe burtă, lipi urechea de pământ. Tovarășii lui se opriră, întrebându-se neliniștiți ce o fi însemnând aceasta.

— Ce ai descoperit, Sepel? întrebă Kassian apropiându-se de el.

— O ceată de călăreți galopează în direcția asta și în mai puțin de 5 minute îi vom avea pe cap. Cred însă că nu sunt mulți. Doi, cel mult. Cred că sunt iscoade trimise în urmărirea noastră.

— Dar vezi că după ăștia or mai veni și alții și vor străbate peninsula și'n lat, căutându-ne. Planul meu este să ne scăpăm de acești musafiri nepoftiți și să punem mâna pe armele, costumele și caii lor. Asta ne-ar putea ajuta la ceva!

Dând dispozițiile necesare, zaporojeanul înaintă, cu îndrăzeală spre două siluete ce se propteau în noapte. Purtau costume tătărești, la fel cu acela al lui Kassian. Unul din ei avea în mână o torță, pe care o plimba de colo până colo, scrutând întunericul.

— Hei! strigă deodată o voce, la câțiva pași de ei.

Cei doi oameni tresăriră și-și opriră, brusc, caii. Văzură un tătar înaintea lor, cu mâna întinsă, în semn de pace.

— Cine eşti? întrebă unul dintre cei doi călăreţi.

— Sunt un prieten! răspunse cazacul, care cunoştea la perfecţie limba tătărească. Aparţin corpului de gardă al Hanului din Kertsch. Plecasem spre Kaffa, dar în drum calul meu, căzând şi-a frânt piciorul.

Deghizamentul cazacului era probabil desăvârşit, deoarece nici urmă de bănuială nu se citi pe feţele tătarilor.

— Pe Allah! Vii din Kertsch? N'ai întâlnit oare, prin meleagurile acestea, un grup de prizonieri evadaţi?

— N'am văzut pe nimeni, răspunse cazacul liniştit.

— Dar nu trebuie să fie departe! Dacă nu-i găsim noi, o să-i găsească cei treizeci de călăreţi cari vin pe urma noastră!.. Vom pune mâna pe aceşti porci, câştigând recompensa Cazacului Djamet.

Deodată, se auzi un şuierat uşor şi înainte ca cei doi călăreţi să poată face vreo mişcare, şase umbre săriră asupra lor, trântindu-i jos. Peste câteva secunde, zăceau fără suflare, strangulaţi de mâinile foştilor sclavi.

— Acum, uite Sepel ce avem de făcut. Tu o să conduci convoiul spre Arabat, iar eu o să iau cu mine un barcagiu, dacă vreunul din ei ştie tătăreşte.

Indată, se prezentă un barcagiu, venetian de origină căruia zaporojeanul îi spuse:

— Imbracă-te repede cu hoalele unui din călăreții aceștia. Pe celălalt îl iau eu în primire. Amândoi îi vom duce pe o cale greșită pe cei treizeci de sbiri cari vin pe urmele noastre, apoi vom încerca să ajungem restul convoiului. Sepel, îți încredințez ție conducerea grupului..

Mica trupă se depărtă în noapte, călăuzită de Sepel, apoi Kassian și venețianul, amândoi de nerecunoscut, se repeziră în întâmpinarea călăreților. Era și timpul. In depărtare, începuseră să sclipească nenumărate lumini. Peste câteva minute, cazacul, simulând o mare mirare, se opri în fața Hogei care comanda ceata:

— Repede!.. I-am văzut pe țărm!..

Și zaporojeanul, fără să mai aștepte vreo întrebare, se repezi, urmat de venețian, într'o direcție cu totul opusă aceleia încotro o luaseră prizonierii. Degeaba încercară însă tătarii să-i găsească pe fugari. Intraseră par' că în pământ.

După zece minute de goană, trupa tătărească ajunse chiar pe locul unde șalupa și barca fugarilor fuseseră trase pe uscat. In zadar căutară să descopere urmele lăsate de ocupanții bărcilor. Parcă îi înghițise pământul. Lopețile se zăreau aruncate la întâmplare pe plajă. Tătarii, săriseră din șea și răscoliră pretutindeni, fără să descopere nimic. Norocul fugarilor se dovedise mare, căci debar-

caseră pe un teren pietros şi trecerea lor nu lăsase semne.

Deruta nelegiuiţilor ajunsese la culme...

— Ce-o fi însemnând asta? Sunt sigur că am văzut pe blestemaţii aceia de câini, mai adineaori, chiar cu ochii mei!, vorbi Kassian adresându-se ofiţerului. Plecaserăm de o oră din Kaffe, eu şi tovarăşul meu, când am întâlnit doi din călăreţii voştri care ne-au anunţat că un grup de sclavi isbutise să evadeze şi că un premiu însemnat va fi dat acelora cari îi vor prinde... Dornici de a câştiga premiul, după ce ne-am despărţit de călăreţi ne am repezit pe coastă ca să facem cercetări...

Exprimându-se astfel, Kassian înlătura cu abilitate orice întrebare jenantă pe care i-ar fi putut-o pune ofiţerul. Cuvintele sale mulţumiră, pentru moment, pe ofiţer, dar aproape imediat în timp ce toată lumea se adunase în jurul lui, se întoarse spre falşul tătar şi-l întrebă:

— Ceeace nu înţeleg, din toată povestea asta este faptul că nu aţi încercat să puneţi mâna pe ghiaurii aceia, când i-aţi surprins debarcând pe coastă?

Ofiţerul vorbise, cu privirea încruntată, privind ţintă în ochi pe Kassian.

CAP. XX

SPRE ARABAT

La auzul acestor cuvinte, veneţianul se gândi că totul se sfârşise, având în vedere atitudinea hănuitoare a ofiţerului. Se pregăti să-şi vândă scump pielea, când Kassian, care era tare stăpân pe sine, răspunse cu o voce foarte calmă:

— Noi eram doi şi deşi înarmaţi, am fi pierit sub număr. Deaceia am preferat să venim în întâmpinarea voastră, pentru a-i putea înconjura!

Pe măsură ce pronunţa acéste vorbe, figura ofiţerului se înseninâ.

— Da, dar vezi că, totuşi, au fugit!

— N'or fi departe!.. N'au nici arme, nici cai!.. Eu sunt sigur că au luat-o pe litoral. Dacă ar fi ales altă direcţie, cercetaşii i-ar fi descoperit!

Declaraţiile pseudo-tătarului părură să mulţumească pe ofiţer, care îşi răsfiră oamenii pe ţărm. Trecu însă o oră fără niciun rezultat.

Ofiţerul fierbea nu alta. Nemulţumându-se stăpâni, el se adresă lui Kassian, care călărise lângă el tot timpul:

— Mă întreb şi acum cine a ajutat pe acei câini să evadeze? Se spune, la Kaffa,

că doi indivizi pe care nimeni nu-i cunoaşte, au dat lovitura. In orice caz, un fapt rămâne cert: aceşti mizerabili ne-au luat prin surprindere şi au operat cu o abilitate nemaipomenită. Paşa Djanet, puţin după evadare, a venit în oraş pe bordul unei şalupe. A blestemat, a urlat, ordonând să răscolim cerul şi pământul. Ne-a ameninţat chiar că va bombarda oraşul, dacă nu-i se va înapoia o frumoasă sclavă, care figurează în rândurile celor evadaţi... Numeroase bărci străbat marea în toate direcţiile, dar rezultatul nu va fi mai fericit ca al nostru, din moment ce fugarii au tras la uscat... Toţi călăreţii mei trebuie să le dea de urmă!...

Zaporojeanul nu mai putea de bucurie că necazul deslegase limba ofiţerului, furnizându-i asemenea explicaţii. Dorind să cunoască numărul exact al forţelor care porniseră în urmărirea fugarilor, el spuse:

— Fără îndoială, seniore ofiţer, această vânătoare se va încheia cu rezultatul dorit, căci mai sunt nu-i aşa, şi alte grupe de călăreţi, în căutarea lor?

Fără să bănuiască nimic, ofiţerul veplică:

— Te păcăleşti, dragul meu, noi singuri, am pornit în căutarea lor. Guvernatorul a luat numeroase măsuri de prevedere, din cauza consideraţilei cifre de sclavi ce avem în oraş... Ne-au parvenit, în ultimele zile, ştiri foarte neplăcute. Se svoneşte că toţi

cazacii se pregătesc să atace Perekop. Dacă svonurile acestea ar ajunge la urechile sclavilor, cu siguranță că ei ar organiza o revoltă. Deaceea, gărzile nu sunt îndepărtate din oraș. Dacă pașa din Trebizonda nu va fi mulțumit, n'are decât să trimită ienicerii săi să caute pe fugari. Incidentul s'a produs pe mare, fapt care ne scapă pe noi de orice răspundere!...

Declarațiile acestea cauzară nespusă bucuvie cazacului. Tătarii căutară încă o oră, dealungul întregului litoral fără să descopere vreo urmă. Nerăbdarea ofițerului ajunsese la paroxism.

— Imi vine să turbez, tună ofițerul. Unde dracu, au dispărut. Am pierdut trei ore și timpul meu este măsurat...

— Ulle ce propun eu... Impreună cu tovarășul meu ne vom îndrepta spre nord, iar un detașament să plece spre Kerisch. Până în două ceasuri putem fi înapoi cu veștl bune!

— Bine, dar dacă până în două ore nu vă întoarceți, asta va însemna că vi s'a întâmplat ceva și voi porni în căutarea voastră.

Fără să mai piardă nici o clipă, cei doi pseudo-tătari se despărțiră de grupul ofițerului și se lansară într'un galop nebunesc, îndreptându-se spre nord. Pe măsură ce se depărtau, încovoiați pe spinarea cailor, figura venețianului se lumina. Continua vecinătate a ofițerului și tătarilor nu convenise

deloc bravului luntraş. Se temuse, tot timpul ca identitatea lor să nu fie dată în vileag şi cu cât distanţa dintre ei şi tătari se mărea, cu atât creştea bucuria lui.

O jumătate de oră, cei doi călăreţi goniră fără să scoată vreo vorbă. Inaintea lor, pământul se întindea mereu neted. Din când în când, cazacul chiotea ca să-şi încurajeze calul, apoi privirea lui se îndrepta neliniştită spre nord, în direcţia Arabat-ului. El ştia prea bine că Sepel şi fugarii nu ajunseră încă acolo. Totuşi, spera că ei să fi parcurs jumătate din distanţă. Stratagema sa le îngăduise să câştige un timp foare preţios, în timp ce tătarii căutau de zor pe litoralul Mării Negre.

Regiunea continua să fie pustie. La orizont, călăreţii vedeau Focul Sivatch şi marea de Azov. Şase versete îl mai separau de litoralul septentrional al istmului când zaporojeanul se opri, făcând semn tovarăşului său să-l imite. Observase, la o mică distanţă, mai multe siluete care se mişcau pe intensul câmpiei. Ridicându-se în scări, tânărul fluieră. Imediat, i se răspunse prin strigăte de bucurie.

— D-ta eşti, senior Kassian? întrebă o voce, pe care cazacul o recunoscu imediat. Era Sepel.

La răspunsul afirmativ al noilor sosiţi, israelitul se grăbi să alerge în întâmpinarea

stăpânului său. Fugarii, profitând de pe urma stratagemei lui Kassian, merseseră, fără întrerupere, drept înaintea lor.

— Pentru moment, n'avem dece să ne temem, spuse cazacul, sărind din șea. Sper să ajungem la Arabat, fără să păţim nimic pe drum.

In puţine cuvinte, Kassian explică evenimentele care se produseră, de când se despărţiseră.

— Providenţa ne-a ajutat! spuse Prascovia, când logodnicul ei termină de povestit.

— Să ne ajute Maica Domnului din Kazan să ajungem cu bine la Arabat! completă cazacul. N'avem timp de pierdut. Să ne vedem deci de drum!.. Ofiţerul ne va aştepta în zadar şi când se va împlini sorocul ce mi-a acordat, va porni în căutarea noastră!.. Trebuie, neapărat să ajungem pe malul Sivalchului, unde vom putea mai uşor să scăpăm de el!..

Noul efort ce se cerea fugarilor era deadreptul considerabil. Majoritatea abia se mai ţâra. Totuşi, nimeni nu protestă, dorind mai bine să moară pe drum decât să recadă în ghiarele barbarilor stepei.

— Copiii şi femeile se vor urca, pe rând, pe cei doi cai ce avem, declară Sepel

Patru copiii fură urcaţi în şea şi fugarii porniră din nou la drum. Frica de a fi ajunşi din urmă insufla noi puteri nefericiţilor

cari, cu inima svâcnind de speranță, vedeau cu bucurie cum se apropie de litoralul Sivatchului și de Marea de Azov, în apropiere de care se afla Arabat, pe unde intenționau să treacă pentru a eși din peninsulă...

Kassian și cei mai vânjoși bărbați constituiau arier-garda, iar Sepel era mereu în frunte. Israelitul parcă avea șapte suflete. Cazacul nu-l crezuse atât de rezistent. Mergea voios, încurajând pe cei mai slabi.

Deși oboseala lor creștea, ei înaintau într'una. Terenul, din fericire, nu prezenta multe obstacole. Mici dealuri se iviră, în calea lor, pe care le depășiră fără de efort.

In fine, după un marș neîntrerupt de aproape o oră, fugarii se apropiară de Arabat.. Ingusta dâră de nisip se detașa, interminabilă, între apele line ale Mării de Azov și Sivatchului. Era trecătoarea libertății pentru nefericiții captivi din Kaffa.

Câteva minute, toată lumea se odihni, înainte de a porni la drum. Femeile și copiii cerură de băut. Kassian le dădu una din ploștile sale, care conținea o băutură amăruie dar răcoritoare. Prețiosul lichid fu împărțit cu grijă.

— Inainte! comandă Kassian, care ardea de nerăbdare să se vadă odată afară din teritoriul dușman. Nu uitați că tătarii ne pot ajunge dintr'un moment într'altul!..

Aceste cuvinte reînsuflețiră pe captivi

Susținute de barcagii, femeile porniră pe îngusta dâră de nisip, în timp ce Sepel și Kassian rămaseră mai la urmă. Cei doi bărbați priveau neliniștiți în spre teritoriul tătăresc. Li se păruse că aud un sgomot suspect, care se apropia într'una.

După cum procedase atunci când descoperise apropierea celor doi tătari, spionul Tamarei se întinse din nou, lipindu și urechea de pământ. Murmurul continuu al valurilor cari se sfărâmau pe coastă, nu-l împiedecă să distingă un tropăit violent.

— Copii, aud sgomot de copite, spuse evreul ridicându-se de jos.

Cazacul, pricepând că trebuia să fie tătarii veniți în căutarea lui, își îndemnă tovarășii. Era însă prea târziu. Fuseseră văzuți. Kassian porunci deci lui Sepel să conducă prizonierii mai departe, iar el, împreună cu venețianul, se postă într'o trecătoare îngustă pe unde trebuiau să treacă neapărat și tătarii, cari sosiau scoțând urlete asurzitoare.

— Allah! Allah! Ce faceți aci? le strigă hogea, recunoscându-i. Sunteți niște trădători cari ați încercat să ne înșelați!

Își smulse iataganul dela brâu și voi să se repeadă asupra zaporogului, dar nu mai avu vreme. O detunătură răsună și hogea, lovit drept în inimă, muscă nisipul, în timp ce calul său, fără stăpân, acum, provocă o în-

treagă zăpăceală printre ceilalți cai. Tătarii văzând însă că sunt de zece ori mai mulți repeziră asupra dușmanilor. Cazacul își mai descăreă odată pistolul în grămadă, apoi, aruncând arma devenită inutilă, își smulse iataganul din cingătoare și începu să-l învârtească, ca o morișcă, în jurul capului. Lupta continuă și mai înverșunată, fără ca tătarii să poată înainta, pentrucă trecătoarea nu permitea intrarea decât a maximum doi oameni.

In timp ce bătălia continua cu disperare, Sepel își văzu de drum, îndemnându-i mereu pe prizonieri să-și întească pasul. Prascovia era din cale afară de neliniștită asupra soartei logodnicului ei. Deseori, întoarse capul, dar Sepel îi ordonă să se grăbească.

— Bărci, priviți bărci... colo spre dreapta.:: strigară deodată mai multe voci.

Se auziră țipete de spaimă. Erau tătari, fără doar și poate. Prinși între două focuri, sărmanii nu mai aveau nicio scăpare.

Misterioasele bărci se apropiară cu repeziciune.

Deodată, însă, Sepel se cutremură din cap până în picioare, ochii îi luciră voioși și smulgându-și căciula din cap, o bușii cu putere de pământ. Auzise, adus de vânt, cuvântul «Oman»...

— Suntem salvați !... Cazacii !...

CAP. XXI

BLOCUSUL ISTMULUI

Lupta continua cu îndârjire. Kassian şi veneţianul făceau minuni de vitejie. Patru tătari fuseseră doboriţi. Cu toate acestea însă, ar fi fost covârşiţi de număr, dacă urletele cazacilor din bărci n'ar fi ajuns până la urechile tătarilor. Inverşunarea acestora se micşoră din ce în ce, până când, în cele din urmă, o luară la goană.

In cursul bătăliei, logodnicul Prascoviei nici nu remarcase debarcarea noilor sosiţi. De aceea, se întrebă uimit ce însemna brusca fugă a duşmanilor săi, tocmai în clipa în care păreau mai siguri ca oricând că vor triumfa. Când întoarse capul, surpriza lui fu atât de mare, încât uită să-i mai urmărească pe tătari cuprinşi de panică. Patru bărci se apropiau tot mai repede de coastă. Fără îndoială, cei din bărci auziseră uralele entuziasmante ale prizonierilor cari se adunaseră toţi pe malul mării.

Peste câteva clipe, cei doi se apropiară de cazacii din bărci.

—Prieteni, ne-aţi salvat! Mă voi duce să prind o lumânare mare de tot pentru Sfânta Fecioară din Kazan! spuse Kassian.

In câteva fraze scurte, tânărul le povesti cazacilor în urma căror împrejurări ajunse-

seră acolo. Când își termină povestirea, el întrebă:

— Acum vă rog pe voi să-mi spuneți ce căutați pe aci. Cazacii nu prea obicinuiesc să se plimbe cu barca!

— Numele meu e Piotra, răspunse acela care părea să fie șeful noilor veniți. Prietenii mei și cu mine am fost trimiși încoace de către hatmanul Ossip!

La auzul numelui hatmanului Ossip, Kassian scoase un strigăt de bucurie, în timp ce Prasovia și ceilalți nenorociți îl aclamară. O veselie nebună puse stăpânire pe toate aceste biete ființe, abia salvate din lanțurile sclaviei. Înțelegeau că de acum încolo libertatea nu le mai putea fi răpită și recunoștința pe care o aveau față de Kassian era fără de margini.

Cazacii din celelalte bărci săriseră deasemeni pe mal. Numărul lor era destul de important pentru ca să împiedece în caz de înapoere inopinată a tătarilor și chiar să-i extermine.

In timp ce manifestațiile de veselie continua. Piotra povesti mai departe cum toate clanurile de cazaci răspunseseră la chemarea bătrânului hatman și cum, în mai puțin de două zile toată stepa Nogailoc fusese măturală de tătarii cari o ocupau, iar armatele Tamârei sfărâmate. Lasim apărase Jzamborul cu desnădejde, dar dorința cazacilor de

a-l răzbuna pe bătrânul Kondrat era atât de puternică, încât suflet de tătar nu se mai vedea prin Izambor. Acum forţele aliate ale cazacilor dela Don şi Nipru se îndreptau spre Perekop, capitala Tamarei, spre a-l asedia şi distruge. Piotra cu oamenii săi fusese trimişi în căutarea lui Kassian. Acum nu le mai rămânea decât să se îmbarce şi să plece cu toţi în spre stepă.

Explicaţiile lui Piotra fură primite cu manifestaţii delirante de către fugari.

Femeile şi copii fură îngrămădiţi în bărci. Oamenii lui Piotra nu se îndurară să se îmbarce decât atunci când întoarseră pe dos buzunările tătarilor căzuţi în lupta cu Kassian şi veneţianul. Somptuosul costum al ofiţerului şi armele celor doborâţi fură deasemeni luate.

Câteva minute mai târziu, cele patru bărci se îndepărtară de coastă mereu pustie, căci tătarii nu cutezară să se mai înapoieze, astfel că paşa din Trebizondra pierdu şi ultima şansă de a-şi regăsi frumoasa captivă.

Ordine scurte răsunară şi pânzele fură întinse. Vântul nefiind favorabil, bărbaţii fură nevoiţi să recurgă la vâsle. Munca lor fu din cele mai grele, deoarece şi curentul era extrem de violent, în aceste părţi ale Mării de Azov.

Kassian se aşezase lângă Prascovia în barca lui Piotra. Cei doi logodnici, lipiţi unul de

altul, nu scoteau nici o vorbă, privirile lor admirând feeria nocturnă.

După tragicele evenimente ale căror erou fusese ră, totul îi se părea atât de frumos, atât de minunat!...

Cu capul sprijinit de umărul lui Kassian, Prascovia adormi, legănată de valuri și de o fericire, în care încetase de mult să mai spere.

Când soarele răsări pe cer, bărcile erau deacum aproape de lagărul cazacilor, cari primiră noii veniți cu urale nesfârșite.

Vocea lui Piotra răsună puternic. Cazacul dădu ordinul de debarcare.

Lumea nu întârzie prea mult pe coastă. Kassian ardea de nerăbdare să participe la atacul împotriva Perekopului și cum cetatea dela Tamarei se afla la o sută de verste de locul unde debarcaseră, trebuia să alerge nebunește ca să ajungă pe hatmanul Ossip înainte de apusul soarelui.

— Repede, un cal! porunci Kassian, îndată ce bău puțină apă.

Cazacii aveau la dispoziție o cavalerie suficientă pentru nevoile lor și ale captivilor. Imediat, i se aduse lui Kassian un cal magnific și gata înșeuat. Tânărul se pregătea să sară în șea, când Prascovia se apropiă de el:

— Decă mă părăsești? îl întrebă logodnica,

cu neliniște. Abia ne-am regăsit și vrei să ne despărțim?

— Mă duc la Perekop să lupt. Am reușit să te smulg din ghiarele păgânilor, dar nu mi-am făcut toată datoria. Kalinic și Tamara au rămas nepedepsiți. De îndată ce fortăreața tătarilor va fi în mâna noastră, vei veni la Perekop...

— Kassian, locul meu e lângă tine. Acolo unde e primejdia, trebue să fiu și eu!... Merg cu tine!...

Degeaba încercă zaporojeanul, s'o convingă să rămână. Fata ceru un cal și curând se află în grupul a vreo 50 de călăreți ce goniau sub comanda lui Piotra. Printre ei se afla și Sepel.

Ore întregi, cazacii goniră prin stepă. Prascovia călărea aături de Kassian, în spatele lor venind jidovul. In fine, spre prânz, călăreții se opriră pe malul unui râu, pentru a lăsa caii să răsufle puțin și pentru a-și lua masa. Kassian și tovarășa sa onorară peștele uscat și pesmeții care le ofereau vecinii lor.

In sfârșit, după două ore de odihnă bine meritată, cazacii își reluară drumul sub un soare de plumb... Incă multă vreme parcurseră stepa pustie unde numai cerbii, potârnichile și vulpile fugeau, îngroziți, la apropierea lor. Dar, apoi, pe măsură ce se apropiau de Perekop, călărind adesea pe malul complet pustiu al Siratciului, constatau prezența din

ce în ce mai numeroasă a grupelor de călă reţi. Lungi coloane de fum uicau spre cer Turme de oi şi de cai se îngrămădeau p drum. In curând se înmulţiră atât în juru lor încât s'ar fi spus că un întreg popor ve nise să caute refugiu în aceste locuri.

In timp ce mica trupă continua să galo peze cu toată viteza, o primeau aclamaţii. Toţi aceşti oameni, în care Kassian şi Pras covia ghiciseră fără greutate cazaci, îi înto vărăşeau cu strigătele lor frenetice aruncând şi agitând căciulile lor de astrahan. Femei copii şi bătrâni se îngrămădeau, deasemenea, pe lângă popasurile lor ntâmplătoare.

In sfârşit, ridicându-se la înălţimea istmu lui său pe care-l domina cu vechea citadelă şi minaretele sale, Perekopul apăru privirilor călăreţilor. Dar acum întreaga mulţime care se îngrămădea în imprejurimi avea o apa renţă mai războinică, mai disciplinală. Nu se mai vedeau femei. Cazaci înarmaţi se încrucişau şi se interpelau... Corturi se ridi cau cât vedeai cu ochii până la mare.

Pe locul vechiului Taphros, care săpase altă dată peninsula Crimeia de continent, tru pele hatmanului săpaseră şanţuri, făcând im posibilă orice ieşire tătarilor, în direcţia stepei Nagailor.

In lipsa lui Kassian, nu se mărginise numai să vină să se aşeze în partea de nord a ora şului. In timp ce armata lui, compusă din

vreo 30.000 de luptători, se instalase în jurul orașului Tamarei o flotilă transportă în sudul orașului un număr egal de combatanți cari, după ce ocupară orașul Armansk fără de luptă, se stabiliră solid pe terenul ocupat. Prin această mișcare strategică, asediații din Perekop nu mai puteau comunica prin peninsulă sau să primească ajutoare dela hanii din Crimeia. Istmul se găsea astfel complet blocat.

Tătarii încercară de mai multe ori să spargă încercuirea, dar fuseră respinși. In ziua în care Kassian și Prascovia luau contact cu hatmanul Ossip, acei care conduceau destinele Perekopului erau nespus de neliniștiți. Fulgerătorul atac al hatmanului îi uluise. Proviziile din cetate nu erau suficiente pentru a face față asediului cazacilor, iar populația părea înebunită. Fiica hanului Garak nu știa ce să mai facă și cum să organizeze rezistența.

CAP. XXII

ATACUL

— Hatmane, grație lui Sepel, am reușit să duc la bun sfârșit misiunea mea!...

Când hatmanul auzi toată povestea, se apropie de evreul care tremura din toate mădularele și îi aruncă o pungă plină de aur:

— Ia! Nu te credeam în stare de astfel de lucruri!

Fata lui Sepel strălucia de bucurie.

— Nici eu nu-mi uit făgăduiala. De îndată ce voi pedepsi pe Kalinic și Tamara îți voi dovedi recunoștința mea, adăogă Kassian.

— Acum, Sepel, intervenì și Ossip, du-te de te culcă! Ești obosit poate, dar mâine dimineața te aștept aici în cortul meu». Cunoști foarte bine Perekopul. Vom avea multă treabă. Ne așeaptă lupte grele. Toate forțele tătărești luptă acum împotrivă noastră!

In această clipă, un cazac se strecură în cort și șopti ceva la urechea hatmanului.

— Să intre exclamă acesta vesel.

Văzându-l intrând pe noul venit, Kassian scoase un țipăt de bucurie. Era Nikita, muzicantul.

La toate atacurile ce se desfășurară împotriva Perekopului, Kassian luă parte activă. Datorită atacurilor furioase ale cazacilor, corturile din marginea orașului căzuseră în puterea acestora. Invingătorii puseseră mâna pe o pradă bogată, măcelărind puzderie de păgâni. Acum cercul se strângea din ce în ce în jurul orașului asediat...

Hanii din Crimeia, cari rămăseseră credincioși Tamarei, trimiseră o mare armată care să respingă pe cazacii cari se instalaseră în sudul istmului. Incercaseră deacum de câteva ori să sfărâme cercul, dar trebuiră să se

încline înaintea vitejiei de neînfrânt a adversarilor lor. Curajul apărătorilor Perekopului începuse să slăbească, însă, în cele din urmă, cu atât mai mult cu cât şi Armanskul căzuse în mâinile cazacilor. Această localitate fiind considerată drept cămara de provizii a Perekopului fortăreaţa începu să ducă lipsuri de cea mai strictă trebuinţă. Spectrul foamei rătăcea pe uliţele desfundate ale Capitalei.

Mai trecură trei săptămâni de chinuri, fără ca aşediaţii să-şi plece fruntea. In oraşul încercuit, molimele se răspândiră cu o iuţeală îngrozitoare, cu atât mai mult cu cât curăţenia străzilor lăsa de dorit. Până şi isvoarele apelor se alteraseră. In fiecare clipă se petreceau scene groaznice. Câini costelivi devorau leşul vreunui copil, în timp ce diferiţi nenorociţi rătăciau de colo până colo, fără ţintă. Căldura mărea şi mai mult suferinţele tătarilor. Milioane de muşte se abăteau fără încetare asupra cadavrelor, pe cari nimeni nu se gândia să le înmormânteze, atât de adâncă era descurajarea. Doar vântul mai mătura din când în când miasmele acelea puturoase. Totuşi, în fiecare zi, locuitorii oraşului constatau cu groază cum descreşte numărul lor. Ura lor împotriva cazacilor era însă atât de puternică, încât nimeni nu se gândia să se predea.

Tamara făcea minuni de vitejie. Unde era primejdia mai mare, acolo se băga ca şi

exemplul ei electriza soldaţii. Fusese rănită de două ori, dar stăpânindu-şi suferinţa, ea continua să lupte cu îndârjire.

Nici Kalinic nu se lăsă mai prejos, deoarece ştia bine ce soartă au trădătorii, dacă au nenorocul să cadă în mâinele cazacilor. Şi apoi el mai ştia că ţinta tuturor cazacilor era dânsul, deoarece din cauza lui pieriseră atâţia oameni. Cu atât mai mare era teama trădătorului, cu cât printre asediatori recunoscuse şi pe Kasian, pe care-l crezuse mort. Mizerabilul simţia că ora ispăşirei nu este departe.

Intr'o seară, când atacul mai slăbise, Tamara îşi conduse soţul pe o terasă a cetăţei, de unde privirile lor puteau sbura până departe.

— Kalinic, suntem singuri, părăsiţi! Fraţii noştri din Gozlev, Ak Metchet, Sudak, Kerci, râd şi benchetuiesc, în timp ce nouă ne mai rămân puţine ore de viaţă. Peste puţin, cârduri de cazaci sălbateci vor năvăli în cuibul nostru de vulturi, aducând groaza şi moartea cu ei! Şi să ştii că vor fi fără milă!... In locul semilunei, pretutindeni va flutura cruceal... Chemările la rugăciune ale IMANILOR noştri vor fi acoperite de sunetele banduriei Triburile tătăreşti vor fi risipite de către învingători aşa cum se spulberă pleava în vânt!...

In timp ce vorbia astfel, ochii fetei erau învolvuraţi de lacrimi.

— Kalinic, mâine trebuie să încercăm imposibilul! Te vei pune în fruntea călăreților și vei încerca să deblochezi orașul!

Renegatul înălță din umeri. Știa că încercarea va fi zadarnică.

— La ce bun! Vom fi măcelăriți până la unul!

Tamara strânse cu atâta putere mâinile soțului ei, încât acesta simți cum unghiile ei îi pătrund în carne.

— Asta înseamnă moartea! Mai bine așa, decât să cădem de vii în ghiarele câinilor aceștora!

O sudoare rece apăru pe fruntea lui Kalinic. Știa ce pedeapsă îl aștepta pe el, în caz că ar fi căzut viu în mâinile dușmanilor săi.

— M'am măritat oare cu un laș, Kalinic? Când te-ai lepădat de religia ta și tătarii te-au ales Han, ai jurat să-i conduci la izbândă și acum, când a sunat ora să-ți îndeplinești legământul, dai oare, îndărăt? Am crezut că mă mărit cu un bărbat, nu cu o cârpă!

— Tamara, nu vorbi așa! Nu sunt un laș... îți-am dovedit-o de atâtea ori! Am dat eu vreodată îndărăt. Nu nulțumită mie a fost înfrânt Hatmanul Kondraț?

Femeia desfăcu strânsoarea! Privindu-i, ai fi spus că sunt două fiare, gata să se năpustească una asupra celeilalte. Kalinic ridică mâna asupra capului Tamarei, dar nu-și is-

prăvi gestul. Un hohot înăbuşit ieşi din gâtlejul său uscat.

— Nu, niciodată nu vei înţelege ce-am făcut eu pentru tine... Mi-am trădat fraţii... Vei înţelege tu vreodată ce înseamnă asta? Râd, glumesc dar niciodată nu vei putea pricepe chinurile cari îmi rod cugetul. Acum îmi voi ispăşi greşala. Acela care-şi trădează ţara, trebuie ucis ca pe un câine turbat!... Mâine, la răsăritul soarelui, soţul tău, Tamara, va face cele ce ai cerut! Poate că atunci îţi vei da seama că nu e un laş!

Înainte ca Tamara să-i mai poată spune ceva, renegatul se depărtă, dispărând în întuneric.

BIBLIOTECA PERSONALĂ

CAP. XXIII

ULTIMA ŞARJĂ

În timpul ce situaţia devenia din ce în ce mai critică la Perekop, asediatorii puneau totul în mişcare pentru a înfrânge rezistenţa duşmanilor. Bine sfătuit de Sepel, hatmanul Osip reuşise să lovească în duşman acolo unde acesta era mai slab, aşa că, căderea oraşului era chestie de zile.

În timpul ultimelor zile, Kasian desfăşurase o activitate extraordinară. Era văzut întotdeauna în primele rânduri, înfruntând în fiecare clipă grindina de gloanţe şi să-

geți. S'ar fi spus că el singur își caută moartea.

Intr'o bună dimineață, un grup de auxiliari pătrunse în cortul hatmanului Ossip.

— Alarmă!... Tătarii atacă!..

— Dar despre cine e vorba? Tătarii din Crimeia sau asediații?

— Apărătorii orașului, hatmane. Au și reușit să treacă peste liniile noastre din jurul Perekopului!

Când Osip ieși din cort, constată că în lagăr domnia zăpăceala cea mai mare. Cazacii alergau de colo până colo, căci nimeni nu se aștepta din partea tătarilor la o ieșire atât de disperată. Din fericire, zăpăceala asta ținu foarte puțin, apoi disciplina se reîntronă în rândurile cazacilor. Dintr'o clipire, hatmanul înțelese ce măsuri trebuie să ia. Voiau tocmai să încerce o șarjă desnădăjduită, când deodată o bubuitură strașnică sgudui câmpia, în timp ce o furtună de urlete sfâșecă văzduhul. Apăruse o trupă de peste 500 de cazaci călări. In fruntea lor galopa un tânăr călăreț a cărui șapcă roșie se detașa minunat în primele raze ale soarelui..

— E Kassian.. e Kasssian...

Înțelegând că zăpăceala asta poate fi fatală cazacilor, fără să se mai gândească la primejdia în care se băga, el se repezise în întâmpinarea tătarilor, în fruntea cărora galopa Kalinic.

Câtva timp, Kirghizii cu ochii voalaţi, Tajicii cu pielea albă şi Turcomanii cu bărbile lungi crezuseră că sunt stăpâni pe situaţie. In ochii lui Kalinic strălucia deacuma flacăra victoriei. Intr'un vârtej nebun, el se repezi înainte, împrăştiind moartea în rândurile foştilor săi fraţi de arme. In vreo două rânduri, întorcând capul spre Perekop, pe una din terasele fortăreţei zări o formă albă...

Pretutindeni nu se auzia decât strigăte de agonie şi urlete de victorie, dar Kalinic nu mai avu vreme să ducă la bun sfârşit planurile sale de moarte şi distrugere, căci un strigăt grozav isbucni în rândurile războinicilor săi:

— Cazacii!..

Intr'adevăr sosiau centaurii stepei. In fruntea lor galopa un tânăr pe care Kalinic îl recunoscu imediat. Văzând că Tătarii încetineau goana, spre a putea face faţă cazacilor, Kalinic porunci:

— Inainte!.. Şarjaţi!..

Incurajaţi de atitudinea energică a şefului lor, tătarii galopară mai departe aşa că cele două tabere se întâlniră cu un şoc de nedescris. Lăncile şi săbiile începură să se învârtească în mijlocul unui tărăboi asurzitor. Ameninţările, urletele de victorie, înjurăturile, alergau, sburau, se încrucişau, într'un talmeş balmeş îngrozitor.

Kalinic şi Kassian se pomeniră, deodată,

față în față. Cu sprâncenile încruntate, trădătorul căuta să pareze cu iataganul său loviturile ce i le trimetea adversarul. Înțelegând că aici își joacă propria sa viață, renegatul se apăra cuînverșunare, dar Kassian se simția însuflețit de o forță de neînfrânt.

Deodată brațul Zaporogului se destinse cu o repeziciune de fulger. Cu corpul străpuns de sabia dușmanului său de moarte, Kalinic se clătină pe șea, apoi se prăvăli, greu, la pământ.

Tătarii, văzând că șeful lor cade, se năpustiră, de trei ori, să-i apere corpul, dar surda însă. Groaza lor luă însă forme nebănuite atunci când apăru și Hatmanul Osip cu oamenii săi. Cazacii luptau ca niște diavoli. Tătarii încercară să se retragă spre Perekop, degeaba însă. In urma unei manevre dibace toată armia tătărească fu încercuită și căsăpită până la unul.

In câteva minute mormane de cadavre se ridicară pretutindeni.

Nu se mântui bine lupta și Kassian, înfrățit de Sepel, începu să caute cadavrul lui Kalinic, pe care îl descoperiră sub un morman de leșuri musulmane. Trădătorul mai respira, încă. Sabia Zaporogului îi găurise plămânul, așa că speranțe de salvare pentru el nu mai existau.

Mizerabilul încercă să se scoale, dar nu mai avu putere. Căzu. Corpul se zgîtă în

spasmuri, se întinse și un val de sânge îi fâșni pe gură. Murise.

CAP. XXIV.

FORTAREAȚA PEREKOP.

Planul lui Sepel de a introduce cazacii în Perekop, era cât se poate de simplu. Asupra lui avea un bilet de voe eliberat de Tamara, așa că îi era foarte lesne să pătrundă înăuntru. De îndată ce se lăsă noaptea, cele două sentinele cari erau de pază, fură foarte nimite să audă un semnal care le era foarte cunoscut. Crezând că evreul le va aduce niscaiva vești bune, tătarii lăsară puntea jos și evreul păși, cu inima termurândă.

— Vreau să-i vorbesc Tamarei. Aliații voștri din Crimcia pun la cale un atac masiv, care va debloca orașul.

Bucuria celor două sentinele fu atât de mare, încât uitară de orice prevedere, așa că nici nu putură să vadă siluetele care înaintau, pisicește în noapte. Când văzură primejdia, era deacum prea târziu. Inainte de a putea da cel mai mic semnal, tătarii zăceau, neînsufleții la pământ.

Printr'o ciudată ironie a soartei, Tamara trebuia să fie, la rândul ei, victima aceleași stratageme de care și dânsa se folosise la Izambor.

În oraș domnia o liniște mormântală. Deodată Kassian și cazacii săi se loviră nas în nas cu o patrulă de ALAMANI, care deși se apără cu bărbăție trebui să sucombe sub număr. Alarma se dăduse însă. Începu o vie mișcare, dar în acelaș timp pătrunse în oraș și Osip cu cazacii de sub comanda sa. Ofensiva hatmanului operă o diversiune salvatoare.

Urmă o luptă, fără milă, corp la corp care continuă până pe scările palatului. Tătarii se luptau ca niște lei, din nenorocire însă cazacii erau foarte numeroși și sfârșitul nu era deloc greu de ghicit.

Văzând că totul e pierdut, Tamara cea Sângeroasă încercă să se salveze printr'o trapă tainică. Deabia se închise în urma ei ușița tainică și cazacii năvăliră în sală.

Prințesa coborî câteva trepte, urmă un gang întunecos și strâmt se căzni să deschidă o altă ușă secretă și... se pomeni față în față cu Kassian și Sepel.

— Mizerabile.., Tu m'ai trădat! strigă Tamara evreului.

— N'am întrebuințat decât procedeul pe care tu ni l-ai învățat. Tamara, ești prizoniera noastră acum! A venit ora să încheem socotelile!

Cazacii voiau tocmai să pună mâna pe femeie, care se sbătea cu desnădejde, când deodată se produse o explozie formidabilă.

Toat ălumeà fu aruncată la pământ, într'un tărăboi de nedescris. Săriseră în aer rezervele de praf de pușcă ale tătarilor. In timp ce cazacii se sculau de jos, amețiți încă de căzătură, Kassian se apropie de trecătoarea secretă, dar în drum se poticni de un corp întins la picioarele sale. Incercă să ridice corpul, simți însă cum un lichid gros și lipicios i se prelinge printre degete.

— Ce s'a întâmplat? Sepel, tu ești?

Era într'adevăr evreul. Un pumnal înfipt drept în inimă arăta că fiica hanului Garak profitase de zăpăceală pentru a se răzbuna pe acela care o trădase. La o mică depărtare Kassian descoperi apoi cadavrul aceleia care în viață se numise Tamara cea Sângeroasă.

In acelaș timp se auziră de afară urale puternice. Osip și oamenii săi reușiră să cucerească orașul.

. . . . . .

Zece zile mai târziu, hatmanul Osip după ce lăsase în Perekop o pază puternică, părăsi lagărul urmat de oamenii săi. Cucerirea istmului nu rămăsese fără urmări. Pe aici va fi apărată deacum înainte stepa Nogailor împotriva incursiunilor tătărești.

In capul unui convoi ce se depărta, călăria popă îi cununase în fața lui Osip și a mai marilor tribului. Dorința lor era acum de a se înapoia cât mai curând la Izambor, unde voiau să înființeze o nouă colonie, în locul

aceleia distrusă de Tamara, prin trădarea lui Kalinic.

Ceata își continuă drumul prin stepă, dar ochii lui Kassian erau numai pentru draga lui Prascovia, care, roșie de fericire, călăria mândră alături de eroul dela Perekop.

— Prascovia, zilele negre s'au dus! Ne vom putea iubi acum la Izambor fără teama de a fi măcelăriți.

Un surâs încântător ilumină fața tinerei femei. Voia tocmai să-i răspundă când o melodie suavă se ridică spre slăvi.

Nichita cânta noul său cântec: despre viețeja lui Kasssian, trădarea lui Kalinic și răzbunarea Tamarei cea Sângeroasă, fiica stepelor ruseşti.

SFARȘIT

Acest volum s'a tipărit în Institutul de Arte Grafice „EMINESCU" S. A. Str. Ing. Anghel Saligny, 2 – BUCUREȘTI –

BIBLIOTE